

Liaboonna

Ainult Temast võis saada meie Päästja, lk 8

Milliseid tõdesid keha kohta me
õpime ülestõusmisest? lk 14

Seksuaalse väärkohtlemise
koormast vabanemine, lk 22

Tunne oma vaenlast: kuidas
panna vastu neljale Saatana
strateegiale, lk 30

Töötajad panevad üles sildi Šveitsis Berni templi ehitusplatsil. President David O. McKay pühitses templi 1955. a septembris. See oli esimene tempel väljaspool Põhja-Ameerikat ja esimene, milles viidi talitusi läbi teistes keeltes kui inglise keel.

Foto on avaldatud Kiriku Ajalooraamatukogu loal

SÕNUMID

- 4** **Esimese Presidentkonna sõnum: Õige elab usust**
President Dieter F. Uchtdorf
- 7** **Külastusõpetuse sõnum: Preesterluse vanne ja leping**

KAANEPILDID
William-Adolphe Bouguereau,
„Kolm Maarjat haua ääres”

PÕHIARTIKLID

- 8** **Päästja lepitus: tõelise kristluse alus**
Vanem Robert D. Hales
Kuna Tema elab, saavad kõik jälle elama.
- 14** **Jeesuse Kristuse ülestõusmine ja töed keha kohta**
David A. Edwards
Jeesuse Kristuse ülestõusmine õpetab meile olulisi tõdesid meie keha igavikulisest ja pühast olemusest.
- 22** **Lootuse ja tervenemise sild**
Nanon Talley
Kuidas võid sina või sinu lähedane leida rahu, lootust ja tervenemist pärast midagi nii kurja ja kohutavat kui seksuaalne väärkohtlemine?
- 28** **Vana perekonna-album: perelugude vägi**
Amneris Puscasu
Minu esivanemate lood ja elud tugevadavad mind jätkuvalt.

30 Sõda jätkub

Vanem Larry R. Lawrence
Vanem Lawrence toob välja neli Saatana taktikat ja õpetab, kuidas neile vastu panna.

ALAJAOTUSED

- 20** **Muusika: Sind kutsub Ta**
Steven K. Jones ja Michael F. Moody
- 38** **Usuportreed: Skaidrite Bokuma**
- 40** **Viimse aja pühade hääl**
- 80** **Jällenagemiseni!: Jumala vägi**
Vanem Bruce R. McConkie

44 Patriarhaalse õnnistuse mõistmine

Allie Arnell ja Margaret Willden
Patriarhaalne õnnistus on kui isiklik teedeatlas. Siin on mõned näpunäited selle mõistmiseks.

48 Uueks rännakuks valmistumine

Karina Martins Pereira Correia de Lima
Mind panid muretsema kahtlused ja kartused oma pere loomise kohta. Kuidas võiksin ma rahu leida?

Kas sa leiad üles sellesse väljaandesse peidetud Liahoona? Vihje: Kas see särab?

50

50 Kuidas uurida mõistuse ja südamega?

Milline on Issanda viis minu küsimustele vastuseid leida ja paremini pühakirju mõista?

52 Isikupärane evangeeliumi uurimine

Õpi, kuidas võid evangeeliumi uurimisest rohkem kasu saada.

56 Kiriku juhtidelt: Kuidas leida tõelist rahu

Vanem Quentin L. Cook

57 Unustatud raamatud, meenunud tunnistus

Abegail D. Ferrer
Päev, kui mul paluti jagada infot Kiriku kohta, oli sama päev, kui unustasin kaasa võtta oma kirikumaterjalid. Kas minu lihtsatest sõnadest on küllalt?

58 Nad nägid Teda

Lugege neid tunnistusi ülestõusnud Päästjast ja leidke, kuidas teie võite samuti olla tunnistajaks Tema ülestõusmisest.

62 Meie oma

63 Plakat: Edasi, kristlastest sõdurid

64 Küsimused ja vastused

Kuidas ma tean, et Jumal minu palveid kuulab?

79

66 Andrei ja halb sõna

Julie C. Donaldson
Üks halb sõna ei tee ju liiga palju haiget, ega ju?

68 Vastused apostliit: Kuidas saan aidata oma perel tugev olla?

Vanem David A. Bednar

69 Valmistu templiks iga päev

Joy D. Jones
Loe, kuidas õde Jones tähtsa eesmärgi seadis.

70 Star särab

Jane McBride
Star pelgas esimest korda Algühingusse minna. Kas ta leiab endale sõbra?

72 Ole valgus

Elizabeth Pinborough
Kaheksa viisi, kuidas olla hea sõber.

73 Kiriku ajaloo tegelased: Evangeeliumi levitamine

74 Mõeldes Jeesusest

Lindsay Tanner
Mia õpib sakramendist.

76 Lood Jeesusest: Jeesus andis meie sakramendi

Kim Webb Reid

79 Lihavõtteliiliad

Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku eestikeelne ajakiri

Esimene Presidentkond: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Kaheteistkümne Apostli Kvoorum: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund

Peatoimetaja: Joseph W. Sitati

Asetoimetajad: Randall K. Bennett, Carol F. McConkie

Konsultandid: Brian K. Ashton, Jean B. Bingham, LeGrand R. Curtis Jr., Christoffel Golden, Douglas D. Holmes, Erich W. Kopischke, Larry R. Lawrence, Carole M. Stephens

Tegevdirektor: Peter F. Evans

Kiriku ajakirjade osakonna juhataja: Allan R. Loyborg

Toimetuse juhataja: Garff Cannon

Tegevtoimetaja: Adam C. Olson

Tegevtoimetaja asetäitja: Ryan Carr

Kaastoimetaja: Cremilda Amaral

Toimetus: Bethany Bartholomew, Brittany Beattie, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Sally Johnson Odekirik, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mandy Anne Selu, Marissa Widdison

Kujundusosakonna juhataja: J. Scott Knudsen

Kujundusjuht: Tadd R. Peterson

Kujundusosakonna personal: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, C. Kimball Bott, Thomas Child, David Green, Colleen Hinkley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Mark W. Robison, Rachel Smith, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Intellektuaalomandi koordineerija:

Collette Nebeker Aune

Tootmisjuht: Jane Ann Peters

Tootmisosakonna personal: Glen Adair, Connie Bowthorpe Bridge, Julie Burdett, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Gayle Tate Rafferty, Derek Richardson

Trükiettevalmistus: Joshua Dennis, Ammon Harris

Trükiosakonna juhataja: Steven T. Lewis

Levijuh: Troy K. Vellinga

Tõlkijad: Märt Baumer ja Karin Kornav

LIAHOONA tellimiseks võtke ühendust kohaliku jaotuskeskusega.

Käsitõlkijad ja küsimused esitage internetaadressil liahona.lds.org, e-posti teel liahona@ldschurch.org või postiaadressil *Liahona*, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA.

Ajakiri *Liahona* (Mormoni Raamatust pärit sõna, mis tähendab kompassi või suunanäitajat) ilmub albaania, armeenia, bislama, bulgaaria, eesti, fidži, hiina, lihtsustatud hiina, hispaania, hollandi, horvaadi, indoneesia, inglise, islandi, itaalia, jaapani, khmeeri, kiribati, korea, kreeka, leedu, läti, malagassi, maršalli, mongoli, norra, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, samoa, sebu, sloveeni, soome, suahiili, taani, tagalangi, tahiti, tai, tonga, tšehhi, ukraina, ungari, urdu, vene ja vietnami keeles. (Ilumise sagedus sõltub keelest.)

© 2017 Kõik õigused kuuluvad Intellectual Reserve Inc-le. Trükitud Ameerika Ühendriikides.

Autoriõiguste informatsioon: kui ei ole öeldud teisiti, võib *Liahona* materjali kopeerida isiklikuks, mittekaubanduslikuks kasutamiseks (kaasa arvatud Kiriku kutsete jaoks). See otsus võidakse igal ajal tühistada. Pildimaterjali kopeerimine ei ole lubatud, kui tuest puudutaval real on selle kohta vastav märge. Autoriõiguste küsimustes peaks pöörduma intellektuaalomandi kontori poole aadressil: 50 E. North Temple St., FL 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; email: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada: April 2017 Vol. 19 No. 1. LIAHOONA (USPS 311-480) Estonian (ISSN 1521-4745) is published two times a year (April and October) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$2.00 per year; Canada, \$2.40 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2). Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368.

Soovitusi pereõhtu pidamiseks

Käesolev number sisaldab artikleid ja soovitusi tegevusteks, mida saab kasutada pereõhtutel. Järgnevalt on toodud kaks soovitusi.

„Nad nägid Teda”, lk 58: Mida tähendab olla Kristuse tunnistaja? Pärast selle artikli koos perega läbilugemist võiksite arutleda eri viiside üle, kuidas saate olla Kristuse tunnistajad ilma Teda oma silmaga nägemata. Võite leida ideid, kuidas Päästjale ligineda, näiteks leida võimalusi teenida oma kogukonnas pagulasi, õppida Päästja elust pühakirju uurides, hoida mõne abielupaari lapsi, et nad saaksid templis käia, või aidata sõpra, kes vajab abi. Võiksite samuti vaadata videot aadressil mormon.org/easter ja mõtiskleda Kristuse ja Tema ülestõusmise tähtsuse üle meie elus.

„Valmistu templiks iga päev”, lk 69: Õde Joy D. Jones meenutab meile, kui tähtis on seada tempel oma elus esikohale ja teha pereajalootööd, mis aitab meil valmistuda templisse sisenemiseks. Soovi korral võite teha pereõhtu asemel pereajaloo ja templi õhtu. Võite õppida, kuidas koostada nimeregistrit ja otsida pereinfot või arutada templialituste tähtsust ja vaadake pilte templitest kogu maailmas. Kui elate templi lähedal, võite külastada templaeda ja arutada, kuidas tempel võib lähendada meid Taevase Isaga ja aidata meil tunda Tema armastust.

LISATEAVE INTERNETIS

Liahoonat ja muid Kiriku materjale paljudes keeltes leiате aadressilt languages.lds.org. Külastage lehte [facebook.com/liahona.magazine](https://www.facebook.com/liahona.magazine) (saadaval Inglise, portugali ja hispaania keeles), et leida inspireerivaid sõnumeid, ideid pereõhtu pidamiseks ja materjali, mida võite jagada oma sõprade ja perega.

KÄESOLEVA VÄLJAANDE TEEMAD

Number näitab, mis leheküljel artikkel algab.

Eeskuj, 72

Igavene elu, 8, 14

Jeesus Kristus, 8, 14, 30,
56, 58, 74, 76, 79

Julgus, 40, 57, 63

Keel, 40, 66

Keha, 14

Kiriku ajalugu, 73

Kiusatus, 30, 63

Lepingud, 7

Lepitus, 8, 22, 74, 76

Lootus, 22, 48

Palve, 41, 62, 64

**Patriarhaalsed
õnnitused,** 44

Pere, 28, 42, 48, 68

Pereajalugu, 28

Preesterlus, 7, 80

Pühakirjade uurimine, 43,
52, 57

Püha Vaim, 50

Rahu, 48, 56, 62, 66

Sakrament, 74, 76

**Seksuaalne
väärkohtlemine,** 22

Sõda taevas, 30

Sõprus, 70, 72

Teadmised, 50, 52

Teenimine, 4, 42, 68

**Templis
kummardamine,** 69

Tervenemine, 22

Tunnistus, 38, 50, 57, 58

Usk, 4, 38, 41, 48, 80

Vaimne vägi, 4, 30, 63, 80

Ülestõusmine, 8, 14, 58,
76, 79

Ülestõusmispäeva, 14, 58,
76, 79

**President
Dieter F. Uchtdorf**

Teine nõuandja Esimeses
Presidentkonnas

ÕIGE ELAB USUST

Rabi ja seebimeister

Ühes vanas juudi muinasjutus räägitakse seebimeistrist, kes ei uskunud Jumalasse. Ühel päeval rabiga jalutuskäigul olles ütles ta: „Ma ei saa ühest asjast aru. Usk on juba tuhandeid aastaid olemas olnud. Kuid kõikjal, kuhu sa vaatad, lokkab kurjus, korrupsioon, ebaausus, ebaõiglus, valu, nälg ja vägivald. Näib, et usk pole maailma sugugi muutnud. Seetõttu küsin ma sinult, mis sellest kasu on.”

Rabi ei vastanud mõnda aega, kuid jätkas seebimeistriga jalutamist. Lõpuks jõudsid nad mänguväljaku juurde, kus lapsed üleni poristena mudas mängisid.

„Ma ei saa ühest asjast aru,” ütles rabi. „Vaata neid lapsi. Seep on juba tuhandeid aastaid olemas olnud ja ometi on need lapsed räpased. Mis kasu on seebist?”

Seebimeister vastas: „Aga rabi, ega seep süüdi pole, et lapsed on porised. Selleks et seep oma otstarvet täidaks, tuleb seda kasutada.”

Rabi naeratas ja sõnas: „Täpselt!”

Milline on meie elu?

Tsiteerides ühte Vana Testamendi prohvetit, kirjutas apostel Paulus kokkuvõtlikult, mida tähendab olla usklik: „Õige elab usust!” (Rm 1:17)

Ehk aitab see lihtne avaldus meil mõista, mis vahe on usul, mis on habras ja millel pole tagajärgi, ning usul, millel on vägi elu muuta.

Kuid selleks, et mõista, mida tähendab elada usust, peame me mõistma, mis usk on.

Usk on midagi enam kui tõekspidamine. See on täielik usaldus Jumala vastu, millega kaasnevad teod.

See on midagi enam kui soovimine.

See on midagi enam kui seljatoele nõjatumine, pea noogutamine ja suusõnaline nõustumine. Kui me ütleme, et „õige *elab usust*”, mõtleme me sellega seda, et laseme usul end suunata ja juhtida. Me *tegutseme* kooskõlas usuga – mitte pimesi kuuletudes, vaid kindlast ja siirast armastusest Jumala ja hindamatu tarkuse vastu, mida Ta on oma lastele ilmutanud.

Usuga peavad kaasnema teod, vastasel juhul pole usust elu (vt Jk 2:17). Usk ilma tegudeta pole mingi usk. Sellel pole väge muuta inimest, maailmast rääkimata.

Mehed ja naised, kellel on usku, usaldavad halastavat Taevast Isa. Nad usaldavad Teda ka siis, kui nad pole milleski kindlad, kui neil on kahtlusi, kogeivad vastuseisu ega näe täiuslikult või ei mõista selgelt.

Mehed ja naised, kellel on usku, kõnnivad tõsimeelselt jüngrirajal ja püüavad järgida armastatud Päästja, Jeesuse Kristuse eeskujut. Usk motiveerib ja lausa inspireerib kallutamata südant taeva poole ning ulatama aktiivselt sõbrakätt oma ligimesele, olema talle toeks ja teda õnnistama.

Usk ilma tegudeta on nagu seep, mida karbist välja ei võeta. See võiks saata korda midagi imetabast, kuid ei muuda reaalselt midagi, kuni ei täida oma ettenähtud otstarvet. Jeesuse Kristuse taastatud evangeelium on tegude evangeelium. Jeesuse Kristuse Kiriku õpetus tõelisest usust on sõnum lootusest, usust ja ligimesearmastusest, kaasinimeste abistamine nii vaimsetes kui ka ajalikes asjades.

President Uchtdorf ja tema tütar Antje külastasid Kreekas Ateena lähedal pagulaslaagrit.

Mõned kuud tagasi käisin ma koos oma naise Harrieti ja osa meie lastega Vahemere ääres perereisil. Me külastasime mõnda pagulaslaagrit ja kohustusime sõjast laastatud riikidest pärit peredega. Need inimesed polnud meie usku, kuid olid meie vennad ja õed ning vajasid pakiliselt abi. Olime südames sügavalt liigutatud, kui nägime oma silmaga, kuidas meie Kiriku liikmete aktiivne usk toob puudust kannatavatele ligimestele abi, leevendust ja lootust nende usust, rahvusest või haridusest sõltumata.

Usk, mis on seotud järjepidevate tegudega, täidab südame headusega, pea tarkuse ja mõistmisega ning hinge rahu ja armastusega.

Meie usk saab olla õnnistuseks ja avaldada õigemeelset mõju nii neile,

kes on meie ümber, kui ka meile endile.

Meie usk saab täita maailma headuse ja rahuga.

Meie usk saab muuta vihkamise armastuseks ja vaenlased sõpradeks.

Õigemeelsed tegutsevad seega oma elus usu ajel, usaldavad Jumalat ja kõnnivad Tema rada mööda.

Ja selline usk võib muuta inimesi, peresid, rahvaid ja maailma. ■

SÕNUMI ÕPETAMINE

President Uchtdorf selgitab, et usk on midagi enam kui tõekspidamiste väljendamine. Tõeline usk Taevasesse Isasse ja Jeesusesse Kristusesse nõuab tegusid ning usust juhendumine muudab elu ja kodusid. Võiksite paluda neil, keda õpetate, rääkida mõnest sellisest hetkest, mil nad on näinud oma elus õnnistusi ja väge, kuna on juhindunud usust või on täheldanud kedagi teist usust elamas. Innustage neid palvetama ja paluma juhatust, et teada, kuidas elada evangeeliumi järgi veel paremini.

Teiste teenimine usus

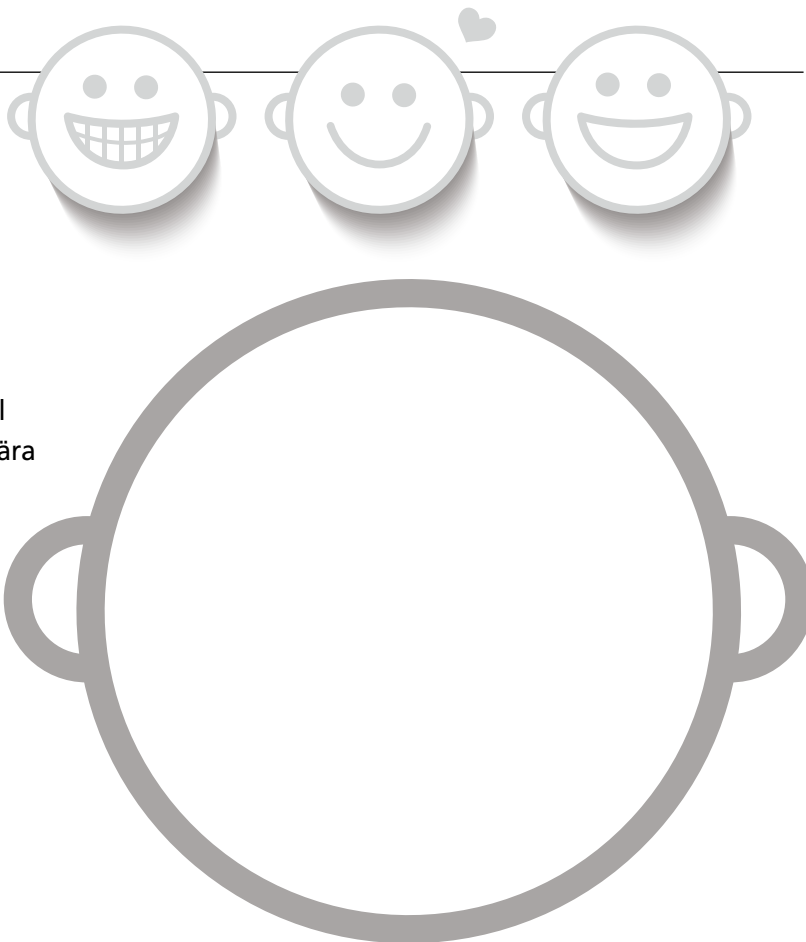
President Uchtdorf räägib meile, et usuga Jumalasse peavad kaasnema teod. Kui meie usk on „seotud järjepidevate tegudega“, selgitab ta, siis see „täidab .. hinge rahu ja armastusega“. Lubadusega sellest õnnistusest võime maailma muuta ja võime näha seda õnnistust enda elus, kui võtame aega, et usus teenida. Võiksid igal hommikul palvetada, et Issand aitaks sul teisi teenida. Näiteks palu Tal endale teada anda, kui su vend või õde vajab abi koduste töödega või kui sõber vajab kiitust. Seejärel, kui oled õhutuse saanud, tegutse selle ajel. Kui sa muudad need palved ja teenimise harjumuseks, siis su ustavad, järjepidevad teod õnnistavad nii sinu kui ka teiste elu. President Uchtdorf lubab, et sa võid „muuta inimesi, peresid, rahvaid ja maailma“.

Usaldus

Proovi seda tegevust koos sõbraga. Sa pead sõpra usaldama ja tema juhiseid järgima.

Võta kätte pliiats ja sulge silmad. Lase oma sõbral ette öelda, kuhu sa peaksid joonistama sellel näol silmad, nina, suu ja juuksed. Seejärel ava silmad. Kuidas see välja kukkus? Võid näo ära värvida ja uue joonistada ning mängu korrata!

Mõnikord on raske juhiseid järgida. Kuid kui me püüame järgida Taevast Isa Püha Vaimu kuulates, siis Ta aitab meid. Me võime Teda alati usaldada.

Preesterluse vanne ja leping

Ürige seda sõnumit palvemeelselt ja mõelge läbi, mida sellest teistega jagada. Kuidas valmistab Abiühingu eesmärgi mõistmine Jumala tütreid igavese elu õnnistusteks?

Mida paremini me õdedena mõistame, et preesterluse vanne ja leping kehtib meile isiklikult, seda innukamalt me võtame preesterluse õnnistused ja lubadused vastu.

Vanem M. Russell Ballard Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist ütles: „Kõik, kes on sõlminud Issandaga pühasid lepinguid ja kes nendest lepingutest kinni peavad, võivad saada isiklike ilmutusi ja inglite teenimise õnnistusi, suhelda Jumalaga, võtta vastu evangeeliumi täiust ning saada koos Jeesuse Kristusega kaaspärijateks kõigele, mis on Isal.”¹

Preesterluse vande ja lepingu õnnistused ja lubadused kehtivad nii meestele kui ka naistele. Õde Sheri L. Dew, endine nõuandja Abiühingu üldjuhatuses, on öelnud: „Preesterluse täiuse, mille leiab Issanda koja kõrgeimates talitustes, võivad

Usk
pere
trööst

saada ainult mees ja naine üheskoos.”²

Õde Linda K. Burton, Abiühingu üldjuhataja, esitas järgmise üleskutse: „Ma kutsun teid õppima pähe preesterluse vanne ja lepingut, mille võite leida kirjakoost Õpetus ja Lepingud 84:33–44. Kui te seda teete, luban ma teile, et Püha Vaim avardab teie mõistmist preesterlusest ja innustab ning tiivustab teid imelistel viisidel.”³

Joseph Smithi andis juhiseid Abiühingule, valmistamaks naisi ette „saama osa preesterluse eesõigustest, õnnistustest ja annist”. Seda saab saavutada templitalituste kaudu.

„Templitalitused [on] preesterluse talitused, kuid need ei

[anna] kiriklikku ametit ei meestele ega naistele. [Need talitused täidavad] Issanda lubadust, et Tema rahvale – naistele ja meestele – „antakse .. vägi kõrgest” [ÕL 38:32].”⁴

Täiendavad pühakirjakohad ja info
Õpetus ja Lepingud 84:19–40; 121:45–46; reliefsociety.lds.org

VIITED

1. M. Russell Ballard. *Men and Women and Priesthood Power*. – Ensign, sept 2014, lk 36.
2. Sheri L. Dew tsitaat teosest *Daughters in My Kingdom: The History and Work of Relief Society*, 2011, lk 128.
3. Linda K. Burton. *Priesthood Power—Available to All*. – Ensign, juuni 2014, lk 39–40.
4. Gospel Topics (evangeeliumiteemad), „Joseph Smith’s Teachings about Priesthood, Temple, and Women,” topics.lds.org.

Mõtiskele järgneva üle

Mida võite teha, et paremini mõista preesterluse vandes ja lepingus lubatud õnnistusi ja neist osa saada?

J. KIRK RICHARDS, KETSEMAN

Päästja lepituis:

TÕELISE KRISTLUSE ALUS

Vanem
Robert D. Hales
Kaheteistkümne
Apostli Kvoorumist

*Tänu Jeesuse Kristuse lepitusohvrile tõuseme
me kõik üles ja meist saavad surematud.*

Prohvet Joseph Smithilt (1805–1844) küsiti: „Mis on teie usundi põhialused?”
Ta vastas: „Meie usundi põhialuseks on apostlite ja prohvetite tunnistus
Jeesusest Kristusest, et Ta suri, maeti maha ja tõusis kolmandal päeval sur-
nuist üles ning läks taevasse; ja kõik muu, mis kuulub meie usundi juurde, on ainult
lisand sellele tunnistusele.”¹

Tahan anda oma hääle prohvet Josephi avalduse toetuseks. Kõige selle kesk-
punktis, millesse me usume, on meie Päästja ja Tema lepitusohver – Jumala alandu-
mine (vt 1Ne 11:16), mis läbi Isa saatis oma Poja maa peale lepitust tegema. Jeesuse
Kristuse elu põhieesmärk oli tuua lepitusohver. Lepitus on tõelise kristluse alus.

Miks on Päästja lepitus Kiriku ja meie elu keskne evangeeliumipõhimõte?

3. usuartikkel

Kolmandas usuartiklis on kirjas: „Me usume, et Kristuse lepituse läbi võib saa-
da päästetud kogu inimkond, kui nad kuuletuvad evangeeliumi seadustele ja
talitustele.”

Sõna „päästetud” viitab selles kontekstis jõudmist kõrgeimale hiilguseastmele
selestilises kuningriigis. Kõik, kes tulevad maa peale, tõusevad üles, kuid selleks,
et saada igavene elu, täielikud igavese arengu õnnistused, peab iga inimene kuule-
tuma seadustele, saama talitused ja sõlmima evangeeliumi lepingud.

Miks võis Jeesus Kristus ainsana maailma patud lepitada? Ta vastas kõigile
nõuetele.

Jumal armastas ja usaldas Teda

Jeesus sündis surelikkusele eelnenud maailmas Taevastele Vanematele. Ta oli meie Taevase Isa Esmasündinu. Ta oli algusest peale valitud. Ta kuuletus oma Isa tahetele. Pühakirjades räägitakse sageli rõõmust, mida Taevane Isa oma Pojast tunneb.

Me loeme Matteuse evangeeliumist: „Ja vaata, taevast kostis hää, mis ütles: „See on minu armas Poeg, kellest mul on hea meel!” (Mt 3:17)

Luukas on pannud kirja: „Ja hää, mis ütles: „See on minu äravalitud Poeg, teda kuulake!” (Lk 9:35)

Ja Küllusliku maa templis kuulsid inimesed pärast Päästja ülestõusmist Isa häält: „Vaadake mu Armastatud Poega, kellest mul on hea meel.” (3Ne 11:7)

Mul on eriti südantliigutav lugeda, et kui Jeesus Ketsemani aias kannatas, saatis Isa suurest armastusest ja kaastundest oma Ainusündinud Poja vastu ingli Teda trööstimise ja Talle jõudu andma (vt Lk 22:43).

Jeesus kuuletus vabast tahtest

Jeesus pidi olema nõus oma elu meie eest andma.

Suures Taevases nõukogus ütles Lutsifer, „koidutäht” (Js 14:12; ÖL 76:26–27):

„Vaata, siin ma olen, saada mind, mina olen siis su poeg ja ma lunastan kogu inimkonna, nii et ükski hing ei lähe kaduma, ja ma tõesti teen seda, mis pärast anna mulle oma au.

Aga vaata, minu Armastatud Poeg, kes oli minu Armastatu ja Väljavalitu algusest peale, ütles minule: Isa, sinu tahe sündigu ja hiilgus olgu igavesti sinu.” (Ms 4:1–2; vt ka Aabr 3:27)

Suurest armastusest oma Isa ja kõigi meie vastu ütles Poeg: „Saada mind!” Öeldes „saada mind”, kasutas Ta oma valikuvabadust.

„Nõnda nagu Isa tunneb mind ja mina tunnen Isa, ja ma jätan oma elu lammaste eest. . .

Sellepärast Isa armastab mind, et ma jätan oma elu, et seda jälle võtta.

Ükski ei võta seda minult, vaid ma jätan selle iseendest. Mul on meelevald seda jätta ja mul on meelevald seda jälle võtta. Selle käsusõna ma olen saanud oma Isalt!” (Jh 10:15, 17–18)

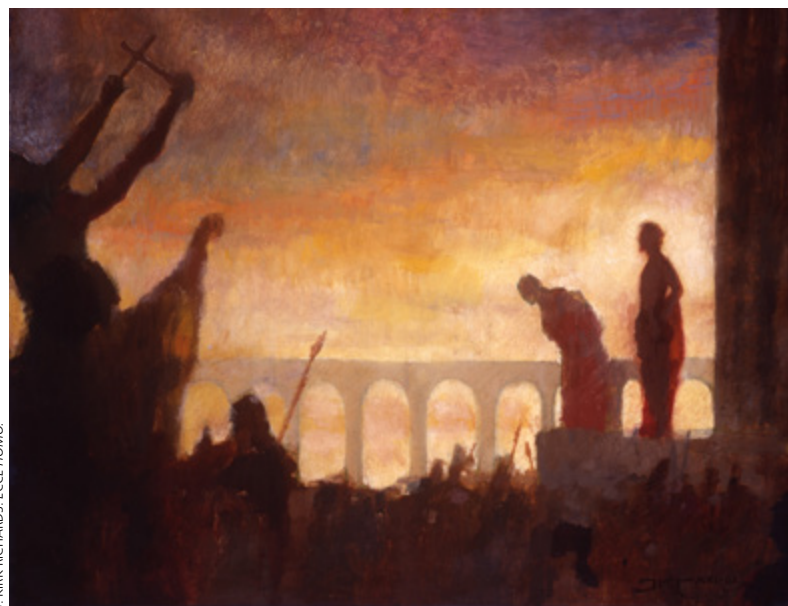
Kui Päästja oleks soovinud, oleksid inglite leegionid võinud Ta ristilt otse Tema Isa juurde viia. Kuid Ta kasutas valikuvabadust, et ohverdada end meie eest, et täita oma ülesanne surelikkuses ja pidada vastu lõpuni, tuues lepitushovri.

Jeesus tahtis tulla maa peale ja oli selleks kõlblik. Ja tulles ütles Ta: „Sest ma olen taevast alla tulnud mitte oma tahtmist tegema, vaid selle tahtmist, kes mind on läkitanud.” (Jh 6:38)

Jeesus oli ette määratud

Peetrus õpetas, et Jeesus „oli ette määratud enne maailma rajamist” (vt 1Pt 1:19–21).

Prohvetid on kuulutanud ette Jeesusest Kristusest ja Tema missioonist kõikidel ajajärgudel. Suure usu tõttu näidati Eenokile imelist nägemust Päästja sünnist, surmast, taevasse tõusmisest ja teisest tulemisest:

J. KIRK RICHARDS. ECCE HOMO.

„Ja vaata, Eenok nägi Inimese Poja tulemise, nimelt lihas tulemise päeva; ja tema hing rõõmustas, öeldes: Õigemeelne on üles tõstetud ja Tall on tapetud maailma rajamisest peale. . .

Ja Issand ütles Eenokile: Vaata! Ja ta vaatas ning nägi, et Inimese Poeg oli üles ristile tõstetud inimeste kombe kohaselt;

ja ta kuulis valju häält, ja taevad kaeti eesriidiga, ja kõik Jumala loodud leinasid, ja maa oigas, ja kaljud rebenesid, ja pühad tõusid üles ning said kroonitud Inimese Poja paremal käel hiilguse kroonidega. . .

Ja Eenok nägi, et Inimese Poeg läks üles Isa juurde. . .

Ja sündis, et Eenok nägi Inimese Poja tulemise päeva viimsel ajal, mil ta tuleb tuhandeks aastaks maale õigemeelsetes elama.” (Ms 7:47, 55–56, 59, 65)

Umbes 75 aastat enne Kristuse sünni tunnistas Amulek: „Vaata, ma ütlen teile, et ma tean, et Kristus tuleb inimlaste sekka, et võtta enda peale oma rahva üleastumised, ja et ta lepitab maailma patud; sest seda on rääkinud Issand Jumal.” (Al 34:8)

Jeesusel olid ainulaadsed omadused

Jeesus Kristus oli ainus, kes võis tuua lepitusohvri, kuna Ta sündis surelikule emale, Maarjale, ja oli saanud eluväe oma Isalt (vt Jh 5:26). Tänu sellele eluväele sai Ta võitu surmast, haua vägi tunnistati kehtetuks ning Temast sai meie Päästja, Vahemees ja ülestõusmise Isand, mille kaudu antakse meile kõigile pääste ja surematust. Tänu Jeesuse Kristuse lepitusohvrile tõuseme me kõik üles ja meist saavad surematud.

Jeesus lepitab vabatahtlikult pärispatu

Teine usuartikkel väidab: „Me usume, et inimesi karistatakse nende endi pattude ja mitte Aadama üleastumise eest.”

Valikuvabadust kasutades rakendame me usku. Kui oleme usinad, saame meelt parandada, kuid ei saa seda teha ilma lepituseta.

Moosese raamatus õpetatakse meile: „Sellest levis rahvas seas ütlus, et Jumala Poeg on lepitanud algse süü, mispärast vanemate pattude eest ei saa panna vastutust laste peade peale, sest nemad on maailma rajamisest peale süüta.” (Ms 6:54)

Teises Nefi raamatus edastatakse meile tähtis õpetus:

„Sest nagu surm on tulnud kõikidele inimestele, et täita suure Looja halastavat plaani, peab paratamatult olema ka ülestõusmise vägi, ja ülestõusmine peab inimesele tulema langemise tõttu; ja langemine tuli üleastumise tagajärjel; ja kuna inimesest sai langenud, lõigati nad Issanda juurest ära.

Mispärast, peab paratamatult olema lõputu lepitus – kui ei oleks lõputut lepitust, ei saaks rikutus riietuda rikkumatusena. Mispärast, esimene kohtuotsus, mis inimesele langetati, jääks lõputult kestma. Ja kui nõnda, jääks see liha oma emasse maasse mädanema ja lagunema, et enam mitte tõusta.” (2Ne 9:6–7)

Jeesus oli ainsana täiuslik

Päästja ütleb Õpetuses ja Lepingutes: „Isa, vaata selle kannatusi ja surma, kes ei teinud pattu, kellest sul oli hea meel; vaata oma Poja valatud vere peale, tema vere peale, kelle sa andsid, et sina ise võiksid saada austatud.” (ÕL 45:4)

Jeesus oli ainus inimene, kes oli täiuslik, kellel polnud pattu. Ohverdus tähendas Vanas Testamendis vereohvrit, osutades meie Issanda ja Lunastaja ristiohvri lepitusohvri

täideviimiseks. Kui muistsetes templites toodi vereohvreid, ohverdasid preestrid igati täiusliku veatu talle. Tema puhtuse tõttu öeldakse Päästja kohta pühakirjades sageli „Jumala Tall” (vt nt Jh 1:29, 36; 1Ne 12:6; 14:10; ÕL 88:106).

Peetrus õpetas, et meid lunastatakse „Kristuse kui veatu ja laitmatu talle kalli verega” (1Pt 1:19).

Jeesus võttis ära maailma patud

Järgmistest salmidest selgub, et Päästja tasus oma lepitusega meie pattude eest:

„Meie kõik oleme eksinud nagu lambad, igaüks meist on pöördunud oma teele ja Issand on lasknud meie kõigi süütegudel tema peale tulla.” (Mo 14:6)

„Ent Jumal osutab oma armastust meie vastu sellega, et Kristus on surnud meie eest, kui me alles patused olime. . .

Sest kui meid Jumalaga lepitati tema Poja surma kaudu, kui me alles olime Jumala vaenlased, kui palju enam päästatakse meid tema elu läbi nüüd, kus me juba oleme lepitatud.

Aga mitte ainult seda, vaid me kiitleme ka Jumalast meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi, kelle kaudu me nüüd oleme saanud lepituse. . .

Sest otsekui tolle ühe inimese sõnakuulmatuse läbi paljud on saanud patuseks, nõnda saavad ka selle ühe inimese sõnakuulelikkuse läbi paljud õigeks.” (Rm 5:8, 10–11, 19)

„Et läheks täide, mis on öeldud prohvet Jesaja kaudu: „Tema võttis enese peale meie haigused ja kandis meie tõved!”” (Mt 8:17)

„Aga Jumal ei lakka olemast Jumal ja halastus nõuab patukahetsejat ja halastus tuleb lepituse tõttu ja lepituse teeb teoks surnute ülestõusmise; ja surnute ülestõusmine toob inimesed tagasi Jumala juurde; ja nõnda taastatakse nad tema juurde kohtumõistmiseks seaduse ja õigluse kohaselt nende tegude järgi. . .

Ja nõnda Jumal teostab oma suured ja igavesed eesmärgid, mis olid valmistatud maailma rajamisest peale. Ja nõnda tuleb inimeste pääste ja lunastamine ja ka nende hävitamine ning õnnetus.” (Al 42:23, 26)

Jeesus pidas vastu lõpuni

Jeesus Kristus pidas vastu nii Ketsemani katsumustele, kannatustele, ohvrile kui ka piinadele Kolgata ristil. Siis sai Ta lõpuks öelda: „See on lõpetatud!” (Jh 19:30) Ta oli lõpetanud oma töö surelikkuses ja pidanud vastu lõpuni, tuues seeläbi lepituseohvri.

Ta ütles aias: „Minu Isa, kui on võimalik, siis mingu see karikas minust mööda! Ometi mitte nõnda, kuidas mina tahan, vaid kuidas sina tahad!” (Mt 26:39)

Õpetuses ja Lepingutes õpetatakse meile:

„Milline kannatus pani mind, Jumalat ennast, suuremat kõigist, valust värisema, ja veritsema igast poorist, ja kannatama nii kehas kui vaimus ning soovima, et ma võiksin pääseda kibeda karika joomisest –

ometi, au olgu Isale, ja ma jõin ja lõpetasin oma ettevalmistused inimlaste heaks.” (ÕL 19:18–19)

Jeesus ütles oma Isale: „Mina olen sind austanud maa peal; ma olen lõpetanud selle töö, mille sa oled andnud mulle teha.” (Jh 17:4)

Ja seejärel ristil, „kui nüüd Jeesus äädikat oli võtnud, ütles ta: „See on lõpetatud!” Ja ta nõrgutas

J. KIRK RICHARDS. RISTIL ALLA VÕTMINE.

pead ning heitis hinge” (Jh 19:30).

Jeesus tuli maa peale ega loobunud oma jumalikkusest, et Ta võiks tuua lepitusohvri, ning pidas vastu lõpuni.

Pidage Teda meeles sakramendi kaudu

Täna peame me Päästja lepitusohvrit meeles leiva ja vee võrdkujudega – Tema ihu ja vere sümbolitega –, mis Issanda viimasel õhtusöömaajal Tema apostlitega sisse seati.

„Ja ta võttis leiva, tänas ja murdis ja andis neile ning ütles: „See on minu ihu, mis teie eest antakse; seda tehke minu mälestuseks!”

Samuti ka karika pärast õhtusöömaega ja ütles: „See karikas on uus leping minu veres, mis teie eest valatakse.”” (Lk 22:19–20)

Me loeme salmidest Johannese 11:25–26:

„Mina olen ülestõusmine ja elu; kes minusse usub, see elab, ehk ta küll sureb!

Ja igauks, kes elab ja minusse usub, see ei sure igavesti.”

Lisaks loeme: „Mina olen elav leib, mis taevast on alla tulnud. Kui keegi sööb seda leiba, siis ta elab igavesti; ja leib, mille mina annan, on minu liha, mille annan maailma elu eest!” (Jh 6:51)

„Maailma elu” tähendab igavest elu.

Me peame ennast ja oma perekonda iga nädal ette valmistama, et olla väärilised võtma sakramenti ja uuendama oma lepinguid meeltparandava südamega.

Isa ja Poeg armastavad meid

Isa saatis oma Poja maa peale, mis ongi alandumine, et lubada Ta risti lüüa ja Tal teha läbi kõik see, mida Ta pidi läbi tegema. Me loeme Johannese evangeeliumist:

„Jeesus ütleb . . . : „Mina olen tee ja tõde ja elu, ükski ei saa Isa juurde muidu kui minu kaudu!

Kui te mind oleksite ära tundnud, siis te tunneksite ka minu Isa, ja sellest ajast te tunnete teda ja olete teda näinud!”” (Jh 14:6–7)

J. KIRK RICHARDS. ÄRA KAHITLE, TOOMAS.

„Selles on armastus - ei mitte selles, et meie oleme armastanud Jumalat, vaid selles, et tema meid on armastanud ja on läkitanud oma Poja lepituseks meie pattude eest.” (1Jh 4:10)

Lepituse tähendus on kooskõlastamine või rahu sobitamine.

Kokkuvõte

Igauks, kes tuleb maa peale ja saab sureliku keha, tõuseb üles, kuid meil tuleb teha tööd, et saada ülestõusmise õnnistus ustavuse, valikuvabaduse, kuulekuse ja meelega- randuse kaudu. Koos õiglusega jagatakse välja ka halastus, mis teeb võimalikuks meelega- randuse.

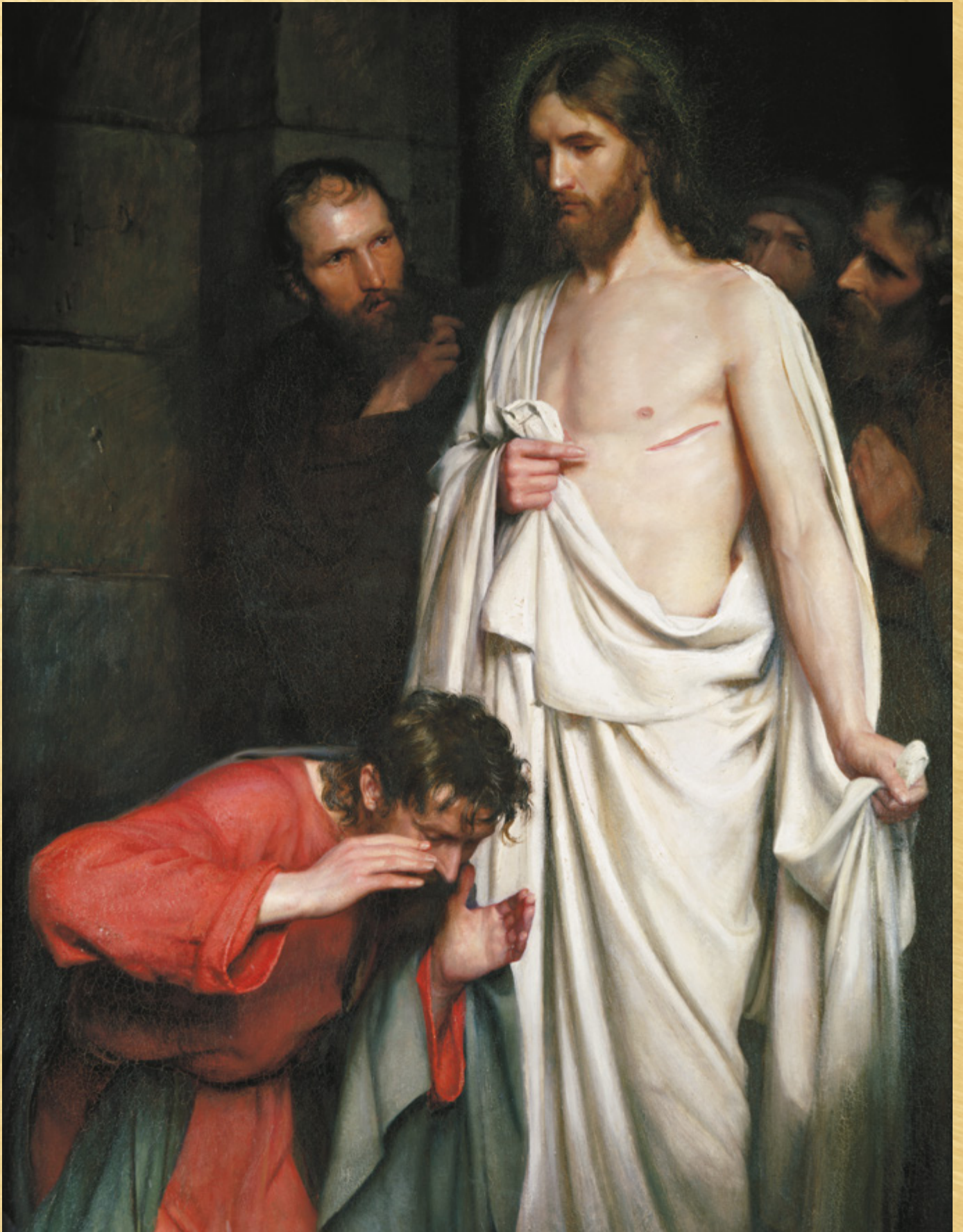
Kuna oleme otsustanud järgida Jeesust Kristust ja pidada Teda oma Lunastajaks, võtame Tema nime ristimisel enda peale. Me võtame vastu kuulekuse seaduse. Me lubame, et peame Teda alati meeles ja peame kinni Tema käskudest. Kui võtame sakramenti, uuendame oma lepinguid.

Lepinguid uuendades antakse meile lubadus, et Tema Vaim on alati meiega. Kui lubame Tema Vaimul tulla oma ellu ja seda juhtida, võime naasta Taevase Isa ja Tema Poja, Jeesuse Kristuse juurde, mis on see õnneplaan – päästmis- plaan –, mis Neil on meie jaoks. ■

Artikli aluseks on 24. juunil 2008 Provo misjonäride koolituskeskuses uute misjonijuhatajate seminaril peetud kõne „The Atonement”.

VIIDE

1. Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith, 2007, lk 49.

Jeesuse Kristuse ülestõusmine JA TÕED KEHA KOHTA

David A. Edwards

Kiriku ajakirjad

Ta [ütles]: „See on lõpetatud!” Ja ta nõrgutas pead ning heitis hinge” (Jh 19:30). Sel hetkel lahkus Jeesuse Kristuse vaim Tema kehast – kehast, mis kannatas piinu, et Ta võiks lepitada kõikide inimeste patud ja aidata neid nõrkustes (vt Al 7:12–13). See keha, nüüd vaid tühi astja, võeti ristilt, mässiti linadesse ja asetati lõpuks hauakambri. Kolmandal päeval läksid naised haa juurde, et viia seal lõpuni selle keha matmise ettevalmistused.

Kuid keha oli kadunud.

Tühja hauakambri leidmine oli vaid algus. Maarja Magdaleena, apostlid ja paljud teised olid hiljem tunnistajateks imelisest, ülestõusnud, täiuslikust Jeesusest Kristusest, käegakatsutavast ja inimkuulisest.

Päästja tegi kindlaks, et inimesed, kes nägid Teda pärast Tema ülestõusmist, mõistsid täielikult, milline keha Tal oli. Ta kutsus apostleid oma keha katsuma, et nad võiksid saada kindlust, et Ta on füüsilises kehas ja mitte vaim (vt Lk 24:36–40).¹ Ta isegi sõi koos nendega (vt Lk 24:42–43).

Kui apostlid seejärel täitsid oma ülesannet kuulutada Jeesuse Kristuse evangeeliumi,

seisid nad silmitsi vastuseisu ja tagakiusamisega, mis osaliselt tulenes nende õpetusest, et Jeesus Kristus on üles tõusnud ja et selle tulemusel tõuseb üles kogu inimkond (vt Ap 4:1–3).

Tänapäeval on Jeesuse Kristuse ülestõusmine samavõrd keskne sõnum selles, mida Tema Kirik maailmale kuulutab, kui see oli tol ajal. Nagu on öelnud prohvet Joseph Smith: „Meie usundi põhialuseks on apostlite ja prohvetite tunnistus Jeesusest Kristusest, et Ta suri, maeti maha ja tõusis kolmandal päeval surnuist üles ning läks taevasse; ja kõik muu, mis kuulub meie usundi juurde, on ainult lisand sellele tunnistusele.”²

Ülestõusmine aitab vastata põhiküsimustele Jumala loomusest, meie loomusest ja meie suhtest Jumalaga, selle elu eesmärgist ja lootusest, mis meil on Jeesuses Kristuses. Siin on mõned tõed, mida Jeesuse Kristuse ülestõusmine rõhutas.

Taevasel Isal on auhiilguse saanud keha

Idee, et Jumalal on inimkehakujuline keha, leiab kinnitust Piiblis³, see on levinud

Oma ülestõusmise kaudu õpetas Jeesus Kristus meile olulisi tõdesid meie keha kohta.

Kõik, kes
„heidavad
kõrvale mõtte
kehaga Jumalast,
heidavad kõrvale
nii sureliku kui
ka ülestõusnud
Kristuse.”

– vanem Jeffrey R.

Holland

inimeste ettekujutuses, kuid paljud teoloogilised ja usufilosoofilised traditsioonid on selle idee hüljanud ja asendanud Jumalaga, „kellel pole keha, organeid ega kirgi”⁴, kuna sellest vaatenurgast on keha (ja üleüldse materia) paheline või ebareaalne, samas kui vaim, meel või ideed on ülimalt olendi või reaalsuse tõeline olemus.

Kui hiilgavalt lihtne ja revolutsiooniline oli Jumala loomuse ilmutus Tema Poja Jeesuse Kristuse kaudu.

Oma teenimisajal ütles Päästja: „Kes mind on näinud, see on näinud Isa” (Jh 14:9). See oli veelgi tõesem pärast Tema ülestõusmist täiusliku, surematu kehaga, mis näitas, et „Isal on lihast ja luust keha, sama käegakatsutav nagu inimeselgi; Pojal samuti” (ÕL 130:22).

Seega ilmutati Taevase Isa füüsiline olemus. Nagu Joseph Smith hiljem selgitas: „See, mis on ilma kehata või osadeta, ei ole midagi. Pole teist Jumalat taevas kui see Jumal, kes on lihast ja luust.”⁵

Vanem Jeffrey R. Holland Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist väljendas seda järgmiste sõnadega: „Kui keha on Jumaluse jaoks mitte ainult ebavajalik, aga ka soovimatu, miks

lunastas inimkonna Lunastaja *oma* keha surma ja haa haardest, kindlustades, et seda ei eraldata enam kunagi Tema vaimust ei ajas ega igavikus? *Kõik, kes heidavad kõrvale mõtte kehaga Jumalast, heidavad kõrvale nii sureliku kui ülestõusnud Kristuse.*”⁶

Taevane Isa on kõikvõimas, kõiketeadev ja kõikearmastav

Jeesuse Kristuse ülestõusmises ilmutatakse samuti Taevase Isa olemuse ülimald omadused. Nagu vanem D. Todd Christofferson Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist on öelnud: „Kuna Kristus tõepoolest üles tõusis, on alusetud kõik kahtlused Isa Jumala kõigeväelisuse, kõiketeadmise ja heatahtlikkuse kohta, kes maailma lunastuse nimel oma Ainusündinud Poja andis.”⁷

Jumala väge, tarkust ja headust tõestab Jeesuse Kristuse ülestõusmine, mis tunnistab Taevase Isa plaani tarkusest ja armastusest ning Tema (ja Tema Poja) võimest see täide viia.

Meie oleme Jumala lapsed

Nagu õpetab Piibel, oleme me loodud „Jumala näo järgi .. meheks ja naiseks!” (1Ms 1:27) Jeesuse Kristuse ülestõusmine kinnitas seda tõde. Tegelikult rõhutas Jeesus Kristus oma ülestõusmise tunnil meie suhet Taevase Isaga, öeldes: „Mina lähen üles oma Isa ja teie Jumala juurde ja oma Jumala ja teie Jumala juurde” (Jh 20:17; rõhutus lisatud).

Päästja ilmutas, et Jumal ja inimkond ei ole põhiolemuselt teineteisest täielikult erinevad. Meie keha põhivorm on sarnane meie vaimu vormiga⁸ ja meie vaimud loodi Jumala kuju järgi, kuna selline on vanema ja lapse suhte olemus.

Keha on suutlikuks tegev ja õilistav and

Oma ülestõusmise kaudu näitas Päästja meile, et füüsiline, kehaline eksistents on Jumala ja Tema laste igavese olemuse lahutamatu osa. Nagu Issand Joseph Smithile ilmutas: „Mateeria on igavene ning vaim, olles lahutamatult ühendatud mateeriaga, saab rõõmu täiuse” (ÕL 93:33). See lahutamatu seos liidab kokku vaimse ja füüsilise mateeria, nii et nad on üks surematu, kadumatu, hiilgav ja täiuslik keha – ainuke keha, mis on suuteline saada rõõmu täiust, mis on Jumalal.

Selle kontrastina, kui neil oli olnud füüsiline keha ja nad sellest vaimumaaailma minnes eraldati, „pidasid [surnud] oma vaimu .. eemalviibimist kehast justkui vangistuseks” (ÕL 138:50; vt ka ÕL 45:17).

Isegi meie surelik keha on Taevase Isa plaanis ülioluline ja see on jumalik and. Kui meie surelikkusele eelnevas maailmas elanud vaimud siia maa peale tulevad, „antakse [neile] juurde” (Aabr 3:26), kui nad saavad keha. Nagu prohvet Joseph Smith õpetas: „Me tulime siia maa peale, et võiksime saada keha ja näidata selle puhtana ette Jumalale seelastilises kuningriigis. Suur õnnepõhimõte eeldab keha olemasolu. Kuradil ei ole keha ja see on tema karistus.”⁹

Nagu on õpetanud vanem David A. Bednar Kaheteistkümne Apostli kvoorumist: „Füüsiline keha võimaldab meil saada nii ulatuslikke, sügavaid ja jõulisi kogemusi, mille saamine surelikkusele eelnenud elus polnud lihtsalt võimalik. Seega meie suhted teiste inimestega, meie suutlikkus teha ümberkorraldusi ja tegutseda vastavalt tõe ja meie võime kuuletuda Jeesuse

Kristuse evangeeliumi põhimõtetele ja talitustele on füüsilise keha tõttu võimendunud. Surelikkuse koolis kogeme õrnust, armastust, heasüdamlikkust, õnne, kurbust, pettumust, valu ja koguni füüsiliste puuetega kaasnevaid väljakutseid, mis valmistavad meid ette igavikuks. Lihtsalt öeldes peame me saama omad õppetunnid ja omad kogemused ihulikult, nagu selgitatakse pühakirjades (1Ne 19:6; Al 7:12–13).”¹⁰

Prohvet Joseph Smith õpetas: „Kõigil olen-ditel, kellel on keha, on võim nende üle, kellel seda ei ole.”¹¹ Saatan võib meid ahvatleda, kuid ta ei saa meid sundida. „Kuradil ei ole meie üle võimu, kui me seda talle ei anna.”¹²

Lõpuks aitab täiusliku, ülestõusnud keha and meil Saatanast vabast igaveseks võitu saada. Kui poleks ülestõusmist, „siis peaksid meie vaimud saama [kuradi] alamaks .. , et enam mitte tõusta. Ja meie vaimud peaksid muutuma tema sarnaseks ja meist saaksid kuradid, kuradi

Isegi meie surelik keha on oluline Taevase Isa plaanis ja jumalik and. Kui meie vaimud siia maa peale tulevad, „antakse [neile] juurde” (Aabr 3:26), kui nad saavad keha.

inglid, et meid heidetaks välja oma Jumala juurest ja et jääda koos valede isaga viletsusse nagu ta ise.” (2Ne 9:8–9)

Vaim ja keha ei ole vaenlased

Kuigi vaim ja keha on erinevad, ei kuulu need kahte olemuselt erinevasse ja omavahel sobimatusse reaalsusesse. Nagu Joseph Smith õppis: „Ei ole olemas sellist asja nagu ainetu aine. Kõik vaim on aine, kuid see on peenem või puhtam ja seda võib eristada vaid puhtamate silmadega; me ei saa seda näha, aga kui meie keha on puhastatud, näeme me, et see kõik on aine.” (ÕL 131:7–8)

Tema kirgastatud, ülestõusnud olekus esindab Jeesus Kristus täiuslikku vaimu ja keha liitu, näidates meile, et „vaim ja keha moodustavad inimese hinge” (ÕL 88:15). Selles elus püüame me omada vaimset mõtteviisi lihaliku mõtteviisi asemel (vt 2Ne 9:39), et „[jätta] maha loomupärast inimest” (Mo 3:19) ning „ohjeldada kõiki oma kirgi” (Al 38:12). See aga ei tähenda, et vaim ja keha on vaenlased. Nagu Jeesus Kristus meile näitas, ei ole keha midagi, mida me peaksime põlgama ja millest vabanema, vaid me peame õppima keha kontrollima ja seda muutma.

Elul surelikus kehas on tähendusrikas eesmärk

Ütlus, et see elu on proovilepanek, on paremini mõistetav, kui mõtiskleme, mida me teame oma elu kohta enne

ja pärast surelikkust. Enne maa peale tulekut elasime me vaimudena ja Taevane Isa soovib, et me saaksime Tema sarnaseks ja elaksime igavesti surematu füüsilise kehaga. Need töed tähendavad, et meie proovilepaneku aeg selles surelikus kehas ei ole tähtsusetu, vaid omab tõelist tähendust ja eesmärki.

Nagu vanem Christofferson on selgitanud: „See tähendab, et võime näidata oma valikute kaudu Jumalale (ja iseendale) pühendumust ja võimet elada Tema selestilise seaduse järgi ka siis, kui me pole Tema juures ning kui meil on füüsiline keha kogu selle väe, vajaduste ja kirgedega. Kas suudame taltsutada liha nii, et see oleks vaimu tööriistaks, mitte isandaks? Kas meile saab ajaks ja igavikuks usaldada jumaliku väge, muuhulgas väge luua elu? Kas suudame kurjast isiklikult võitu saada? Neile, kes on seda suutnud, „lisatakse hiilgust nende peade peale ikka ja igavesti” [Aabr 3:26]. Üks oluline aspekt selle hiilguse juures on ülestõusnud, surematu ja hiilgusega kroonitud füüsiline keha.”¹³

Meie kogemused praeguses kehas, muuhulgas meie omavahelised suhted, on tähendusrikkad, kuna need sarnanevad sellega, mis on tulemas. Nagu Joseph Smith õppis: „Ja samasugune omavaheline läbikäimine, nagu on meie vahel siin, on meie vahel seal, ainult et sellega käib kaasas igavene hiilgus, millist hiilgust meil praegu ei ole” (ÕL 130:2).

Tema kirgastatud,
ülestõusnud
olekus esindab Jeesus
Kristus täiuslikku
vaimu ja keha liitu,
näidates, et „vaim ja
keha moodustavad
inimese hinge”
(ÕL 88:15).

Alates ajast, kui eest leiti tühi hauakamber, on Jeesuse Kristuse ülestõusmine toonud lootust, kuna me näeme Tema ülestõusmises meie enda potentsiaalset ülestõusmist.

Meil on lootus Jeesusele Kristusele

Alates ajast, kui eest leiti tühi hauakamber, on Jeesuse Kristuse ülestõusmine toonud lootust, kuna me näeme Tema ülestõusmises meie enda potentsiaalset ülestõusmist, milles „kõik [meie] kaotused hüvitatakse [meile] ... kui [me jääme] ustavaks”.¹⁴

Päästja algusaegade apostlid võisid tunnistada julgelt Tema ülestõusmisest, kuna nad olid näinud ja katsunud Tema keha. Kuid selles peitus palju rohkem kui see. Just nagu Jeesus Kristus oli tervendanud kehalisi nõrkusi näitamaks, et Tal on voli patte andestada (vt Lk 5:23–25), Tema ülestõusmine – käegakatsutav tõendus Tema väest saada võitu füüsilisest surmast – sai Tema järgijatele kinnituseks Tema väest saada võitu vaimsest surmast. Lubadused, mida Ta andis oma õpetustes – andustus pattudest, rahu selles elus, igavene elu Isa kuningriigis – said kinnitust ja nende usk muutus kõigutamatuks.

„Kui Kristust ei ole äratatud, siis on [meie] usk tühine” (1Kr 15:17). Kuid kuna Ta *tõusis* surnuist, siis „Kristuse lepituse ja tema ülestõusmise väe läbi [me saame] lootust, et [meid] tõstetakse üles igavesse ellu ja seda tänu [meie] usule temasse vastavalt lubadusele” (Mn 7:41).

Jeesuse Kristuse sureliku elu ajal kutsus Ta inimesi ennast järgima. Pärast Tema surma ja ülestõusmist muutus lõppsiht veelgi selgemaks. Kui me arendame endas selestilist vaimu, olles kuulekad evangeeliumi seadustele ja talitustele, võime saada „samasuguse keha, nagu oli sünnipärane” ning saame „elavaks tehtud osaga selestilisest hiilgusest [ja saame] siis sellest samast, kuni täiuseni välja” (ÕL 88:28–29). Päästja on näidanud meile teed. Tema on see tee. Tema väe kaudu – Tema lepituse ja ülestõusmise kaudu – on võimalk see selestiline täius, mis kaasab rõõmu täiust ülestõusnud kehas. ■

VIITED JA MÄRKUSED

1. Kui Jeesus Kristus ilmus rahvale Ameerika mandril, kutsus Ta neid – tuhandeid neist – tulema ükshaaval ja katsuma Tema käsi, jalgu ja külge, et nad võiksid tunnistada, et nad olid nii tundnud kui ka näinud ülestõusnud Issandat (vt 3Ne 11:14–15; 18:25).
2. Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith, 2007, lk 49.
3. Vt 1Ms 1:27; 2Ms 33:11; Ap 7:56.
4. Kuigi ka varasemad kristlikud usutunnistused sisaldasid sarnaseid ideid, on see tsitaat võetud anglikaani kiriku kolmekümne üheksast artiklist.
5. Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith, 2007, lk 42.
6. Jeffrey R. Holland, Ainus tõeline Jumal ja Jeesus Kristus, kelle Tema on läkitanud. – 2007. aasta sügisene üldkonverents.
7. D. Todd Christofferson. Jeesuse Kristuse ülestõusmine. – 2014. a kevadine üldkonverents.
8. Isegi surelikkusele eelnenud Jeesuse Kristuse ilmutus oli tunnistuseks sellest tõsiasiast, kuna näitas, et Tema vaimu keha omas inimkuju (vt Et 3:16).
9. Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith, 2007, lk 211.
10. David A. Bednar. Me usume, et tuleb olla kõlbeliselt puhtad. – 2013. a kevadine üldkonverents.
11. Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith, 2007, lk 211.
12. Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith, 2007, lk 214.
13. Vt D. Todd Christofferson. Milleks abielu, milleks perekond? – 2015. a kevadine üldkonverents.
14. Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith, 2007, lk 51.

Sind kutsub Ta

Südamlikult ♩ = 44-48

Sõnad: Steven K. Jones
Viis: Michael F. Moody

mp *PK.*

1. Ta
(2. Ta)
(3. Ta)

5

tu - li meil, sest meid ar - mas - tas. Ei ai - nu - mat hin - ge Ta
tu - li maal ja e - las me seas ja mai - set mu - ret ning
tun - da saan'd on suurt kur - vas - tust, nüüd kõi - gil, kes u - su - vad,

8 *rall.*

eal u - nus - taks ja i - gat e - lu val - gus - tab ka kõik
vae - va Ta teab. Kõik mei - e va - lu mee - les Tal veel meid
toob va - bas - tust. Ta sil - mad a - vab, Ta an - des - tab neil

11 *a tempo*

kur - bu - se, va - lu heaks pöö - rab Ta. Sind, sind kut - sub
näl - jast ja vae - vast ter - veks Ta teeb. Sind, sind kut - sub
kõi - gil, kes us - ta - valt Tal järg - ne - vad. Sind, sind kut - sub

2

14

Ta. _____
Ta. _____ Kut - sub sind nüüd kuu - la - ma. _____ Ta
Ta. _____

17

täis on ar - mu ja ta - sa - dust ka. Sind, sind kut - sub

20

Ta. _____ 2. Ta _____ 3. Ta _____ Oo,

23

sind, sind kut - sub Ta. _____

© 2016 Steven K. Jones ja Michael F. Moody. Kõik õigused kaitstud.
Laulu võib paljundada kirikus ja kodus kasutamiseks.

Lootuse JA tervenemise SILD

*Kui seksuaalse
väärkohtlemise
ohvrid saavad õiget
abi, võib neile saada
osaks tervenemine,
mida nad nii
sügavalt soovivad.*

Nanon Talley

VAP pereteenistus, Ameerika Ühendriigid, Texase osariik

Kujutage ette, et seisate kaljuserval ja tahate minna teisele poole sügavat jõeorgu, kus teid ootab teile räägitu kohaselt suur õnn. Otsides kohta jõe ületamiseks, leiате terve hunniku materjali, millest saate üle jõeoru silla ehitada, kui tükid omavahel õigesti ühendate.

Kui te ei tea, kuidas silda ehitada, pole materjalist mingit kasu ning te tunnete pettumust ja lootusetust. Kui te aga saate abi kelleltki, kellel on silla ehitamisega kogemusi, võivad teie teadmised ja mõistmine paraneda ning te saate üheskoos ülesande täita.

Viimased 18 aastat on minu tööks olnud jagada vahendeid ja juhatust, mis aitaks inimestel ületada emotsionaalsete ja hingeliste kannatuste kuristikku. Kõigi inimeste seas, keda olen nõustanud, ei näi ükski teine klient nii haavatud kui need, kes on olnud seksuaalse väärkohtlemise ohvrid. Olen näinud, milline on selle probleemi mõju inimese suutlikkusele lõpuni hästi vastu pidada.

Kuid olen saanud ka teada, et meie Päästja kaudu on võimalik katsumustest ja kannatustest jäädavalt vabaneda. Tema armastus kannab inimesed pimedusest valguse kätte.

Miks põhjustab seksuaalne väärkohtlemine sellist kahju?

Väärkohtlemise ohvrid räägivad mulle, et nad elavad täielikus depressioonis, kahtlevad endas ja tunnevad sügavat emotsionaalset valu. President Gordon B. Hinckley (1910–2008) aitas meil mõista, miks põhjustab seksuaalne väärkohtlemine nii sügavat valu:

„Seksuaalne väärkohtlemine on kohutav ja julm käitumine. See on mõistetamatu. See on kõige süüdsuse vastand, mis peaks igas mehes ja naises olemas olema. See *rüvetab seda, mis on püha ja jumalik*. See mõjub inimelule hävitavalt. See on taunitav ja *väärrib kõige karmimat hukkamõistu*.

Häbi mehele või naisele, kes last seksuaalselt väärkohtleb. Seda tehes ei põhjusta kuritarvitaja ainuüksi *kõige tõsisemat kahju*. Ta on hukkamõistetud ka Issanda ees.”¹

Lastesaamise vägi on püha ja jumalik vägi, mille meie Taevaisa on andnud oma lastele. Vanem David A. Bednar Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist on õpetanud: „Järglaste saamise vägi on vaimse tähendusega. Meie Taevane Isa ja Tema Armas Poeg on loojad, kes on usaldanud meile

kõigile osa oma loomeväest.”² Pole siis ime, et selle püha väe rüvetamine „väärrib kõige karmimat hukkamõistu” ja põhjustab „kõige tõsisemat kahju”.

Valu mõistmine

Seksuaalne väärkohtlemine on vägivald, mille käigus üks inimene puudutab või kasutab muul moel teist inimest omaenda seksuaalse rahulduse eesmärgil. Kaugelt liiga sageli ei jää seksuaalse väärkohtlemise ohvritel üle muud, kui tunda segadust, vääritust ja häbi, mis võib olla lausa liigraske kanda. Ohvrite valu ja kannatusi süvendavad sageli teiste kommentaarid, kes seksuaalset väärkohtlemist ja selle tagajärge ei mõista. Mõnda ohvrit süüdistatakse valetamises või öeldakse talle, et väärkohtlemine oli mingil kombel tema enda süü. Teised pannakse ekslikult uskuma, et nad peavad meelt parandama, otsekuigi nad oleksid ohvriks langenud kuidagi patustanud.

Paljudel klientidel, kellega olen töötanud, kes on seksuaalset väärkohtlemist kogunud lapsepõlves või nooruses, on kästud sellest üle saada, jätta see minevikku või lihtsalt andestada ja unustada. Sellised ütlused – eriti lähedastelt sõpradelt, pereliikmetelt või Kiriku juhtidelt – võivad panna ohvri tervenemise ja rahu asemel üha enam salatsema või häbi tundma. Tõsise füüsilise haava või nakkuse sarnaselt ei lähe sellised hingehaavad lihtsalt ära, kui need tähelepanuta jätta. Väärkohtlemise ajal alguse saanud segadus pigem kasvab ja koos selle tagajärjel tekkinud valusate emotsioonidega võib ohvri mõttemaailm muutuda, mis viib lõpuks ebatervete käitumisharjumuste kujunemiseni. Pole harv juhused, kui väärkohtlemise ohvrid ei pea nendega juhtunud väärkohtlemiseks, kuid ebaterved käitumisharjumused ja valusad emotsioonid võivad kujuneda sellest hoolimata.

Hannah (nimi on muudetud) koges seksuaalset väärkohtlemist varases lapsepõlves. Teiste ohvrite sarnaselt kasvab ka tema üles, tundes end kohutava inimesena, kes pole midagi väärt. Ta tundis, et pole piisavalt hea, et väärida Taevase Isa või kellegi teise armastust, ja püüdis suurema osa elust selle kompenseerimiseks teisi teenida. Teistega

suheldes kartis ta, et kui keegi peaks teda tõeliselt tundma õppima, hakkaksid nad pidama teda sama kohutavaks, kui ta ise uskus end olevat. Ta tundis tõsist hirmu, et ta hüljatakse, mistõttu kartis ta proovida uusi asju või teha midagi nii lihtsat kui kellelegi helistamine. Teda oli õnnistatud kunstiandega, kuid ta loobus kunstist, kuna kartis, et ei tule toime kriitikaga.

Üle 50 aasta juhendus ta igapäevaotsuste tegemisel abitus-, jõuetus-, hirmu-, viha-, segadus-, häbi-, üksildus- ja eraldatustundest.

Valu asendamine rahuga

Päästja kannatas „kõiksugu valusid ja kannatusi ja kiusatusi”. Ta tegi seda selleks, et „teada vastavalt lihale, kuidas aidata oma rahvast” (Al 7:11–12). Ta ei kannatanud üksnes meie pattude, vaid ka meie tervenemise eest, kui kellegi teise patud põhjustavad meile kannatusi.

Ma kujutan ette, et kui Päästja oleks täna siin, nutaks Ta koos nendega, keda on seksuaalselt väärkoheldud, ja õnnistaks neid, nagu Ta nuttis koos nefilastega ja neid õnnistas (vt 3Ne 17). Kuigi Ta ei ole siin füüsiliselt, võib Tema Vaim olla koos meiega, ning Ta on andnud meile võimaluse saada terveks, tunda rahu ja andestada.

Paljudel, kes on haiget saanud, on peaaegu võimatu uskuda, et valu, mida nad endas kannavad, saaks

asendada rahuga. Sageli ei märka teised väärkohtlemisest tekitatud haavu aastaid. Valu varjatakse naerunäoga, sooviga teisi teenida ja sellise eluga, justkui polekski midagi valesti, ja ometi pole valu kuhugi kadunud.

Võrreldem emotsionaalset tervenemist füüsilise vigastuse raviga. Oletame, et te murdsite noorena jalaluu. Selle asemel et minna arsti juurde, et luumurrukoht fikseerida, komberdasite te ringi, kuni tugevam valu kadus, kuid iga kord, kui te astute, tunnete te ikka kerget valu. Aastaid hiljem soovite te valust vabaneda ja lähete arsti juurde. Arst peab luu paika seadma, puhastama ära kõik üleliigse, mis sinna on kasvanud, panema luu kipsi ja saatma teid füsioteraapiasse, et teie jalga tugevdada.

Väärkohtlemisest paranemine on selles mõttes selle sarnane, et ohver peab esmalt mõistma, et valu on tõeline ja sellega saab midagi ette võtta. Tervenemise juurde kuulub juhtunu tunnistamine ning valu, hirmu ja kurbuse tundmine, tunnistamine ja

OHVRITE ÜLDLEVINUD KÄITUMINE

Ohvritel on sageli suhtepebleeme ning nad võivad otsida pidevalt teiste heakskiitu, muutuda passiivseks, luua barjääre inimeste eemalhoidmiseks, et mitte haiget saada, otsida kergemeelselt lohutust seksuaalsete tegevuste kaudu (sh pornograafia ja enesestimulatsioon) või käituda vastupidiselt ja vältida kõike seksiga seonduvat. Sellise käitumisega seotud häbi takistab sageli inimestel otsida abi vanematelt, preesterluse juhtidelt või asjatundjatelt, kuna nad ei mõista, kuidas nendega juhtunu ja nende käitumine on omavahel seotud.

Evangeeliumi järgi elades on ohvritel tavaks kalduda äärmuslikkusesse: osa muutub üleliia religioosseks. Nad peavad end väärituks ja üritavad selle korvamiseks kõike õigesti teha. Teised tunnevad, et ei vääri iial igavest elu ja loobuvad ajuti üritamast.

ÕPETUSE JA LEPINGUTE 123. OSA ÕPPETUNNID

Kui prohvet Joseph Smith oli Missouri osariigis Liberty vanglas, kirjutas ta Kirikule kirja, mis hõlmab Õpetuse ja Lepingute 121.–124. osa ja mille juurde kuuluvad „pühade kohustused oma tagakiusajate suhtes” (ÕL 123, osa päis). Ta ei öelnud tagakiusamist kannatanud ja füüsilisi vigastusi saanud pühadele, et nad hoiaksid oma valu enda teada ja teeskleksid, nagu poleks midagi juhtunud. Mõtisklege, kuidas 123. osas antud nõuanne võiks käia väärkohtlemise kohta.

tunnetele kinnituse saamine. Sageli on abi sellest, kui teha koostööd seda tervenemisprotsessi tundva asjatundjaga. (Küsi oma preesterluse juhilt, kas teie piirkonnas on olemas VAP pereteenistus.)

Vaatamata sellele, kas ohvril on võimalik pöörduda abi saamiseks asjatundja poole või mitte, on kõige parem palvetada, uurida Päästja elu ja Tema lepitust ning suhelda regulaarselt preesterluse juhiga. Tema saab aidata koormaid kergendada ja võib saada inspiratsiooni, et aidata ohvril mõista tema jumalikku väärtust ning suhet Taevaisa ja Päästjaga. Õde Carole M. Stephens, esimene nõuandja Abiühingu üldjuhatuses, on hiljuti õpetanud: „Tervenemine [võib] olla pikk protsess. Selleks on vaja otsida palvemeelselt juhatust ja sobilikku abi, sealhulgas nõustamist korrakohaselt ametisse seatud preesterluse hoidjate poolt. Kui te õpite end avameelselt väljendama, seadke õigeid piire ja vajaduse korral pöörduge nõustamiseks asjatundja poole. Oluline on hoida kogu selle protsessi vältel vaimset tervist!”³

Hannah’ puhul oli tema elu muutunud nii ebameeldivaks, et ta otsis abi. Ta teadis oma tunnistuse põhjal, et võib tunda rahu ja olla eluga rahul, kuid ei tundnud seda pidevalt. Ta palvetas ja rääkis oma piiskopiga ning ta juhatati nõustaja juurde, kus ta sai vajalikud vahendid, et tuua tõe päevavalgele ja jagada kohutavat koormat, mida ta üksi kandnud oli. Seda tehes suutis ta valul minna lasta ja leida rahu, mida oli lubanud Päästja (vt Jh 14:27). Koos rahu ja trööstiga tuli ka soov ja suutlikkus andestada.

Vajadus andestada

Andestamisest pole väärkohtlemise ohvritel sageli kerge kuulda ja nad mõistavad seda sageli valesti. Kui ohver mõtleb andestusest kui väärkohtleja süüst vabastamisest või ütlemisest, et tema teol pole enam tähtsust, ei tunne ta, et andestamine on põhjendatud. Kuigi meil kästakse andestada (vt ÕL 64:10), tuleb ohvril olukorras, kus ta on saanud sügavaid kahjustusi, teha tavaliselt tervenemisega algust, enne kui ta väärkohtlejale täielikult andestada suudab.

Need, kes kannatavad vääркоhtlemisest tekitatud valu, võivad leida tröösti järgmisest Mormoni Raamatu nõuandest: „Mina, Jaakob, tahan rääkida teile, kes te olete südameilt puhtad. Vaadake kindlameelselt Jumala poole ja palvetage tema poole ülimalt suure usuga, ja ta lohutab teid teie kannatustes ja kostab teie eest ning saadab õigluse alla nende peale, kes püüavad teid hävitada.” (Jb 3:1) Õigusemõistmise ja hüvitamise võib jätta Issanda hoolde, et Ta saaks asendada meie valu rahuga.

Hannah avastas lõpuks, et ta võib anda õigusemõistmise Päästja kätte ja leida vastutasuks oma elus rahu, mida ta polnud kunagi varem kogunud. Varem oli ta kartnud minna perekondlikele kogunemistele, kus ka tema vääркоhtleja viibis. Kuna ta on nüüd nõus teel tervenemisele raskete emotsionaalsete haavadega silmitsi seisma, ei kardata enam vääркоhtleja juuresolekut ja suudab talle koguni tema vanas eas kaasa tunda.

Asjatutest koormatest vabanemine

Vanem Richard G. Scott (1928–2015) Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist on öelnud, et „täielik tervenemine tuleb usu kaudu Jeesusesse Kristusesse ning Tema väesse ja suutlikkusse ravida lepituse kaudu haavad, mis on tekkinud millegi sellise tagajärjel, mis on ebaõiglane ja mida pole ära teenitud. . .

Ta armastab teid. Ta andis oma elu, et te võiksite vabaneda asjatutest koormatest. Tema aitab teil seda teha. Ma tean, et Tal on vägi teid terveks teha.”⁴

Vastane tahab, et inimesed oleksid valu- ja kannatuste ahelais, kuna ta ise on õnnetu (vt 2Ne 2:27). Meie Päästja Jeesuse Kristuse abiga saab valu tõepoolest asenduda rahuga, kuid üksnes nii, nagu Päästja seda anda suudab, ja me võime tunda elus rõõmu. „Adam langes, et inimesed võiksid olla, ja inimesed on, et nad võiksid tunda rõõmu.” (2Ne 2:25) Rõõmus elu laseb tulla paremini toime katsumusterohkete aegadega ning võimaldab meil õppida, kasvada ja saada rohkem meie Taevaisa sarnaseks.

Mind teeb alandlikuks õnnistus, et olen saanud olla oma elus koos nendega, kellele on vääркоhtlemisega kahju tehtud, ja näha tervenemise imet, mis tuleb tõepoolest vaid Päästja kaudu. Kui te kannatate, otsige palun palvemeelselt abi. Te ei pea kandma seda rasket koormat üksinda. Ma tean, et Ta teeb terveks, kuna olen olnud lugematu arv kordi selle tunnistajaks. ■

VIITED

1. Gordon B. Hinckley. Save the Children. – Ensign, nov 1994, lk 54; rõhutus lisatud.
2. David A. Bednar. Me usume, et tuleb olla kõlbeliselt puhtad. – 2013. a kevadine üldkonverents.
3. Carole M. Stephens. Meistertervendaja. – 2016. a sügisene üldkonverents.
4. Richard G. Scott. To Be Free of Heavy Burdens. – Liahona, nov 2002, lk 88.

NÕUANNE JUHTIDELE, PERELE JA SÕPRADELE

Kui ohver usaldab teid piisavalt, et jagada teiega oma kannatusi ja vääркоhtlemist, peaksite näitama oma jutuaajamise alguses, et te teda armastate ja mõistate. Ohvrid on jaganud minuga kaugelt liiga sageli, et kui nad pöördusid abi saamiseks piiskopi poole, muutus esmatähtsaks vääркоhtlejale andestamine. See võib tekitada ohvris tunde, et tähtis on vaid vääркоhtleja. Kui see aset leiab, lähevad ohvrid harva piiskopilt abi paluma ja jäävad ilma vaimsest tervenemisest, mida vaimuliku armastus ja tugi võimaldaks.

Andestamisel on tähtis osa tervenemisprotsessis, kuid palun uskuge, et kui kellelgi on võimalik esmalt oma kannatusi tunnistada, tundeid tunda ja neist usaldusväärse inimesega rääkida, viib see lõpuks tervenemiseni, mis tuleb tänu sellele, et suudetakse vääркоhtlejale andestada.

Rohkem teavet Kiriku juhtidele leiab veebilehelt **ministering.lds.org**, klõpsates lingil „Abuse: Help for the Victim”.

Vana perekonna- album: perelugude vägi

*Minu esivanemate pärand elab
minu kaudu edasi ja muudab mu
elu pidevalt aina paremaks.*

Amneris Puscasu

Ühel suvehommikul enne teist maailmasõda ärkas minu vanavanaisa nagu alati enne päikesetõusu. Ta astus välja oma majast, mis asus mäekünkal, kust avanes vaade rohelisele orule ja tema külale Rumeenias, ning istus hommikusest kastest märjale rohule, ise sügavalt mõtteis – mõtteis, mida ta oli mõlgutanud juba pikka aega. Ta oli haritud mees, kel oli suur süda ning uudishimulik meel. Kõik külaelanikud armastasid ja austasid teda.

Pärast päikesetõusu läks ta koju ja tunnistas oma naisele, et tal oleks huvi näha, milline näeks välja tema matusetalitus, ning ta soovis korraldada matusetalituse proovi. Ta pani kuupäeva paika, ostis kirstu, palkas preestri ja professionaalsed leinajad ning kõik teised asjad, mida kreekakatoliku traditsioon nõudis. Siis saabus proovimatus päev. Keset küla seati üles peielauad, perekond oli musta riietatud, tuli preester, minu vanavanaisa heitis kirstu pikali, seades padjad nii, et võiks kõike hästi näha, ja matuserongkäik algas. Pärast tseremoonia lõppu kutsuti kogu küla peielauda ja täitus minu vanavanaisa unistus omaenda matustel tantsida. Ta elas veel 20 aastat, sagedasti kontrollides, kas ta ikka veel oma kirstu mahub.

Mitte ainult nimed ja kuupäevad

Ma ei ole oma vanavanaisa kunagi kohanud, kuid tema lugu on alati olnud minu lemmik kõikidest lugudest, mida mu vanavanemad jutustasid. Iga päev pajatasid vanavanemad mulle ja mu vendadele-õdedele lugusid meie esivanematest, sellest, kust nad tulid, millised nad olid, millised olid nende väärtushinnangud, unistused ja lootused. Pärast pühapäevaeinet võtsid vanavanemad välja perealbumi, igat

lehte keerates elustusid lood ning südamed liideti kokku armastusemuustris, mis laiub üle kuue põlvkonna. Minu jaoks ei olnud need vaid vanad fotod, mille taha olid kritseldatud nimed ja kuupäevad. Iga näo taga oli isa või ema, poeg või tütar, vend või õde ja seega anti nende pärand koos teiste peretraditsioonidega mulle edasi.

Jõud katsumuste ajal

Kui ma sain 19-aastaseks, olid minu vanemad ja enamus mu lähisugulastest surnud ja paljud asjad, mida olin pärinud, olid kas kadunud või varastatud. Ja siiski on üks asi, mida aeg, loodusõnnetused või isegi surm ei suuda iial hävitada: minevikust olevikku ja tulevikku ulatuv sild, mida ehitas iga minu pere liige. Tänu nende usinusele on lõimed, mis seovad kokku meie pereliikmete südamed, andnud mulle jõudu saada üle rasketest olukordadest.

Kui minu vanemad ja vanavanemad surid, tundsin ma nii sügavat kurbust, et kahtlesin, kas mul jätkub edasi minekuks küllalt jõudu. Mind õnnistati, et võisin tunda nende mõju teiselt poolt eesriiet, ja see aitas mul saada suure tunnistuse päästmisplaanist, elust pärast surma ja hiljem

templitalitustest, mis on nii vajalikud meie päästeks. Ma ei kohtunud kunagi oma vanavanavanematega või enamiku oma tädide ja onudega, kuid iga kord, kui ma võtan kätte vana perealbumi nende piltidega, näen ma nende silmis ennast. Mina olen see, kes ma olen, tänu kõigile neile, kes elasid enne mind. Nende kogemused ja tarkus on aidanud vermida minu iseloomu ja on mind elus juhatanud.

Üks suurimaid kingitusi, mida minu pere on minu varajasest lapsepõlvest alates mulle andnud, on teadmine minu pere minevikust ja veendumus, et olen minevikku ja tulevikku siduv lüli. Samuti tean, et tulin maa peale, et elada oma lugu – et seda uurida, kogeda ja hinnata. Teadmised perekonnalugudest aitavad mind läbi kõigist elu katsumustest.

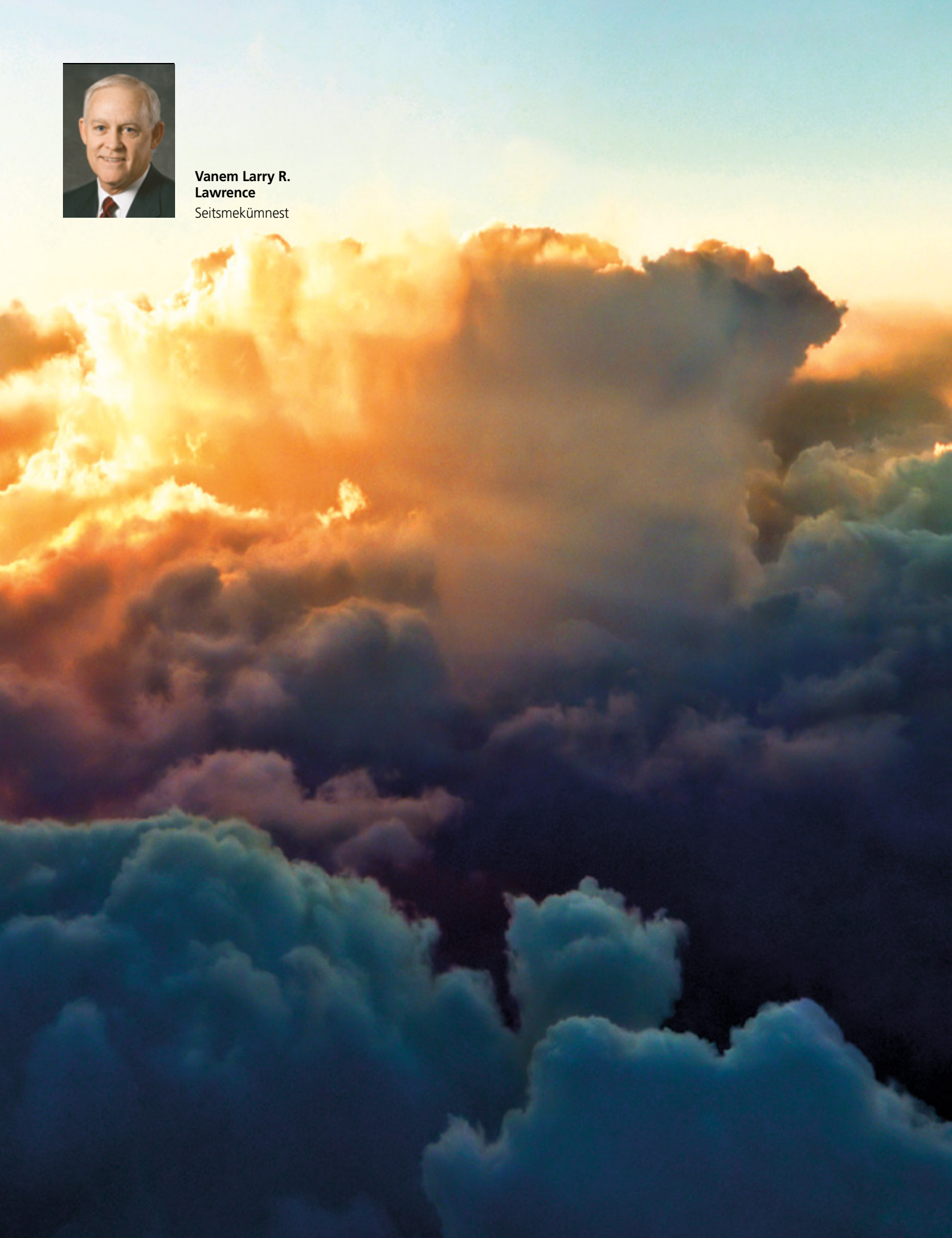
Mõtlen tihti oma perele teisel pool eesriiet ja ohverdustele, mida nad tegid, et minu elu võiks olla parem. Ma mõtlen templitalitustele, mis võimaldavad meil olla ühel päeval taas koos ühtse perena. Ja ma mõtlen minu Päästja lepitusele, kes selle kõik võimalikuks tegi. Ta tasus hinna, et meie võiksime elada. Sellepärast me armastame Teda ja kummardame Teda tänuga täna ja igavesti. ■

Autor elab Ameerika Ühendriikides New Yorgis.

**Vanem Larry R.
Lawrence**
Seitsmekümnest

Sõda jätkub

*Taevas alguse saanud sõda jätkub veel tänapäevalgi.
Tegelikult muutub see lahing nüüd, mil pühad
valmistuvad naasma Päästja juurde, üha tulisemaks.*

Igaüks, kes jälgib rahvusvahelisi uudiseid, on nõus, et elame ajal, kui peetakse sõdu ja levivad kuuldused sõdadest (vt ÕL 45:26). Õnneks on kõik maa peal sõjaveteranid. Me oleme võidelnud kurjusevägedega lakkamatus sõjas, mis sai alguse surelikkusele eelnenud sfääris veel enne meie sündi.

Kuna me ei olnud veel saanud füüsilist keha, võitlesime taevases sõjas ilma mõõkade, püsside ja pommideta. Kuid võitlus oli sama pingeline nagu ükskõik millises tänapäeva sõjas ja ohvreid oli miljardeid.

Surelikkusele eelnenud sõjas võideldi sõnade ja mõtetega, väideldes ja veendes (vt Ilm 12:7–9, 11). Saatana strateegia oli inimeste hirmutamise. Ta teadis, et hirm on parim viis usku hävitada. Ta võis koguni kasutada selliseid väiteid nagu: „See on liiga raske.” „Puhtana tagasi jõuda on võimatu.” „See on liiga riskantne.” „Kust te teate, et Jeesust Kristust saab usaldada?” Ta oli Päästja peale väga kade.

Õnneks sai Jumala plaan Saatana valedest võitu. Jumala plaaniga kaasnes inimkonna valikuvabadus ja suur ohverdus. Jehoova, keda me tunneme kui Jeesust Kristust, pakkus end vabatahtlikult selleks ohvriks – kannatama kõikide meie pattude eest. Ta oli nõus andma elu oma vendade ja õdede eest, et need, kes parandavad meelt, saaksid puhtana tagasi tulla ja lõpuks oma Taevase Isa sarnaseks saada. (Vt Ms 4:1–4; Aabr 3:27.)

Teine eelis, mis aitas Jehooval Jumala laste südamed enda poole võita, oli vägev tunnistus, mida jagasid Tema toetajad, kelle eesotsas oli peaingel Miikael (vt Ilm 12:7, 11; ÕL 107:54). Aadamat kutsuti

*Taevas peetud sõjas me armastasime
ja toetasime Taevaisa. Me tahtsime
saada Tema-sarnaseks.*

surelikkusele eelnevas elus Miikaeliks ja Saatanat Lutsiferiks, mille tähenduseks on „valgusekandja”¹. See võib tunda pimedusevürsti (vt Ms 7:26) puhul imeliku nimena, kuid pühakirjades õpetatakse, et Saatan oli „Jumala ingel, kes oli võimul Jumala juures”, enne kui ta langes (vt ÕL 76:25–28).

Kuidas sai üks nii suurte teadmiste ja kogemustega vaim nii sügavale langeda? See juhtus, kuna ta oli uhke. Lutsifer hakkas meie Taevaisale vastu, kuna tahtis Jumala kuningriiki endale.

Oma klassikalises kõnes „Hoiduge uhkusest” õpetas president Ezra Taft Benson (1899–1994), et Lutsifer „soovis saada suuremat au kui teised” ja et „tema uhkusest ajendatud soov [oli] Jumal troonilt tõugata”². Te olete kuulnud, et Saatan tahtis hävitada inimese valikuvabadust, kuid see polnud ainus põhjus, miks ta soosingu kaotas. Ta heideti taevast välja, kuna hakkas vastu Isale ja Pojale (vt ÕL 76:25; Ms 4:3).

Miks võitlesime meie teiega kuradi vastu? Me tegime seda lojaalsusest.

Me armastasime ja toetasime Taevaisa. Me tahtsime saada Tema-sarnaseks. Lutsiferil oli teine eesmärk. Ta tahtis tulla Isa asemele (vt Js 14:12–14; 2Ne 24:12–14). Kujutage ette, kuidas Saatana reeturlikkus Taevastele Vanematele haiget tegi. Me loeme pühakirjadest, et „taevad nutsid tema pärast” (ÕL 76:26).

Tulise heitluse järel jäid Miikael ja tema väed peale. Kaks kolmandikku taevastest vägedest otsustas järgneda Isale (vt ÕL 29:36). Saatan ja tema järgijad heideti taevast välja, kuid kõige äärmisemasse pimedusse neid otsekohe ei saadetud. Esmalt saadeti nad siia maa peale (vt Ilm 12:7–9), kuhu pidi

sündima Jeesus Kristus ja kus Ta pidi tooma oma lepitusohvri.

Miks lubati Saatana vägedel tulla maa peale? Nad tulid pakkuma vastuseisu neile, keda siin proovile pannakse (vt 2Ne 2:11). Kas nad aetakse lõpuks kõige äärmisemasse pimedusse? Jah. Pärast tuhandeaastast rahuriiki heidetakse Saatan ja tema väed igaveseks välja.

Saatan teab, et tema päevad on loetud. Jeesuse Kristuse teisel tulemisel seotakse Saatan ja tema inglid tuhandeks aastaks ahelaisse (vt Ilm 20:1–3; 1Ne 22:26; ÕL 101:28). Selle tähtaja lähenedes võitlevad kurjuseväed meeleheitlikult, et võimalikult palju hingi vangistada.

Ilmutaja Johannesele näidati sõda taevast osana suurest nägemusest. Talle näidati, kuidas Saatan heideti alla maa peale inimkonda kiusama. Johannes reageeris sellele nii: „Häda maale ja merele, sest kurat on tulnud maha teie juurde ja tal on suur viha, sest ta teab, et tal on pisut aega!” (Ilm 12:12)

Mida siis Saatan oma päevadega ette võtab, teades, et tal pole aega kaotada? Apostel Peetrus kirjutab, et „kurat, käib ümber nagu mõirgaja lõukoer otsides, keda neelata” (1Pt 5:8).

Mis Saatanat motiveerib? Ta ei saa endale kunagi keha, ta ei saa kunagi naist ega perekonda ega tunne kunagi täit rõõmu ning tahab seega teha kõik mehed ja naised „sama õnnetuks, nagu ta ise on” (2Ne 2:27).

Kuradi märklauaks on kõik inimesed, kuid eriti need, kelle jaoks igavene õnn on kõige kättesaadavam. Ta on ilmselgelt kade igaihe peale, kes sammub ülenduserajal. Pühakirjades õpetatakse, et Saatan „sõdib Jumala pühadega ja piirab neid igast küljest” (ÕL 76:29).

Taevas alguse saanud sõda jätkub veel tänapäevalgi. Tegelikult muutub see lahing nüüd, mil pühad valmistuvad naasma Päästja juurde, üha tulisemaks.

President Brigham Young (1801–1877) kuulutas prohvetlikult, „et Kirik levib, edeneb, kasvab ja laieneb, ning et proportsionaalselt evangeeliumi levimisega maa rahvaste seas kasvab ka Saatana vägi”³.

Arvan, et igaüks meist on nõus, et see prohvetlik kuulutus on täitumas, kui vaatame, kuidas kurjus maailma ühiskondasesse imbib. President Young õpetas, et me peame uurima vaenlase taktikat, et teda lüüa. Toon välja neli Saatana hästi toimivat taktikat ja mõned mõtted, kuidas neile vastu panna.

Saatana strateegiad

1. Kiusatus. Kuradil pole mingit häbi teie peas pahelisi mõtteid tekitada. Mormoni Raamatus õpetatakse, et Saatan sosistab siivutuid ja ebasõbralikke mõtteid ning külvab

kahtlusi. Ta näägutab, et annaksime järele sõltuvusttekitavatele tungidele ning oleksime isekad ja saamahimulised. Ta ei taha, et me mõistaksime, kust need mõtted pärinevad, ja sosistab seega: „Ma ei ole mingi kurat, sest teda ei ole olemas” (2Ne 28:22).

Kuidas sellele vahetule kiusatusele vastu panna? Üks kõige tõhusamaid vahendeid on Saatan lihtsalt minema saata. See on see, mida teeks Jeesus.

Uues Testamendis on õpetlik lugu Päästjast kiusatuste mäel. Iga kord, kui kurat oli Talle mõnda kiusatust esitlenud, kasutas Jeesus kaheosalist kaitsetehnikat: esiteks käskis Ta Saatanal ära minna ja seejärel tsiteeris Ta pühakirjakohta.

Lubage mul tuua üks näide: „Tagane minust, Saatan,” käskis Jeesus, „sest on kirjutatud: sina pead Issandat, oma Jumalat kummardama ja ükspäinis teda teenima” (Mt 4:10). Järgmises salmis on kirjas: „Siis kurat jättis ta rahule. Ja vaata, ingleid tuli tema juurde, ja need teenisid teda.” (Mt 4:11) Päästja kaitse oli väga tõhus!

President Heber J. Granti (1856–1945) elulugu annab aimu, kuidas president Grant poisikesena kuradile vastu pani. Kui president Grant märkas, et Saatan talle sosistab, proovides tema südamesse kahtlusi külvata, ütles ta lihtsalt valju häälega: „Jää vait, härra kurat!”⁴

Teil on õigus käskida Saatanal ära minna, kui kiusatust kohtate. Pühakirjades õpetatakse: „Seiske vastu kuradile, siis ta põgeneb teie juurest.” (Jk 4:7)

Teise osana kaitsest tsiteeris Päästja pühakirjasalmit. Jeesuse kombel pühakirjasalmit päheõppimises peitub suur vägi. Pühakirjasalmitest võib saada laskemoonarelvistu.

Kiusatuse korral võite tsiteerida selliseid käsked nagu „pea meeles, et sa pead hingamispäeva pühitsema”, „armast[a] oma vaenlasi” või „kaunistagu vooruslikkus lakkamatult sinu mõtteid” (2Ms 20:8; Lk 6:27; ÕL 121:45). Pühakirjade vägi mitte ainult ei heiduta Saatanat, vaid toob ka Vaimu teie südamesse, annab teile kindlust ja tugevdab teid kiusatuste vastu.

2. Valed ja pettused. Pühakirjadest saab ilmsiks, et Saatan on „valede isa” (2Ne 9:9). Ärge uskuge teda, kui ta sosistab selliseid sõnumeid nagu „sa ei tee kunagi midagi õigesti”, „sa oled liiga patune, et andeks saada”, „sa ei muutu kunagi”, „keegi ei hooli sinust” ja „sa oled täiesti andetu”.

Veel üks tema sageli kasutatud valesid on see: „Kõik tuleb lihtsalt kogemuse mõttes vähemalt üks kord järele proovida. Üks kord ei tee sulle mingit kahju.” Ta ei taha, et sa teaksid väikest räpast saladust, et patt tekitab sõltuvust.

Üks tõhus vale, mida Saatan teie peal järele proovib, on see: „Kõik teised teevad seda. Sel pole häda midagi.” On küll! Õelge seega kuradile, et te ei taha minna telestilisse kuningriiki, isegi kui kõik teised sinna lähevad.

Kuigi Saatan teile valetab, võite olla kindlad, et Vaim räägib teile tõtt. Sellepärast ongi Püha Vaimu and nii oluline.

Kuradit on kutsutud suureks petiseks.⁵ Ta üritab võltsida kõiki Issanda õigeid põhimõtteid.

Pidage meeles, et võltsingud pole samad, mis vastandid. Valge vastand on must, kuid valge võltsing võib olla valkjas või hall. Võltsingud sarnanevad ehtsa asjaga, et pahaaimamatuid inimesi petta. Need on millegi hea moonutised ja on väärtusetud, just nagu valeraha. Lubage mul tuua näiteid.

Üks Saatanu usuvõltsinguid on ebausku. Armastuse võltsing on iha. Ta võltsib preesterlust, esitledes preestripetust, ja matkib nõiduse abil Jumala imesid.

Mehe ja naise vahel sõlmitud abielu on Jumala seatud, kuid samasooliste abielu on vaid võltsing. Sellega ei

**Võite olla kindlad, et Vaim
räägib teile tõtt. Sellepärast ongi
Püha Vaimu and nii oluline.**

kaasne ei järelkasvu ega ülendust. Kuigi tema jäljendused petavad paljusid, pole need ehtsad. Need ei too endaga kestvart õnne.

Jumal hoiatas meid võltsingute eest Õpetuses ja Lepingutes. Ta ütles: „See, mis ei avarda arusaamist, ei ole Jumalast ja on pimedus.” (ÕL 50:23)

3. Tüli. Saatan on tülide isa. Päästja õpetab: „Tema ärgitab inimeste südameid vihas üksteisega tülitsema.” (3Ne 11:29)

Kuradil on sajanditepikkuseid kogemusi, et kus on tüli, sealt Issanda Vaim lahkub. Sellest ajast peale, kui ta veenis Kaini Aabelit tapma, on Saatan mõjutanud õdesid-vendi üksteisega tülitsema. Samuti tekitab ta probleeme abielus, koguduse liikmete seas ja misjonikaaslaste vahel. Talle meeldib näha häid inimesi vaidlemas. Ta püüab alustada

peres vaidlusi pühapäeval vahetult enne kirikusse minemist, esmaspäeva õhtul vahetult enne pereõhtut ja mil iganes abikaasad planeerivad minna templiistungile. Tema ajastus on etteaimatav.

Kui teie kodus või töökohas tekib tüli, lõpetage kohe oma tegemised ja püüdke rahu sobitada. Pole vahet, kes alustas.

Tüli saab sageli alguse vigade otsimisest. Joseph Smith õpetas, et „kurat meelitab meid, öeldes, et me oleme väga õigemeelsed, kui keskendume teiste inimeste vigadele”⁶. Kui selle üle järele mõelda, on iseteadlikkus tõelise õigemeelsuse võltsing.

Saatanale meeldib Kirikus tülisid levitada. Eriti hästi oskab ta ära märkida vigu Kiriku juhtides. Joseph Smith hoiatas pühasid, et esimene samm usust taganemisel on usalduse kaotamine Kiriku juhtide vastu.⁷

Peaaegu kogu mormoonidevastane kirjandus põhineb Joseph Smithiga seotud valedel. Vaenlane näeb Josephi halvustamisega ränka vaeva, kuna taastamise sõnum sõltub prohveti aruandest selle kohta, mis toimus pühas metsasalus. Kurat teeb täna kõvemini tööd kui eales varem, et panna liikmeid nende tunnistuses taastamisest kahtlema.

Meie evangeeliumiajajärgu alguspäevil ei jäänud osa esialgsest kaheteistkümnest apostlist prohvetile lojaalseks, kuid hiljem nad kahetsesid seda. Üks neist oli Lyman E. Johnson, kes õigemeelsusetu käitumise pärast Kirikust välja heideti. Ta kurtis hiljem, kuna oli Kirikust lahkunud: „Ma laseksin oma parema käe otsast lõigata, kui saaksin seda jälle uskuda. Olin siis rõõmus ja õnnelik. Mu unenäod olid meeldivad. Hommikul ärgates oli mu vaim rõõmus. Olin päevad ja ööd õnnelik, pakatades rahust, rõõmust ja tänu-tundest. Kuid nüüd on järel vaid äärmuslik pimedus, valu, mure ja kurbus. Ma pole sellest ajast peale näinud ühtegi õnnelikku hetke.”⁸

Mõelge nende sõnade üle. Need on hoiatuseks kõigile Kiriku liikmetele.

Mina olen Kirikus usulepöördunu. Mind ristiti, kui olin 23-aastane noor vallaline täiskasvanu ja õppisin Ameerika Ühendriikides Arizona osariigis meditsiinikoolis. Tean omast kogemusest, kuidas Saatan töötab Kirikuga tutvujate kallal, et neid segadusse ajada ja heidutada, kui nad tõe otsivad.

Olin jälginud kogu nooruspõlve ajal viimse aja pühadest sõprade eeskujul. Mulle avaldas muljet, kuidas nad oma elu elasid. Otsustasin Kiriku kohta rohkem teada saada, kuid ei tahtnud kellegi öelda, et uurin mormooniusku. Sõprade surve vältimiseks otsustasin oma uuringud enda teada jätta.

See oli palju aastaid enne interneti, mistõttu läksin raamatukokku. Leidsin seal Mormonide Raamatu ja Kaheteistkümne Apostli Kvoorumide liikme, vana LeGrand Richardsi (1886–1983) raamatu „A Marvelous Work and a Wonder”. Hakkasin neid raamatuid suure himuga lugema ja sain neist inspiratsiooni.

Samal ajal kui mu vaim igatses rohkem teada saada, hakkas Saatan mulle kõrva sosistama. Ta ütles mulle, et selleks, et olla täiesti erapooletu, pean lugema ka seda, mida on kirjutanud Kiriku kritiseerijad. Läksin uuesti raamatukokku ja asusin ringi vaatama. Otse loomulikult leidsin ma raamatu, kus prohvet Josephit maha tehti.

Selle mormoonide-vastase raamatu lugemine tekitas minus segadust. Jäin ilma meeldivast vaimust ja mõjust, mis oli mind uurimise ajal juhatanud. Pettusin ja olin peaaegu tõeotsingutest loobumas. Ma palvetasin ja palusin vastust, lugedes samal ajal mormoonide-vastast kirjandust!

Minu üllatuseks helistas mulle keskkooliaegne sõber, kes õppis nüüd Brigham Youngi Ülikoolis. Ta kutsus mind endale Utah' osariiki külla, lubades, et see maaliline teekond saab olema meeldiv. Tal polnud aimugi, et ma salaja tema Kiriku kohta uurin.

Võtsin ta kutse vastu. Mu sõber tegi ettepaneku minna Salt Lake Citysse, et külastada templiväljakut. Minu innukus üllatas teda. Tal polnud aimugi, kui huvitatud ma olin, et Joseph Smithi ja taastamise kohta tõe teada.

Misjonäriõed olid templiväljakul väga abivalmid. Nad vastasid paljudele mu küsimustele, ilma et oleksid seda teadnud. Nende tunnistused mõjutasid mind „kah[tlema]

Kuradi märklauaks on kõik, kuid eriti need, kelle jaoks igavene õnn on kõige kättesaadavam.

oma kahtlustes”⁹ ja mu usk hakkas kasvama. Südamest tuleva tunnistuse väge ei saa ülehinnata.

Ka mu sõber jagas minuga oma tunnistust ning palus mul palvetada ja küsida Jumalalt, kas Kirik on õige. Pikal tagasiteel Arizona osariiki hakkasin ma palvetama usuga – esmakordselt „siira südamega, tõsise kavatsusega” (Mn 10:4). Mingil hetkel reisi jooksul tundus kogu mu auto valgusest särama lõõvat. Õppisin omast käest, et valgus võib hajutada pimeduse.

Kui olin otsustanud saada ristitud, üritas Saatan veel viimast korda selle vastu võidelda. Ta mõjutas mu perekonda, kes tegid kõik, mis oli nende võimuses, et mind heidutada, ja keeldusid tulemast minu ristimisele.

Sain sellest hoolimata ristitud ja nende süda aegamisi pehmenes. Nad hakkasid aitama mul uurida pereajalugu. Mõned aastad hiljem ristasin ma oma noorema venna. Sõber, kes mind endale Utah’ osariiki külla kutsus, on nüüd mu naine.

4. Heidutamine. Saatan kasutab seda vahendit tõhusalt enamiku ustavate pühade puhul siis, kui miski muu ei õnnestu. Kui hakkan end heidutatuna tundma, aitab see mul üksnes mõista, kes mind masendada püüab. See ajab mind piisavalt vihale, et nukrutsemine lõpetada – lihtsalt selleks, et kuradit ärritada.

Aastaid tagasi pidas president Benson kõne pealkirjaga „Ärge heitke meelt!” Ta hoiatas selles läbinägelikus kõnes: „Saatan püüab üha enam meeleheite, heitumuse, lootusetuse ja masenduse abil pühadest võitu saada.”¹⁰ President Benson õhutas Kiriku liikmeid olema valvel ja andis 12 reaalselt soovitud heitumusega võitlemiseks.

Tema soovitude seas on teiste teenimine; töökus ja laiskusest hoidumine; head tervislikud harjumused, nagu liikumine ja töötlemata toitide söömine; preesterluse õnnistus; inspireeriv muusika; õnnistuste loetlemine ja eesmärkide seadmine. Ja eeskätt tuleb meil pühakirjaõpetuse kohaselt alati palvetada, et võiksime vallutada Saatana (vt ÕL 10:5).¹¹

*Lööb Saatan värisema üha,
kui põlvil on nõrgim püha.*¹²

Tähtis on teada, et kurjuse väel on piirid. Need piirid seab paika Jumalus ja Saatanal pole lubatud neist üle astuda. Näiteks kinnitatakse pühakirjas, et „Saatanale ei ole antud võimu ahvatleda väikesi lapsi” (ÕL 29:47).

Veel üks tähelepanuväärne piirang on see, et Saatan ei tea meie mõtteid, kui me neid talle ei ütle. Issand on selgitanud: „Pole kedagi peale Jumala, kes teaks sinu mõtteid ja sinu südame kavatsusi” (ÕL 6:16).

Ehk just sellepärast on Issand andnud meile sellised käsud, nagu „ära nurise” (ÕL 9:6) ja „sa ei tohi oma ligimesest rääkida kurja” (ÕL 42:27). Kui õpite keelt talitsema (vt Jk 1:26), ei anna te selle tulemusel kuradile liialt informatsiooni. Kuuldes nuriemist, kurtmist ja kritiseerimist, teeb ta hoolikaid märkmeid. Teie negatiivsed sõnad paljastavad vaenlasele teie nõrkused.

Mul on teile häid uudiseid. Jumala väed on Lutsiferi vägedest suuremad. Ehk vaatate te ringi ja mõtisklete omaette: „Maailm muutub üha pahelisemaks. Saatan on ilmselt sõda võitmas.” Ärge laske end haneks tõmmata. Tõde on see, et meid on arvukamalt kui vaenlasi. Pidage meeles, et kaks kolmandikku Jumala lastest valis Isa plaani.

Vennad ja õed, veenduge, et võitlete Issanda pooltel. Veenduge, et kannate Vaimu mõõka.

Ma palvetan, et võiksite öelda elu lõpus koos apostel Paulusega: „Ma olen head võitlemist võidelnud, ma olen oma jooksmise lõpetanud, ma olen usu säilitanud!” (2Tm 4:7) ■

VIITED

1. Pühakirjajuht. Lutsifer. – www.scriptures.lds.org.
2. Ezra Taft Benson. Beware of Pride. – Ensign, mai 1989, lk 5.
3. Discourses of Brigham Young. Valinud John A. Widtsoe, 1954, lk 72.
4. Vt Francis M. Gibbons. Heber J. Grant: Man of Steel, Prophet of God, 1979, lk 35–36.
5. Vt nt Dieter F. Uchtdorf. Te olete Talle olulised. – 2011. a sügisene üldkonverents. Gordon B. Hinckley. The Times in Which We Live. – Liahona, jaan 2002, lk 86.
6. Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith, 2007, lk 454.
7. Vt Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith, 2007, lk 318.
8. Brigham Young. Lyman E. Johnsoni tsitaat. Deseret News, 15. aug 1877, lk 484.
9. Dieter F. Uchtdorf. Tulge meiega! – 2013. a sügisene üldkonverents.
10. Ezra Taft Benson. Do not Despair. – Ensign, nov 1974, lk 65.
11. Vt Ezra Taft Benson. Do Not Despair. – Ensign, nov 1974, lk 65–67.
12. Koost William Cowper. The Concise Columbia Dictionary of Quotations, 1987, lk 78.

Skaidrīte on üks röömsamaid inimesi, keda olen kunagi kohanud. Tema elu näib olevat täiuslik. Lapsena elas ta aga koos alkoholikust emaga, kes oli võimetu tema ja ta õe eest hoolt kandma. Skaidrīte hoidis oma õde kätevahel, kui too nälga suri. 8-aastasest peale elas Skaidrīte paljudes kasuperedes. Teda löödi jalaga, peksti ja tal keelati palvetada. Teda koheldi kui orja. Aastate jooksul mõtles ta enesetapule.

Aastaid hiljem, otsides lootust, astus Skaidrīte viimse aja pühade kogudusehoonesse.

LESLIE NILSSON, FOTOGRAAF

Skaidrīte Bokuma

Liepāja, Lāti

„Õde-misjonär tervitas mind naeratusega. Ma pidasin teda ingliski. Sellest päevast on minu elu muutunud. Nüüd on sellest möödunud 17 aastat ja kõik mõtted oma elule lõpu tegemisest on haihtunud. Täna olen ma optimistlik. Kui mul on koormaid, panen need Jumalale. Ma olen õppinud kõiges Temale toetuma. Elu tundub mulle kaunis.”

Õppige, kuidas märgata ja aidata neid, kes võivad mõelda enesetapule, veebilehelt lds.org/go/41739.

PALUN ÄRGE MÄNGIGE SEDA LAULU

Mõnda aega tagasi elasime koos perega Mehhikos Veracruzis, kus minu lapsed käisid algkoolis. Igal hommikul, kui ma aitasin oma kolmel lapsel kooliks valmistuda, kuulasime me raadiot – linna kõige populaarsemat kanalit – üht väga meeldivat programmi, mida juhtis noor meessaatejuht.

Me kuulasime parasjagu üht väga kaasahaaravat laulu. Kui ma pöörasin suuremat tähelepanu selle laulu sõnadele, mõistsin, et see, mida neis öeldi, polnud küll vulgaarne, kuid oli siiski kahemõtteline ja maitselage.

Ma ütlesin otsustuskindlalt oma lastele: „Me ei või sellist keelekasutust kuulata.” Lapsed ei pannud võib-olla tähelegi laulu sõnu, kuid panid küllalt tähele viisi, et seda kaasa ümiseda.

Nad nägid, kuidas ma stereosüsteemi heli maha keerasin, ja küsisid, mida ma teen. „Ma ütlen sellele saatejuhile, et ta seda laulu oma saates ei mängiks.” Nende üllatus innustas mind edasi tegutsema.

Ei nemad ega ma isegi ei suutnud uskuda, kui ma telefonitoru haarasin ja raadiojaama helistasin. Ma ei oodanud, et keegi vastab, kuid minu üllatuseks vastas peaaegu kohe minu kõnele seesama saatejuht, keda olime just saates kuulanud.

Ma ütlesin talle, et ei nõustu selle laulu kuulamisega, kuna sel

Kui me kuulsime raadiost üht kaasahaaravat laulu, hakkasin ma suuremat tähelepanu pöörama sõnadele.

hommikul ajal kuulavad raadiot paljud pered. Ta küsis minult, mida ma soovitaksin tal selle laulu asemel mängida, kuid ta käitus nii viisakalt, et ma palusin vaid, et ta ei mängiks seda laulu ajal, kui lapsed on kodus.

Ma ei saanud kunagi teada, kas minu kõne oli otse-eetris, ma olin lihtsalt tänuelik, et saatejuht oli mind ära kuulnud. Ja mõne järgmise päeva jooksul oli näha, et minu palvele on vastu tulnud.

See kogemus kinnitas mulle, et me peaksime olema julged, kui otsuste tegemine on meie võimuses, ja tegema, mis vaja, et kaitsta oma lapsi halbade mõjude eest. Kui me seda teeme, saab Püha Vaim olla meie pidev kaaslane. ■

Maria Hernandez, Texas, Ameerika Ühendriigid

KADUNUD RAHAKOTT

Hiljuti kolisin ma uude majja ja palusin mõne kirkuliikme abi ühe töö tegemisel oma uues kodus. Keset tööd läksin ostma materjale, et saaksime alustatu lõpetada. Kui olime tööga ühel pool, avastasin, et minu rahakott on kadunud. Tundsin paanikat, sest rahakotis olid kõik mu dokumendid ja raha, mille olin just samal hommikul kliendilt saanud. Läksin tagasi poodi, kust olin materjale ostnud, kuid seal rahakotti polnud. Läksin koju otsima, arvates, et olin selle kusagile maha pillanud, kuid ei leidnud ka sealt. Ma hakkasin kaaluma võimalust, et pean tegema endale kõik uued dokumendid. Kui mu sõber hakkas minu juurest lahkuma, küsis ta: „Kas sa juba palvetasid?”

Otsekohe mõtlesin ma: „Muidugi olen ma juba palvetanud!”

Kuid tegelikult ei olnud ma palvetanud tõelise kavatsusega. Selle asemel tahtsin ma sundida Taevasele Isale peale oma tahet ja teha rahakoti leidmine Tema kohuseks. Siis aga meenus mulle kirjakoht Jesaja 55:8 „Sest minu mõtted ei ole teie mõtted, ja teie teed ei ole minu teed, ütleb Jehoova!”

Pühapäeval läksin ma kirikusse ja liige, kes oli mind eelmisel päeval aidanud, ütles mulle, et oli

Palusin Taevast Isa, et ta vastaks meie palvele, et tugevdada minu naise ja laste usku.

tulihingeliselt Taevast Isa palunud, et ma võiksin oma rahakoti üles leida. Ta olevat tundnud, et ma leian selle. Hiljem, kui istusin vaikselt pühakirju uurima, hakkasin lugema emeritseitsmekümne, vanem Gene R. Cooki raamatut „Receiving Answers to Our Prayers” (Palvetele vastuste saamine). Esimesel leheküljel jutustati lugu probleemist, mis sarnanes minu omaga: vanem Cooki poeg oli kaotanud oma rahakoti, kogu pere kogunes kokku ja palvetas Issanda poole, et nad selle üles leiaksid.

Kui olin sellest kogemusest lugenud, panin õpitu tegudesse ja kutsusin oma naise ja lapsed kokku. Me asusime ringi ja igaüks meist ütles palve,

anudes Issandalt abi rahakoti leidmisel, kui see on Tema tahe.

Olin varemgi olnud tunnistajaks palve väele, kuid hiljem, kui ma üksinda palvetasin, palusin Taevast Isa, et ta vastaks meie palvele, et tugevdada minu naise ja laste usku.

Järgmisel päeval helistas mulle üks mees. Ta ütles, et on leidnud mu rahakoti koos selles oleva rahaga. Ma nutsin nagu laps, kuna minu palve sai vastuse ja minu pere usku tugevdati.

Ma tean, et kuigi Taevasel Isal on palju lapsi, kelle üle valvata, vastab Ta kõigile meist Tema enda ajal ja viisil. ■

Luiz Marcelino, Goiás, Brasiilia

PÄÄSTETUD FUAJEES

Minu abikaasa peab tihti pühapäeval töötama ja ma pean üksi meie nelja pojaga kirikusse minema. Ühel pühapäevasel sakramendikoosolekul jagelesid mu kaks mudilast omavahel. Kui mul õnnestus panna üks poistest huvituma raamatust, tahtis vend seda enda kätte. Ma proovisin suupistete, mänguasjade ja värvimisega, kuid miski ei toimunud. Tundsin end koormatuna oma poistest, kes lihtsalt ei suutnud tervet tundi vaikselt istuda.

Tõmbasin kotist väikese mänguasja ja ulatasin selle oma üheaastasele. Samal hetkel kõlas minu kolmeaastase Tysoni suust karjatus ja ta kargas oma väikevennale peale, et temalt mänguasja tagasi saada. Tundsin end alandatuna, kui tassisin kaks tülitsevat väikest poissi fuajeesse.

Üle mu näo valgusid kuumad pisarad. Miks pidi see nii raske olema? Ma ju tegin, mida Taevane Isa minult soovis, kui tõin oma pere kirikusse? Kuid enam ei suutnud ma seda teha. Iga nädal terve sakramendikoosoleku üksinda oma poistega võidelda oli kurnav ja piinlik. Ma ei tahtnud kunagi tagasi tulla.

Mõlgutasin neid mõtteid vaid umbes 15 sekundit, kui mulle järgnes fuajeesse üks õde, keda ma vaevu tundsin. Tema nimi oli õde Beus. Ta istus tavaliselt üksi, kuna tema abikaasa teenis piiskopkonnas ja tema lapsed olid täiskasvanud. Ta sõnas mulle:

Tundsin end koormatuna oma poistest, kes lihtsalt ei suutnud tervet tundi vaikselt istuda.

„Sa oled siin alati üks! Ma näen, kui kõvasti sa püüad. Kas Tyson võiks koos minuga istuda?” Ma ei teadnud, mida vastata! Lihtsalt noogutasin, ta võttis Tysonil käest kinni ja viis nüüdseks rahuliku ja rõõmsa poisi tagasi sakramendisaali.

Ma pühkisin pisarad, võtsin oma lapse süle ja läksin tagasi sakramendisaali, et rahun ülejäänud koosolekut nautida.

Kui me järgmisel pühapäeval sakramendisaali astusime, otsis Tyson oma uut sõpra. Öhtuti palvetas ta: „Täna Sind, Taevane Isa, öde Beusi eest. Ma armastan teda väga!”

On möödunud üle kolme aasta ja Tyson otsib tihtipeale sakramendisaalist öde Beusi. Eelmisel aastal kutsuti ta Tysoni Algühingu õpetajaks. Tyson oli maailma kõige õnnelikum poiss.

Olen nii tänulik öde Beusi ja tema valmisoleku eest teisi armastada ja teenida. Ma tean, et me võime õnnistada teiste elusid, kui teenime nagu Päästja. ■

Kristi Lewis, Utah' osariik, Ameerika Ühendriigid

TEHTUD!

Kui ma ühel pühapäeva pärastlõunal piiskopina inimestega vestlesin, oli mul rõõm kohtuda ühe hea sõbraga, et rääkida teda elus tabanud katsumustest. Kui olin mõne minuti tema muresid kuulanud, tundsin, et see, mida ta vajab, on järjepidevus pühakirjade lugemisel. Mulle meenutati samuti, et tema piiskopina peaksin ka mina olema pühakirjade uurimisel järjepidevam; mul endalgi läks see üle kivide ja kändude. Seega soovitasin, et me oleksime teineteise ees vastutavad ja püüaks järjepidevamalt pühakirju uurida.

Iga päev, kui olime pühakirjalugemise lõpetanud, saatsime teineteisele sõnumi sõnaga *tehtud!* Teadmine, et keegi ootas teadet, kas teine on oma päevase lugemise lõpetanud, oli heaks motivatsiooniks meile mõlemale. Kui üks meist unustas, oli sõnumi saamine meeldetuletuseks. Kui üks meist ei saatnud sõnumit, ei päritud tema käest aru. Me lasime teineteisel seda ülesannet täita, ilma et oleksime teises süütunnet tekitanud.

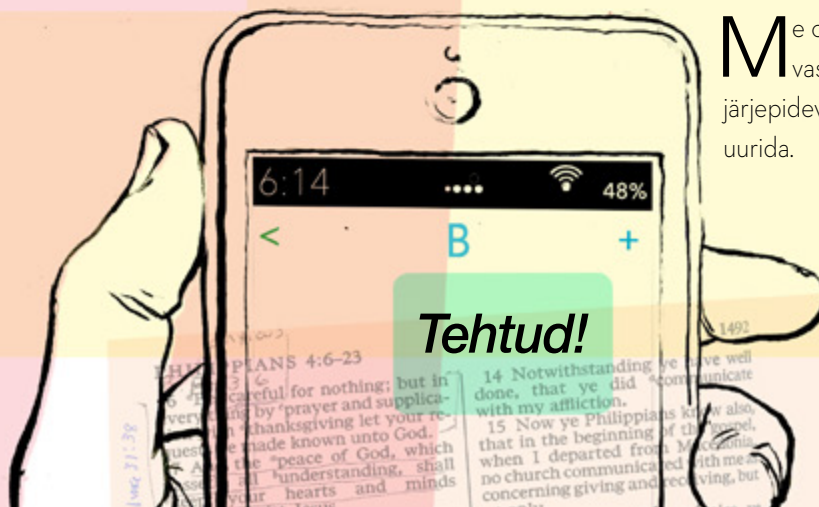
Me alustasime seda väljakutset kuus kuud tagasi ja ma ei mäleta päeva, mil oleksime unustanud

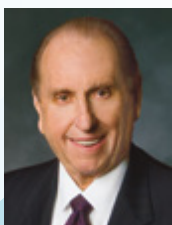
pühakirju lugeda. See vend tõsis paar kuud tagasi paastu ja tunnistuste koosolekul püsti ja jagas tunnistust sellest, milline positiivne mõju on igapäevasel pühakirjauurimisel olnud talle ja tema perele.

Olen tänulik selle venna, tema sõpruse ja igapäevaste sõnumite eest. Olen näinud, kuidas õigesti kasutades võib tehnoloogia meie elu paremaks muuta. Olen samuti tänulik pühakirjade ja selle eest, kuidas need Kristusest tunnistavad. Ma tean, et Päästja lepitav ohverdus võimaldab igaühel meist ühel päeval naasta elama koos Temaga. ■

Alex Whibley, Briti Columbia, Kanada

Me olime teineteise ees vastutavad, püüdes järjepidevamalt pühakirju uurida.

TEIE ISIKLIK LIAHOONA

„Teie õnnistus pole mõeldud selleks, et see korralikult kokku murda ja kuhugi ära panna. See pole mõeldud raamimiseks ega avalikustamiseks. Pigem on vaja seda lugeda. Seda tuleb armastada. Seda tuleb järgida. Patriarhaalne õnnistus juhib teid läbi pilkaspimeda öö. Ta juhatab teid elus läbi hädaohtude. . . Patriarhaalne õnnistus on teie jaoks isiklik Liahoona, maakaart ja teejuht.“

President Thomas S. Monson. Your Patriarchal Blessing: A Liahona of Light. – Ensign, nov 1986, lk 66.

Patriarhaalse õnnistuse mõistmine

Allie Arnell ja Margaret Willden

Elu on täis kaardistamata vesi: millises koolis peaksin käima? Mida peaksin õppima? Kas peaksin minema misjonile? Kellega peaksin abielluma? Kui teile antaks kaart, millest elus otsuseid tehes juhinduda, kas te siis järgiksite seda?

Taevane Isa ja Jeesus Kristus on andnud meile sellise kaardi – patriarhaalse õnnistuse –, et meile elus juhatust anda. Kuigi meile on antud valikuvabadus, et ise vabast tahtest otsuseid teha, võib patriarhaalne õnnistus heita valgust radadele, mis toovad meile suuri õnne.

Pelgast kaardi olemasolust aga ei piisa. Me peame kaardi tähendust uurima, mõistma ja rakedama. Kui hakkate mõistma oma patriarhaalsele õnnistusele – isiklike elujuhisele – omast keelekasutust, on teil võimalik tajuda, kes te olete Jumala silmis ja kes teist võib saada.

Avastage, kellest te põlvnete

Teie patriarhaalses õnnistuses tehakse eeskätt teatavaks teie põlvnemine ehk konkreetne suguharu, kuhu te Jaakobi (keda hakati hiljem kutsuma Iisraeliks) kaheteistkümnest suguharust kuulute. Kuigi kõik meist pole sõna otseses mõttes Jaakobi järeltulijad, õpetatakse pühakirjades, et Kiriku liikmed lapsendatakse Iisraeli kotta: „Sest kõiki neid, kes võtavad vastu selle evangeeliumi, hakatakse kutsuma sinu nime järgi ning nad loetakse sinu seemneks ja nad tõusevad üles ja õnnistavad sind kui oma isa.” (Aabr 2:10)

Shelisa Schroepel Ameerika Ühendriikidest Utah’ osariigist sõnab: „Teadmine, et olen Jaakobi kojast, aitab mul mõista mu eesmärki selles elus ja miks mind kutsutakse Kirikus teatud kutsetesse.”

Teie patriarhaalses õnnistuses võidakse kirjeldada veel muidki õnnistusi, mis teie konkreetse suguharuga kaasnevad. Näiteks kuuluvad paljud Kiriku liikmed Efraimi suguharusse, mille

**Õnnistuse osade
äratundmine
aitab teil elus
juhatust leida.**

ainulaadseks ülesandeks on jagada maailmale taastatud evangeeliumi sõnumit (vt 5Ms 33:13–17; ÕL 133:26–34).

Leidke üles isiklikud nõuanded

Kui kaarti õigesti kasutada, ei lase see ränduril ära eksida. Sarnaselt saab teie patriarhaalne õnnistus anda nõu ja juhatust sellel maisel elurännakul. Teie patriarhaalses õnnistuses ei öelda teile lihtsalt, mida teha, vaid selles aidatakse

NÕUANDED PATRIARHAALSE ÕNNISTUSE UURIMISEKS

- Leidke patriarhaalsest õnnistusest nõuanded, hoiatused, anded ja lubadused. Palvetage selle üle, kuidas võiksite neid antud eluetapil kohandada.
- Uurige oma õnnistust kogu elu jooksul põhjalikult ja sageli. Sama lause võib olla eri aegadel erineva tähendusega.
- Pidage meeles, et patriarhaalses õnnistuses ei mainita kõiki elu aspekte. Isegi kui mõnda tähtsat eesmärki teie õnnistuses ei mainita, võib see olla ikkagi tähtis asi, mille poole püüelda.
- Olge evangeeliumile kuulekad. Teie patriarhaalse õnnistuse õnnistused sõltuvad teie õigemeelsusest.
- Seadke eesmärgid õnnistuses mainitud andide poole püüdlamiseks ja annete arendamiseks.
- Mõtisklege, kuhu olete elus suundumas ja kus te tahaksite lõpuks olla. Kuidas ühtivad teie eesmärgid teie patriarhaalse õnnistusega?
- Kaaluge, kas teha oma patriarhaalsest õnnistusest kooopia, mida uurimisel kasutada. Võite panna kirja kaemusi, märkida ära sõnad, mis silma torkavad, ja kirjutada üles pühakirjasalmid, mis on seotud teie õnnistustega.

teil isiklikult tajuda, millistel usuga järgitud teeradadel te teate, millal on teie elu ühitatud Taevase Isa tahtega. Kui uurite oma patriarhaalset õnnistust ja püüate elada nii, et see kutsub kohale Issanda Vaimu, võite leida turvatunnet, rõõmu ja juhatust.

Gabriel Paredes Peruu pealinnast Limast ütleb: „Osa nõuannetest, mida mulle mu õnnistuses anti, sain ma oma peres täielikult rakendada alles pärast seda, kui mind mu naisega kokku pitseeriti.

Mõtisklesime hiljuti, mida me saame teha, et oma uut perekonda tugevdada ja üles ehitada. Meie küsimusele vastati minu patriarhaalse õnnistuse kaudu. Mulle antakse seal nõu, et meie peres peaksid olema esikohal austus, sallivus ja armastus, kuna need on ühed tähtsaimad Jeesuse Kristuse evangeeliumi alustalad.

Sellele nõuandele keskendumine on aidanud meil naisega probleemidest võitu saada. Mõnikord kohtame oma peres ikka veel raskusi, kuid me oleme õnnelikud. Mulle tundus, et Issand tuletas mulle meelde, kuidas ma võiksin saada endale just sellise pere, nagu Tema mulle lubas. Tean, et Issand räägib patriarhaalsete õnnistuste kaudu, ja neis olevad nõuanded on selleks, et neid elus kasutada.”

Võtke kuulda manitsusi

Kaardil ei pruugi olla kirjas kõik ohud, mis teel ette tulevad, kuid õnneks kõlavad patriarhaalsetes õnnistustes sageli hoiatused, et meid teel kaitsta. Osa neist manitsustest aitab

kaitsta meid Saatana mõju eest, teised võivad valgustada meid selles osas, kuidas saada võitu meis olevast loomupärasest inimesest.

Caitlin Carri jaoks Ameerika Ühendriikidest Utah' osariigist polnud osa patriarhaalse õnnistuse manitsusi otsekohe arusaadavad, kuid hilisem õnnistuse uurimine andis uusi kaemusi.

„Kui sain patriarhaalse õnnistuse, hoiatati mind inimeste eest, kes püüavad mind meeldiva jutuga tõest eemale meelitada. Ma ei mõelnud suurt selle üle. Uskusin kindlalt õpetusi, mida mulle oli õpetatud.

Kuid järgmisel aastal seati mind vastamisi mõtete ja arvamustega, mis näisid esmapilgul võrsuvat õiglusest ja armastusest, kuigi nii see ei olnud. Neid sõnumeid näis tulevat kõikjalt: meediast, koolist, isegi lähedastelt sõpradelt. Kuigi teadsin, et sellised arvamused on vastuolus Jumala plaaniga, avastasin ma, et tahan toetada nii neid maiseid mõtteid kui ka Kirikut. Mõistsin peagi, et „ükski ei või teienda kaht isandat” (Mt 6:24), ja et ma ei peaks lootma inimeste tarkusele. Taevane Isa lahendas minu kahtlused pühakirjade kaudu ning rääkis rahu minu meelele ja südamele. Selle tulemusena on mu tunnistus tugevnenud ja minust on saanud vankumatum mulle teada oleva tõe kaitsmisel.”

Arendage ande ja andeid

Teie patriarhaalses õnnistuses võidakse mainida ka vaimseid ande ja andeid, mis Issand on andnud teile Tema kuningriigi ülesehitamiseks.

Kui teie õnnistuses mainitakse mõnda võõrast annet, võib see olla sellepärast, et teil pole ehk veel olnud võimalust seda annet avastada ega arendada. Usinasti otsides ja Issanda abiga võite te selles ja paljudes teistes annetes vilunuks saada.

Annete arendamine aitab teil märgata seda ainulaadset, millega saate Issanda töös oma panuse anda. Johanna Blackwell Ameerika Ühendriikidest California osariigist mõtiskleb tema õnnistuses kirjas olevate andide ja annete üle, kui tunneb kiusatust end teistega võrrelda: „Kui heidan pilgu oma patriarhaalse õnnistuse sõnadele, meenutatakse mulle, et mind on õnnistatud andidega, mis on mulle isiklikult vajalikud, et saada võitu katsumustest ja osaleda Issanda töö kiirendamises.

Minu õnnistuses räägitakse mu võimest armastada, andestada ja

leida julgust seltsida ümberolijatega. Kui olen neid ande harjutanud, on Issand õnnistanud mind üha suurema sooviga kohata uusi inimesi ja kultuure ning astuda nendega ühendusse. Selle tulemusena on mul tugevam tunnistus, et me oleme kõik armastava Taevase Isa lapsed, ja mul on olnud võimalik teisi teenida, kui me kõik püüame saada üha enam Kristuse-sarnaseks.”

Otsige lubatud õnnistusi

Viimasena tehakse meie patriarhaalsetes õnnistustes ilmsiks Taevase Isa lubatud õnnistused, kui jääme Talle ustavaks. Millal need lubadused täituvad, pole garanteeritud, kuid me võime teada, et niikaua, kui elame kuulekalt evangeeliumi järgi, lähevad need täide kas siis selles või järgmises elus.

Sergio Gutierrez Ameerika Ühendriikidest Nevada osariigist loodab ühele oma patriarhaalses õnnistuses

kirjas olevale lubadusele alati, kui tema tulevase teenistuskäiguga seotud plaanid talle muret teevad: „Vahel olen ma mures oma ebakindla tuleviku pärast, kuid minu patriarhaalses õnnistuses on lubadus, mis toob mulle alati meelerahu. See lubadus aitab mul teada, et niikaua, kui ma teen kõvasti tööd ja jään ustavaks, on mul vajalikud vahendid, et oma pere eest hoolt kanda ja Kirikut üles ehitada. Ma ei tea veel täpselt, millise ametiga tahan end siduda, kuid see lubadus annab mulle usku ja kindlust.”

Kui olete kunagi mõtisklenud, mida võiks Taevane Isa teilt tahta, siis pole te ainuke. Issand mõistis, et te seisate silmitsi paljude erinevate potentsiaalsete eluradadega, ja on andnud seega teile isikliku kaardi, et teie elu oleks ühitatud Tema evangeeliumiga. Patriarhaalne õnnistus ei saa teha otsuseid meie eest, kuid võib juhatada meid isikliku ilmutuseni. Patriarhaalse õnnistuse kaudu näidatakse meile, milline on meie koht Issanda Iisraeli kokkukogumise plaanis, kui õpime oma suguharust, meile antakse isiklikku nõu, manitsusi ja lubadusi ning meile õpetatakse ainulaadsetest andidest ja annetest, mis Taevane Isa on meile andnud, et Teda teenida. Niikaua, kui püüate elada kooskõlas kõigi nende oma patriarhaalse õnnistuse osadega, võite teada, et teie otsused siin elus on ühitatud Issanda tahtega. ■

Allie Arnell elab Ameerika Ühendriikides Illinoisi ja Margaret Wilden New Yorgi osariigis.

Issand on andnud teile isikliku kaardi, et teie elu oleks ühitatud Tema evangeeliumiga.

Uueks rännakuks

valmistumine

Karina Martins Pereira Correia de Lima

Abielule ja pitseerimisele eelnenud nädalatel hakkas kõik see, mida pidin enne uue pere loomist tegema, mind veidi närviliseks muutma. Olgugi et see oli rõõmus aeg, tekitasid minus pingeid uute harjumuste sisseeadmine, rahaasjade korraldamine, asjade ladustamiseks koha leidmine ja kõik minu uued abielunaise kohustused. Tahtsin olla kindel, et alustame oma abielu õigesti, tehes oma tegemistes ruumi tähtsatele asjadele, nagu käskude pidamine, ja leiame vaatamata kiirele elutempole aega abikaasadena koos olla.

Pulmapäeva lähenedes nägin ma oma üllatuseks hulka õudusunenägusid seoses kõiksugu perekonda kahjustavate hädadega. Kuna olen pärit armastavast, kuid raskustes perekonnast, mida ohustavad pidevad pinevad vaidlused ja murtud südamed, mõjutasid halvad unenäod mind rohkem,

kui oleksid pidanud. Nõnda ärkasin ma ühel järjekordsel ööl üleni higisena ja otsustasin järgida nõu, mida öde Neill F. Marriott, teine nõuandja noorte naiste üldjuhatuses, andis oma kõnes „Südame allutamine Issandale” (2015. a sügisene üldkonverents). Sulgesin silmad ja palvetasin: „Taevane Isa! Mida ma saan teha, et seda halba oma perest eemal hoida?”

Vastus rabis mind sama kiiresti ja tugevalt, otsekui oleks keegi avanud mu peas ukse ja selle mõtte mulle pähe pannud. Vaikne tasane hääl õhutas mind: „Tee seda, mida sa tegema pead. Ole igal sammul ustav.” Vaim sosistas konkreetseid nõuandeid ja tundsin, et kui ma nende järgi tegutsen, on kõik hästi.”

Naeratasin ja tundsin, kuidas mul läks rinnus soojaks. Äkitselt olid kõik mured ununenud, kuna teadsin, et see on õige. Olin tundnud Püha Vaimu vaaremgi, kuid mitte kunagi nii tugevasti

**Nagu Nefi,
kes purjetas
tundmatusse, nii
pidin ka mina
rakendama usku
Issandasse seoses
pere loomisega.**

kui tol ööl. Tundsin end ümbritsetuna meie Taevase Isa ja Päästja armastusest ning teadsin, et minu perekonna heaolu ja pääste on Neile sama tähtsad kui mulle endale.

Lisakinnitusena meenus mulle pühakirjalugu – hetk, mil Issand käskis Nefil laeva ehitada: „Ja sündis, et Issand rääkis mulle, öeldes: Sa

pead ehitama laeva *sel viisil, nagu ma sulle näitan*, et ma võiksin viia sinu rahva üle nende vete.” (1Ne 17:8; rõhutus lisatud)

Nefi oli olnud oma perega aastaid kõnnumaal, pidades vastu kõiksugu kannatustele. Rännak üle mere võinuks temas hirmu tekitada ja need hirmud oleksid võinud tema usust võitu saada. Kuid ta ei lasknud sel juhtuda. Ta võttis kuulda Jumala juhiseid ja kuuletus neile. Tal oli usku, et Tema lubadused täituvad. Issand ei öelnud kunagi Nefile, et torme ei tule või et lained laeva ei taba. Kuid Ta ütles Nefile, et kui Nefi järgib Tema juhiseid, suudab ta juhtida oma pere turvaliselt üle ookeani töötatud maale.

Mõistsin, et olin samuti aastaid kõnnumaal rännanud ja jõudnud nüüdseks mere kaldale, et valmistuda uueks teekonnaks, abieluks. Mind on kutsutud ehitama laeva Jumala juhiste

järgi. Ma arvan, et sama kehtib kõigi viimse aja pühade perede puhul.

Niipea kui me abikaasaga abiellusime, tulid ka raskused. Jäin haigeks, meil oli raskusi rahaasjade tasakaalustamise ja kõigi heade harjumuste juurutamisega, mida olime otsustanud järgida.

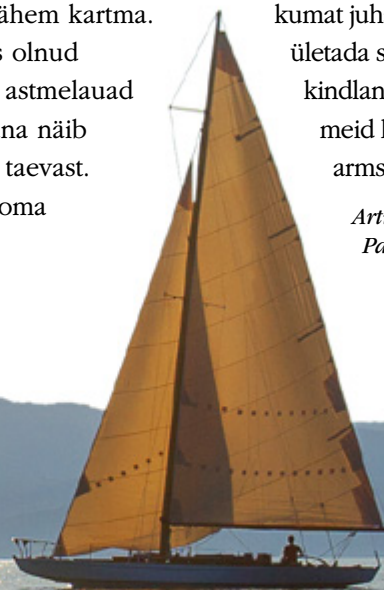
Kuid tol öösel saadud nõuanne püsis mul südames. Püüdsime iga päev õppida Jumala sõna ja seda südamesse talletada, järgida oma kallite juhtide, sealhulgas Kristuse head eeskujut, ja parandada oma käitumist. Sain palve kohta tugevama tunnistuse ja tõeliselt maitsta Isa armastust. Hakkasin rohkem usaldama ja vähem kartma. Mõistsime, et meie ees olnud raskustest olid saanud astmeluad paremaks saamisel. Täna näib meie kodu tükikesena taevast.

Me oleme ikka veel oma teekonna alguses, kuid

abiellumine ja pere loomine on parim valik, mille olen kunagi teinud. Mu süda pakatab rõõmust, kui mõtlen saadud templitalitusele ja tean, et meid pitseeriti Jumala volitusega. Mida enam mõistan pere tähtsust Taevase Isa plaanis ja sõlmitud lepingu pühadust, seda enam tahan aidata teistel peredel sama talitust saada.

Ma õppisin, et me ei pea eesseisva üle muret tundma, sest „Jumal ei ole meile andnud arguse vaimu, vaid väe ja armastuse ja mõistliku meelega vaimu” (2Tm 1:7). Peame lihtsalt olema kuulekad, järgima pühakirjade ja nüüdisaja prohvetite sõnade kaudu antud juhiseid ning küsima palves isiklikumat juhatust. Seda tehes saame ületada selle viimse aja ookeani kindlana, et mistahes raskus meid ka ei taba, on meile armsad inimesed kaitstud. ■

Artikli autor elab Brasiilias Paranás.

Kuidas uurida **MÕISTUSE** ja

Saa teada, mida teha, kui sul on küsimusi.

Mida peaksid tegema, kui sul tekib küsimusi õpetuse, ajaloo või millegi isikliku kohta? Kuidas leida vastust? Issand lubab: „Ma räägin sulle sinu meeles ja sinu südames Püha Vaimu kaudu” (ÕL 8:2). Kuidas meele *ja* südame abil inspiratsiooni ära tunda? Siin on mõned mõtted.

MEEL

Uuri, palveta, kuula

Vanem Robert D. Hales Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist on öelnud, et kui „otsusta[me] elus .. tähtsate asjade üle, [siis] Taevane Isa ootab, et me kasutaks neis küsimustes valikuvabadust, mõtleks olukorra oma peas läbi vastavalt evangeeliumi põhimõtetele ja pöörduks oma otsusega palves Tema poole.” (Püha Vaim. – 2016. a kevadine üldkonverents)

Sama kehtib kõikide küsimuste puhul. Kui uurid, palveta siiralt uurimise käigus leitud vastuste üle. Püha Vaim annab sulle õhutust mõtete, mõttesse tulevate sõnade või muude isiklike meeldetuletuste kaudu, et juhatada sind järgmiste vajalike vastusteni.

Kasuta abivahendeid

Uuri pühakirju, pühakirjajuhti ja muid õpiabisid. Võid uurida ka muid VAP materjale, nagu konverentsikõned, evangeeliumiteemad aadressil LDS.org, Kiriku ajakirjad, Joseph Smithi dokumentide projekt jne. (Kiriku abimaterjalide loetelu leiad lk 54.)

Räägi sellest

Ära karda küsida abi. Vanem Ronald A. Rasband Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist on julgustanud: „Esitan teile üleskutse. .. Mõelge kellelegi, [kes saab aidata teil vastuseid leida], kelleks võib olla mõni usaldusväärne sõber, üks teie vanematest või mõlemad vanemad, mõni vanavanem, õpetaja, piiskopkond [või] nõustaja, .. ja teil on vaja neile küsimustele vastused saada.” (Face to Face broadcast. – 20. jaan 2016) Proovi järele! Räägi kellelegi, keda usaldad, oma küsimustest, ja leidke üheskoos vastused.

Palveta

Kuula

Räägi

ILLUSTREERINUD JOSH TALBOT

SÜDAMEGA?

Uri

Uri

Palveta

Kuula

Ole
kannatlik

VASTUSED JUMALALT

„Siiraste küsimuste esitamisel on tähtis osa usu kasvatamisel ja me kasutame nii oma mõistust kui ka tundeid. Issand ütles: „Ma räägin sulle sinu meeles ja sinu südames.”

[ÕL 8:2] Mitte kõik vastused ei tule kohe, kuid enamik küsimusi leiab lahenduse siira uurimise ja Jumala vastuste otsimise kaudu.”

(Vanem Neil L. Andersen Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist. Usk pole juhuse, vaid valik. - 2015. a sügisene üldkonverents.)

SÜDA

Uri, palveta, kuula

Need on tähtsad sammud, et mõtiskleda nii meele kui ka südamega. President Dieter F. Uchtdorf, teine nõuandja Esimesest Presidentkonnast, on öelnud: „Kui soovid ära tunda vaimset tõe, pead selleks kasutama õigeid instrumente. Vaimse tõe tundmisele ei saa tulla, kasutades instrumente, mis ei suuda seda tõe ära tunda.” (Tunnistuse saamine valgusest ja tõest. - 2014. a sügisene üldkonverents) Püha Vaim on instrument, mille kaudu me saame õppida vaimseid asju. Seega, kui sa palvetad ja kuulad Vaimu, leiad sa aja jooksul vastused.

Ole kannatlik

President Uchtdorf on selgitanud ka seda, et „mida rohkem me kallutame oma südame ja meele Jumala poole, seda enam langeb meie hinge taevast valgust. .. Pikapeale muutuvad asjad, mis varem olid segased, ähmased ja kauged, meile selgeks, säravaks ja tuttavaks.” (Tunnistuse saamine valgusest ja tõest. - 2014. a sügisene üldkonverents) Vastuste otsimine võib olla pikk protsess. Kui sa oled nõus vastuseid kuulama ka siis, kui see võtab aega, leiad sa need.

Harjuta õhutuste äratundmist

Mida enam sa õhutusi ära tunned ja oled nõus tegutsema, kui Vaim su südamele sosistab, seda kergem on tulevikus märgata lisaõhutusi. Sa võid „tun[da], et see on õige” või võib sulle osaks saada „mõtte tardumus”, kui see on vale (vt ÕL 9:8-9). Võid tunda ka õrna meeldetuletust, rahutunnet või mõnda muud tunnet, mis on sulle eriomane. Issand tunneb sind ja teab, kuidas sa mõistad Vaimu. Ta juhatab sind armastaval sulle ainuomasel kombel. Seega jätkka kuulamist ja jätkka harjutamist. ■

ISIKUPÄRANE EVANGEELIUMI UURIMINE

*Vaata järgmisi nõuandeid,
kuidas evangeeliumi uurida ja
oma vaimsetele küsimustele
vastuseid leida.*

Bethany Bartholomew

Kiriku ajakirjad

Kuidas sa uurid, kui otsid vastuseid mõnele vaimsele küsimusele või püüad lihtsalt pühakirju paremini mõista? Ma pean silmas sind, isiklikult. Igaühel on oma viis kooliks õppida, kuid vahel unustame, et ka evangeeliumi uurimist saab isikupäraseks muuta. Järgmine kord, kui sul tekib vaimseid või õpetuslikke küsimusi, proovi järgmisi nõuandeid, et avastada, millest sulle kõige enam kasu on.

1. LOO

Koosta nimekiri, tabel või kaart.
(Vt alltoodud näidet.)

Koosta uurimisskeem. Pane kirja sõnad ja mõtted ning ühenda need omavahel joonte ja ringidega, et näidata nende omavahelisi seoseid.

KOOSTA NIMEKIRI, TABEL VÕI KAART

Mõnikord on abistav oma mõtted evangeeliumi uurides visuaalselt korrastada, koostades neist nimekirju, tabeleid või kaarte. Alljärgnevas näites on toodud kaart, mille sarnase võiks koostada Uues Testamendis Pauluse kirju uurides. Sa võid koostada enda jaoks just sellise nimekirja, tabeli või kaardi, millest sul kõige enam kasu on. Ole loominguline! Leia pühakirjade uurimiseks lõbusaid meetodeid.

PAULUSE KIRJAD

KIRI	KOOS KAASLASEGA?	KIRJUTAMISE KOHT	KIRJA PÕHITEEMAD
Näide: 1. Timoteosele	Ei mainita	Laodikea (vt märkus VAP Piiblis 1Tm 6 lõpus)	Õige õpetus, Päästja, palve, usk ja ligimesearmastus, juhiomadused, usust taganemine, vaeste eest hoolitsemise, ustavaks jäämine, maise rikkuse vältimine

2. KIRJUTA

Kirjuta mõtted ja muljed, mis sul pühakirju uurides tekivad, pühakirja-päevikusse ja loe neid sageli.

Pane pärast palvetamist kirja mõtted ja muljed ka siis, kui need

pole uurimisteemaga vahetult seotud. Vaata, mida Vaim sulle aja jooksul õpetab.

Märgi oma küsimused märkmikusse, telefoni või voodi kõrvale pandud

märkmepaberile, et need sul meeles püsiksid ja et saaksid iga päev õpitu üle järele mõelda.

3. KUULA JA ARUTA

Räägi oma vanema või usaldusväärse juhiga. Püüdke üheskoos vastust leida. See võib olla aeganõudev, kuid selle tegevuse käigus arenete mõlemad.

Õpeta kedagi teist. Jagage kordamööda, mida te juba *teate*. Arutage, mida olete teineteiselt õppinud.

Kuula, kui pühakirju või muid VAP lugusid ja materjale sulle ette loetakse.

4. UURI

Otsi õpiabisid pühakirjadest ja internetist (VAP abimaterjalide loetelu leiad allpool).

Otsi veebilehelt LDS.org õpitu kohta videoid ja laule.

Uuri konteksti. Uuri ajalugu või peatükke, mis seda teemat või pühakirjasalme, mida sa parasjagu uurid, ümbritsevad.

LASE ÕPIABIDEL END AIDATA

Pühakirjades ja internetis on palju väärt materjale, millest sulle tähtsate teemade uurimisel abi on. Järgnevalt on ära toodud loetelu olemasolevatest materjalidest ja kohtadest, kust neid leida:

PÜHAKIRJAD

- Pühakirjajuht
- Piibli kronoloogia (Vana ja Uue Testamendi sündmused nende kronoloogilises järjekorras koos ligikaudsete kuupäevadega)
- Evangeeliumide vastavus (Matteuse, Markuse, Luuka ja Johannese evangeeliumide lood Päästjast sündmuste, paikade ja ligikaudsete kuupäevade järgi)
- Joseph Smithi piiblitõlge
- Kaardid ja fotod
- Lühendid

VEEBILEHEL LDS.ORG

- Pühakirjad (scriptures.lds.org)
- Üldkonverents (conference.lds.org)
- Evangeeliumi teemad (inglisekeelne; topics.lds.org)
- Ajakirjad (liahona.lds.org)
- Kiriku ajalugu (inglisekeelne; history.lds.org)
- Õpiabid (scriptures.lds.org)
- Õppetunnid ja -materjalid (inglisekeelne; lds.org/go/41754a)
- LDS meediaraamatukogu (inglisekeelne; lds.org/media-library)
- Abi probleemide korral (inglisekeelne; lds.org/go/41754b)

MUUD INTERNETIALLIKAD

- Pereajalugu (inglisekeelne; familysearch.org)
- Mormoonide meediakanal (inglisekeelne; mormonchannel.org)
- Üldkonverentsil tsiteeritud pühakirjasalmid (scriptures.byu.edu)
- Pressikeskus (mormonnewsroom.org)
- Misjonitöö ja evangeeliumi jagamine (inglisekeelne; mormon.org)
- Joseph Smithi dokumentide projekt (inglisekeelne; josephsmithpapers.org)

5. TEGUTSE

Etenda pühakirja- või muude allikate lugusid. Kuidas enda pane mine selle inimese asemele aitab sul uuritavat paremini mõista? Kuidas võiksid sarnased olukorrad sinu elus välja näha?

Koosta pühakirjaahel, mis pühakirjadest leitud vastused omavahel ühendab. (Vt alltoodud näidet.)

KOOSTA PÜHAKIRJADE ÕPPIMISE AHEL

Vahel on abi sellest, kui märkida ära eri pühakirjasalmid, mis sama teemat käsitlevad. Otsi pühakirjajuhist uuritava teemaga seotud pühakirjasalme. Seejärel kasuta joonealuseid märkusi ja konteksti, et siduda neid salme täiendava samateemalise teabega. Kirjuta järgmisena tulev pühakirjasalm lehekülje serva eelmise salmi kõrvale jne. Lisaks võiksid uurida abi saamiseks konkreetse teemaga seotud konverentsikõnesid (vt teemade loetelu aadressil conference.lds.org). Näitena on toodud ära pühakirja uurimise ahel teemal lootus.

PÜHAKIRJA UURIMISE AHEL

Pühakirjasalmid lootusest:

Algus: Moroni 7:40

Eteri 12:4

Moroni 7:3

Õpetus ja Lepingud 138:14

Moroni 7:41

Lõpp: Alma 46:39 (Kirjuta Moroni 7:40 lehekülje serva selle salmi kõrvale.)

Kõned lootusest:

- Piiskop Dean M. Davies. Jumalakumardamise õnnistused. - 2016. a sügisene üldkonverents.
- Vanem Paul V. Johnson. Ja surma ei ole enam. - 2016. a kevadine üldkonverents.
- President Dieter F. Uchtdorf. Ta paneb sind oma õlgadele ja kannab sind koju. - 2016. a kevadine üldkonverents.
- Vanem L. Whitney Clayton. Otsustage uskuda. - 2015. a kevadine üldkonverents.
- Juhataja Boyd K. Packer (1924-2015). Meie lootuse põhjus. - 2014. a sügisene üldkonverents.
- President Henry B. Eyring. Lootuse hindamatu pärand. - 2014. a kevadine üldkonverents. ■

**Vanem
Quentin L. Cook**
Kaheteistkümne Apostli
Kvoorumist

KUIDAS LEIDA TÕELIST RAHU

Kõikjal leiduvate heade inimeste taevalik püüdlus on alati olnud ja on edaspidi rahu maailmas. Me ei tohi selle eesmärgi saavutamisel kunagi alla anda. Kuid president Joseph F. Smith (1838–1918) õpetas: „Maailma ei saa tulla rahu ja armastuse vaim, .. kuni inimkond võtab vastu Jumala tõe ja Jumala sõnumi .. ning tunnustab Tema jumalikku väge ja volitust.”

Me siiralt loodame ja palume, et saabuks ülemaailmne rahu, kuid sellist rahu, mis on lubatud **õigemeelsuse palgaks**, saavutatakse ainult üksikisikute ja peredena. See rahu on Päästja misjoni ja lepitava ohverduse and.

Rahu ei ole ainult turvalisus või sõja, vägivalda, konflikti ja riiu puudumine. Rahu tuleb **teadmisest, et Päästja teab, kes me oleme**, ja teab, et me **usume Temasse, armastame Teda ning peame Tema käske** isegi ja eriti keset elu laastavaid katsumusi ja tragöödiad (vt ÕL 121:7–8).

„Kust leian lohutust? Kus on mu rahu, kui kõikjalt otsides jääb tühjaks hing?” (Kust leian lohutust? Kiriku lauluraamat, nr 77). **Vastus sellele on Päästja**, kes on rahu allikas ja looja. Tema on Rahuvürst (Js 9:5).

Enese alandamine Jumala ees, pidev **palvetamine, meeleparandus** pattude üle, **murtud südame ja kahetseva vaimuga ristimisvette astumine** ja Jeesuse Kristuse **tõeliseks jüngeriks saamine** on sügavad näited õigemeelsusest, mida autasustatakse kestva rahuga.

Kirik on pelgupaik, kus Kristuse järgijad võivad rahu leida. Mõned maailma noored ütlevad, et nad on vaimsed, kuid mitte usklikud. Vaimsus on hea esimene samm. Kuid just Kirikus toimub meie **sõbrustamine, õpetamine** ja Jumala **hea sõnaga toitmine**. Veelgi tähtsam on Kiriku preesterluse volitus, mis teeb võimalikuks **pühad talitused ja lepingud**, mis seovad pered ühte

ja võimaldavad igatühel meist pöörduda tagasi Isa Jumala ja Jeesuse Kristuse juurde selestilisse kuningriiki. Need talitused toovad rahu, kuna need on lepingud Issandaga.

Templites toimuvad paljud neist pühadest talitustest ja nad on samuti rahumeelne varjupaik maailma eest. Need, kes **külastavad templiaeda** või võtavad osa templi avatud uste päevadest, tunnevad samuti seda rahu.

Päästja on tõelise rahu allikas. Isegi elu katsumustes tasustatakse õigemeelseid isikliku rahuga Päästja lepituse ja armu kaudu (vt Jh 14:26–27; 16:33). ■

2013. aasta kevadise üldkonverentsi kõnest.

Unustatud raamatud, meenunud tunnistus

Kõik vaatasid mind. Kas ma võisin kaitsta Kirikut oma lihtsa tunnistusega?

Abegail D. Ferrer

Ühel aastal oli mul eesmärk oma vaimset õppimist paremaks muuta. Kandsin endaga kõikjal, ka koolis, kaasas Kiriku raamatuid, brošüüre, käsiraamatuid ja pühakirju, sest tundsin nälga Jumala sõnade järele. Kuid minu pingutused häabusid, kui kogu mu aja hakkas võtma peagi saabuvateks eksamiteks õppimine.

Ühel päeval algatas õpetaja arutelu, mille käigus palus püsti tõusta kõigil õpilastel, kes ei ole katoliiklased. Ma olin klassi ainukene viimse aja püha. Püsti tõusis lisaks minule veel kuus õpilast.

Siis meid küsitleti: mis kirikusse sa kuulud? Kes oli selle asutaja? Kuidas sinu kirik rajati?

Mina vastasin viimasena. Olin pabinas, kui mõistsin, et mul pole Kiriku raamatuid kaasas, kuid püüdsin õpitud meenutada. Mulle meenus piiblisalm:

„Looda Jehoova peale kõigest südamest ja ära toetu omaenese mõistusele!

Õpi Teda tundma kõigil oma teedel, siis Ta teeb su teerajad tasaseks” (Õp 3:5–6).

Seisin julgelt klassi ees ja unustasin oma hirmud. Ma ütlesin, et olen

Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku liige. Jagasin lugu noorest poisist Joseph Smithist, kes nägi Jumalat. Tundsin oma rinnus põletavat tunnet ja mu silmad täitusid pisaratega. Jagasin, et Kirik organiseeriti 6. aprillil 1830, ja tunnistasin, kuidas Jumal kutsus prohveti ja taastas preesterluse. Tunnistasin, et tean, et see kõik on tõde.

Kõik need tunnid, mis olin veetnud evangeeliumi õppides, olid end ära tasunud. See oli aidanud mul kaitsta oma usku ja jagada evangeeliumi. Olin uhke, kui mõni nädal hiljem neli klassikaaslast koos minuga kirikusse tulid.

See kogemus õpetas mulle, kui tähtis on tunnistus. Alguses imestasin, miks Issand ei olnud andnud õhutust tol päeval Kiriku raamatuid kaasa võtta. Need oleksid aidanud mul täiuslikult kõikidele küsimustele vastata. Kuid siis ma mõistsin, et me ei peaks kogu infot Kiriku kohta pähe õppima ega toetuma viidetele – me peaksime uurima, elama ja jagama evangeeliumi, toetudes Pühale Vaimule. Mul ei olnud kaasas raamatuid, kuid mul oli tunnistus. ■

Artikli autor elab Filipiinidel Cagayan'is.

NAD NÄGID TEDA

*Need inimesed nägid ülestõusnud
Päästjat päriselt, kuid ka sina
saad olla Kristuse tunnistaja.*

Mis tunne oleks näha ülestõusnud Päästjat? Sajad inimesed Jeesuse ajal ei pidanud seda ette kujutama. Nad kogesid seda oma eluajal. Pühakirjades räägitakse vähemalt kaheteistkümnest juhtumist Uues Testamendis ja mõnest lisaks Mormoni Raamatus, mil ülestõusnud Issand rahvale ilmus. Need inimesed nägid pealt ühte tähtsaimat imet ajaloos, seda, kuidas Jeesus Kristus sai võitu surmast ja tegi kõigile võimalikuks taas elada. Üpris hämmastav, kas pole?

Mida siis Kristuse tunnistajaks olemine täpsemalt tähendab? Vaadake üle mõned sellised hetked pühakirjades ja mõelgem, kuidas ka meie saame olla Kristuse tunnistajad koguni siis, kui me Teda füüsiliselt ei näe.

Maarja Magdaleena

Maarja Magdaleena oli esimene tunnistaja. Ta tuli ristilöömisele järgnenud pühapäevahommikul koos mõne teise naisega haua juurde Issanda keha võidma. Leides eest tühja haua, hakkas Maarja nutma. Keegi ilmus talle seljataha ja küsis: „Naine, miks sa nutad?” Kujutage ette Maarja üllatust, kui ta avastas, et see on Jeesus, kes oli surnuist üles tõusnud. (Vt Jh 20:1-18.)

VIMPEL © ISTOCK/GETTY IMAGES

Kaks jüngrit Emmause teel

Kleopas ja üks teine jünger kõndisid parasjagu Emmause teel, kui üks võõras nendega ühines. Nad ei tundnud oma uut kaaslast ära, kuid ühise õhtueine ajal murdis võõras leiba. Siis nende silmad avanesid ja nad mõistsid, et olid kõik see aeg Päästjaga rännanud. „Eks meie süda põlenud meie sees ..?“ küsisid nad isekeski, kui mõtisklesid kinnituse üle, mida olid tundnud, et Ta oli olnud tõepoolest nendega. (Vt Lk 24:13-34.)

Kümme apostlit

Kaks jüngrit, kes olid rännanud koos Kristusega Emmausse, naasid Jeruusalemma ja rääkisid oma kogumusest kümnele apostlile. Samal ajal, kui nad rääkisid, ilmus neile Päästja ise ja ütles: „Vaadake mu käsi ja jalgu, et mina see olen! Katsuge mind kätega ja nähke, sest vaimul ei ole liha ega luid, nõnda nagu te näete minul olevat!“ (Vt Lk 24:36-41, 44-49.)

Apostel Toomas

Apostel Toomast polnud kohal, kui Päästja ilmus teistele apostlitele, ja ta ei uskunud, et Kristus on üles tõusnud. Nädal hiljem ilmus Kristus apostlitele uuesti. Seekord oli Toomas kohal ja kuna ta nägi Kristust, uskus ta, et Kristus on üles tõusnud. Päästja manitses Toomast, kuna ta uskus alles siis, kui oli näinud: „Et sa mind oled näinud, siis sa usud. Õndsad on need, kes ei näe ja siiski usuvad!” (Vt Jh 20:24-29.)

BRIAN CALL, TOOMAS.

Üksteist apostlit Tibeeria mere rannal

Ühel päeval, veidi pärast ülestõusmist, läks osa apostleid Tibeeria merele kala püüdma, kuid neil polnud eriti õnne. Järgmisel hommikul ilmus neile Päästja ja andis neile nõu heita võrk paremale poole paati. Kui nad seda tegid, püüdsid nad võrku nii palju kalu, et suutsid võrgu vaevalt paati vedada! Kui nad olid üheskoos einestanud, õpetas Päästja neile, kui tähtis on teisi teenida, öeldes: „Sööda mu lambaid!” Apostlid tegid kogu ülejäänud elu just nii – õpetasid inimestele Kristusest – ja mõnel juhul andsid koguni oma elu selle aate nimel. (Vt Jh 21:1-22.)

DAVID LINDSLEY, ÜLESTÕUSNUD KRISTUS TIBEERIA MERE KALDAL.

HOWARD LYON. ÜKS KARJANE.

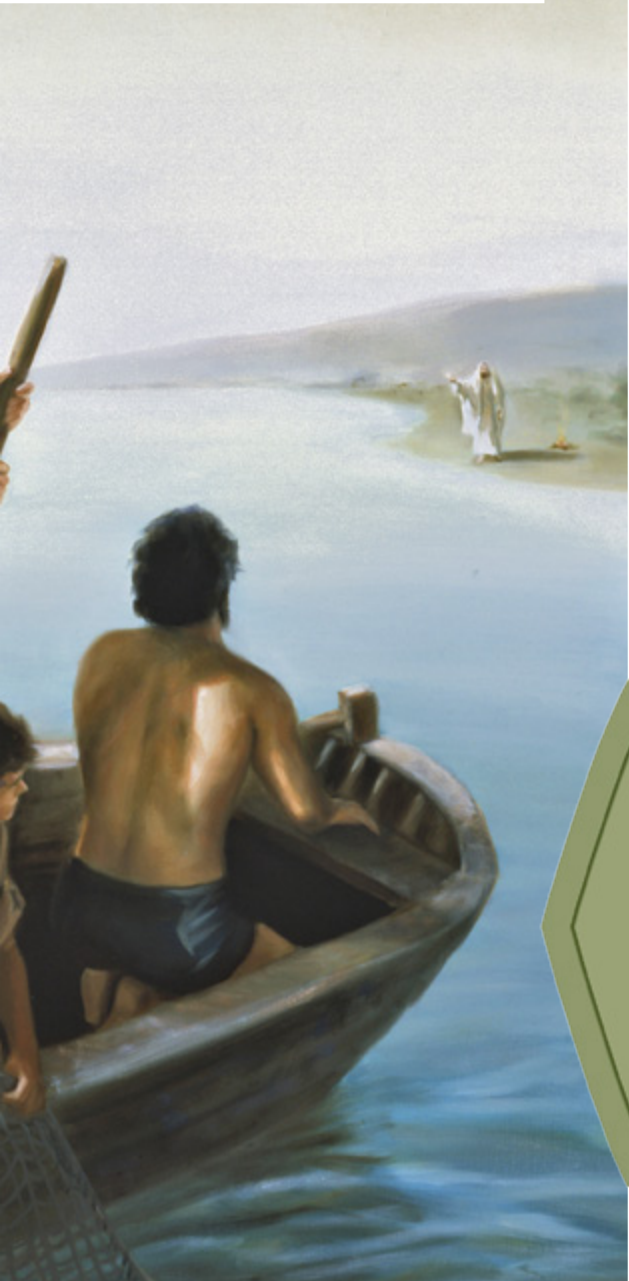
Nefilased Ameerikas

Ristilöömise ajal laastasid Ameerika mandrit maavärinad, tulekahjud ja muud looduskatastroofid ning kolmepäevane pimedus, mis oli Päästja surma tunnustähiks. Hiljem laskus Kristus taevast alla ja ilmus 2500-pealisele Küllusliku maa templi juurde kogunenud rahvahulgale. Ta kutsus inimesi katsuma haavajälgi Tema kättes ja küljes, pidas jutluse ning õnnistas ükshaaval nefilaste lapsi. Järgmisel päeval tuli kokku veel rohkem inimesi ning Päästja tuli nende juurde ja õpetas neid. Jüngrid moodustasid hiljem Kristuse Kiriku ja nefilased said nii tugeva tunnistuse, et nii nemad kui ka laamanlased pöördusid Issandasse. (Vt 3Ne 11-18; vt ka 3Ne 8-10; 4Ne 1.)

Toonased ja nüüdisaegsed tunnistajad

Kristus ilmus veel paljudele teistele, sealhulgas mõnedele naistele, kes olid tulnud hauale, et aidata Maarja Magdaleenal Kristuse keha võida, üle 500-liikmelisele meesterühmale, Jaakobusele ja Paulusele. (Vt Mt 28:9; Ap 9:4-19; 1Kr 15:6-7; vt ka 3Ne 19; 26:13.)

Meil ei pruugi olla võimalust näha Päästjat, nagu need tunnistajad nägid, kuid sa saad olla Kristuse tunnistaja sellest hoolimata. Sa saad isiklikult Päästjat otsida nagu Maarja, kui ta läks hauale, Tema kohta rohkem õppides. Või võid sa rakendada Temasse usku, pidades kätte ja järgides prohvetite nõuandeid. Ka võid sa märgata Päästja õnnistusi oma elus, nagu kaks jüngrit Emmause teel. Mõttele nende ülestõusmispühade ajal, mida tähendab olla Kristuse tunnistaja. Need inimesed olid sõna otseses mõttes tunnistajad, kes nägid ülestõusnud Kristust päriselt, kuid see pole ainus viis, kuidas saad olla Tema tunnistaja oma elus. ■

ÕPI TEMAST

„Kui te tunnete, kuidas Püha Vaim [Kristusest] tunnistab ja teie vaim saab selle kohta üha uuesti kinnitust paljude erinevate kogemuste ja olukordade vältel, kui te püüate päevast päeva hoida oma enda elus üleval Tema eeskuju valgust, ning kui te tunnistate teistele ja aitate neil saada Temast teada ja Teda järgida, olete te Jeesuse Kristuse tunnistajad.”

Vanem D. Todd Christofferson Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist. Kristuse tunnistajaks saamine. – Liahoona, märts 2008, lk 63.

MEIE OMA

JUMAL ANNAB MEILE TÖÖRIISTAD

Minu onu on kunstnik, kes valmistab väikeseid puust laevukesti ja paneb need pudelisse. Nende valmistamine nõuab palju aega, keskendumist ja pingutust.

Ühel päeval nägin ma kõiki tema tööriistu ja märkasin, kuidas igat tööriista kasutati laeva erilise detaili jaoks. Oma onu töötamas vaadates olin üllatunud, kuidas ta neid tööriistu laevade valmistamiseks kasutas. Mulle meenus lugu sellest, kuidas Nefi laeva ehitas (vt 1Ne 17–18). Ta ehitas selle Issanda, mitte inimeste viisil. Jumal annab meile tööriistu meie enda laevade ehitamiseks Tema viisil. Pühakirjad, usk ja Jumala armastus on tööriistad, mida ma pean kasutama enda elus hoolikalt, et ehitada oma laev ilma igasuguste pragudeta. Ma õpin iga päev olema Issanda jänger. ■

María Mercedes G., Monagas, Venezuela

TUNDES ÜKSILDUST

Taanis oli külm kevad. Olin just teinud algust põhimisjoniga ja minu tunnistus oli kõikuma löönud. Olin pöördunud usku alles 19 kuud tagasi ja olin täis ebakindlust uue riigi ees, keele ees, mida ma rääkida ei osanud, ning tänavate labürindi ees, milles ma ei suutnud teed leida. Minu palved, mis olid olnud täis tänu, muutusid süüdistustest kibedaks: „Jumal, miks oled sa mind üksi jätnud?”

Ühel hommikul anusin ma Teda palves. Selle asemel aga, et küsida vihase südamega „miks”, anusin ma

tunnistust evangeeliumi tõest ja palusin, et mu kahtlused hajuksid.

Pärast palvet avasin pühakirjad. Sattusin kirjakohta 5. Moosese 31:6: „Olge vahvad ja tugevad, ärge kartke ja ärge tundke hirmu nende ees, sest Jehoova, su Jumal, käib ise ühes sinuga, tema ei lahku sinust ega jäta sind maha!”

Mu süda täitus rõõmuga, kui mõistsin vastust oma palvele: Jumal on alati koos minuga olnud. Ta lihtsalt ootas hülgamissüüdistuste asemel siirast palvet.

Jumal ei hülga mind kunagi, isegi kui kõik paistab lootusetu. Ja me võime tunda Tema valguse sära palve ja Tema pühakirjade kaudu. ■

Clayton E., Texas, Ameerika Ühendriigid

ON SINU KORD

Liahoona kutsub teid jagama kogemusi ja kaemus evangeeliumi järgi elamisest. Saatke oma lugu aadressil liahona.lds.org või e-postiga aadressil liahona@ldschurch.org. Palun märkige ära oma täisnimi, kogudus ja vai ning vanemate nõusolek.

EDASI, KRISTLASTEST SÕDURID

„Mehed ja naised, kes soovivad saada kohta selestilises
kuningriigis, leiavad, et peavad iga päev võitlema.”

(Teachings of Presidents of the Church: Brigham Young, 1997, lk 294)

„Kuidas ma tean, et Jumal minu palveid kuulab?”

Palve on suur õnnistus ja meile on lubatud, et Taevane Isa alati meie palveid kuulab, kuid mõnikord nõuab Tema vastuste äratundmine meilt mõningast pingutust.¹

Mõtles sellele: Jumal kas kuulab sind või mitte, ja kui Ta ei kuula, siis pole palvetamisel muidugi mingit mõtet. Aga kui Ta kuulab (ja seda Ta teeb!), siis peame mõistma, kuidas *tõeliselt* Temaga palve kaudu suhelda, tunda ära vastuseid ja neid ustavalt järgida.

Kui me tunneme, et Ta ei kuula meid, peame ehk veel vaimselt kasvama. Võid küsida endalt mõne küsimuse: Kas ma olen puhas? Kas minu motiivid on väärilised? Olen ma valmis tegema, mida Ta minult palub?² Kui vastus neile kõikidele küsimustele on „jah”, siis võid usaldada, et „Issand, sinu Jumal .. vastab sinu palvetele” (ÕL 112:10). Pea meeles, et mõnikord tulevad vastused õrnal või ootamatul viisil.

Kui sa mõnele küsimusele „ei” vastasid, siis pole kunagi liiga hilja! Tee oma elus vajalikke muudatusi, et Vaim võiks olla koos sinuga. Ole valmis tegutsema vastavalt saadud õhutustele.

Ja ära unusta, et igaüks saab vastuseid erineval viisil. Palveta, et Püha Vaim õpetaks sulle, kuidas *sina* võid vastuseid ära tunda. Esmalt ei ole alati kerge neid ära tunda, kuid nagu iga teiseigi oskuse puhul, saame me harjutades osavamaks. Usu ja usalda, et Taevane Isa sind *alati* kuulab.

MÄRKUSED

1. Vt Mt 7:7; Jk 1:5–6; Al 33:4–11; ÕL 8:1–2.

2. Vt Scott, Richard G. Learning to Recognize Answers to Prayer. – Ensign, nov 1989, lk 32.

Kuula Vaimu

Püüa kuulata Püha Vaimu. Inimesed kuulevad Püha Vaimu erinevalt, seega võid sa oodata

väikest, tasast häält, kuigi õhutus tuleb hoopis tundena. Ma tean, et Püha Vaim ütleb sulle kõik, mis sa pead teadma – lihtsalt kuula teda.

Elise G., 13-aastane, Alberta, Kanada

Vastused Kirikus

Ükskord oli mul suur kahtlus, kas minna kohtamisele mitteliikmega. Ühel pühapäeval sakramendikoosolekul esines üks öde kõnega, mis tundus olevat suunatud isiklikult minule. Sel hetkel sain ma kinnituse, et Issand on vastanud minu palvele. Olin olnud segaduses selle üle, mida teha, kuid siis lohutas mind Püha Vaim, kes täitis mu südame rõõmu ja julgusega. Jumal vastab meile tunnete, mõtete, pühakirjade ja isegi kirikus kõnelejate kaudu.

Karen V., 19-aastane, Minas Gerais, Brasiilia

Paluge, siis te saate

Pühakirjades õpetatakse meile, et Jumal kuuleb alati meie palveid ja vastab neile, kui küsime usu ja tõsise kavatsusega. Tunneme oma südames kinnitust, et Ta kuuleb meid, rahu ja vaikuse tunnet. Me võime samuti tunda, et kõik saab korda, kui järgime Isa tahet. Kui me kahtleme, kas Ta meid kuulab, peaksime otsima juhatus pühakirjadest ja siis küsima, kas see, mida lugesime, on õige.

Constanza L., 20-aastane, Bío Bío, Tšiili

Pea meeles, kes sa oled

Ma tean, et Jumal kuulab meid, kuna palve toob minu südamesse rahu, kergenduse ja armastuse tunde. Ma näen, et päevast päeva päästab Ta mind paljudest ohtudest, kaitseb minu peret ja ma tunnen Tema vastu armastust. Enne kooli minekut lausun ma alati Noorte Naiste juhtmõtet; see aitab mul meeles pidada, et ma olen armastava Taevase Isa tütar.

Nicol M., 19-aastane, Lima, Peruu

Palveta siiralt

Pärast palvet pane tähele, millised tunded ja soovid sinu südamesse tulevad. Üks neist võib olla vastus sinu palvele. Kui me palvetame tõsise kavatsusega ja siira südamega, siis meie Taevane Isa vastab meile vastavalt meie usule Temasse. Ta ei vasta lihtsalt, et meie uudishimu rahuldada.

Jean-Claude N., 16-aastane, Kasai-Central, Kongo Demokraatlik Vabariik

Mõtiskle selle üle

Ma mõtisklesin kord, kas Jumal kuulab minu palveid, ja siis tundsin ma vastust oma südames. Ma kuulsin, kuidas keegi jagas tunnistust palve kohta, ja tundsin Püha Vaimu. Minu teine nõuanne oleks küsida vane matelt, piiskopilt või koguduse liikmetelt. Võid isegi palvetada, et selles asjas abi saada.

Joshua S., 13-aastane, Oregoni osariik, Ameerika Ühendriigid

Lapse palve

Ma tean, et Taevane Isa kuulab mu palveid, tänu Algühingu laulu „Lapse palve” (Children’s Songbook, lk 12) sõnadele: „Taevane isa, kas mind kuuled Sa ja minu palveile kas tõesti vastad ka? Taevas on kõrgel, seal üleval, kuid palves ma tunnen, see on lähedal.” Kui mulle meenub see laul, siis ma tean, et Ta kuulab, kuna tunnen Vaimu ja Tema lõputut armastust minu vastu. Kui mulle meenub, et Ta mind armastab, tunnen tröösti ja tean, et Ta kuulab mu palveid.

Elaine B., 16-aastane, Põhja-Carolina osariik, Ameerika Ühendriigid

Usalda Teda

Taevane Isa kuulab alati meie palveid, kuid mõnikord võib tunduda, et Ta ei vasta meie palvetele, kuna Ta ei pruugi vastata meile sel viisil või ajal, kui meie soovime, et Ta vastaks. Me peame oleme valmis

ÄRGE ANDKE ALLA

„Olge kuulekad, pidage meeles aegu, mil olete varem Vaimu tundnud, ja paluge usus. Te saate vastuse ning tunnete Päästja armastust ja rahu. See ei pruugi juhtuda nii kiiresti ja sellisel moel, nagu te soovite, kuid vastus tuleb. Äрге andke alla!”

Vanem James B. Martino seitsmekümnest. Pöörduge Tema poole ja vastused tulevad. - 2015. a sügisene üldkonverents.

allutama oma tahte Temale ja oma-
ma usku, et Tema teab, mis on meie
jaoks parim. Taevane Isa armastab
meid ja püüab alati aidata meil õppi-
da ja kasvada, kui Ta meie palvetele
vastab.

Mosiah M., 17-aastane, Utah' osariik, Ameerika Ühendriigid

JÄRGMINE KÜSIMUS

„Kuidas ma võiksin paluda, et mu sõbrad ei räägiks teistest eba-
viisakalt või sobimatul viisil?”

Saatke oma vastus ja soovi korral ka kõrge resolutsiooniga foto 15. maiks 2017 aadressil liahona.lds.org (klõpsake „Submit an Article”) või e-posti aadressil liahona@ldschurch.org.

Palun lisage järgmine info: 1) täisnimi, 2) sünniaeg, 3) kogudus, 4) vai või ringkond, 5) sinu kirjalik nõusolek sinu vastuse ja foto avaldamiseks. Kui sa ei ole veel 18-aastane, siis sinu vanema kirjalik nõusolek (sobib ka e-kiri).

Vastuseid võidakse pikkuse ja selguse huvides toimetada.

Andrei ja halb sõna

Julie C. Donaldson

Põhineb tõestisündinud lool

„Ma püüan meelt parandada, parem olla ja palvetada” (Children’s Songbook, lk 98).

„Sa arvad, et oled kõigist parem, kuna sa ei „Svannu,” ütles Nikolai vahetunnis.

„See pole tõsi,” vastas Andrei.

„Miks sa siis ei ütle üht vandesõna? Ainult ühte? See ei tapa sind. Kõik teised vannuvad.”

Andrei kehitas õlgu.

„Ma lihtsalt ei taha.”

Andrei teadis, et vandumine on halb ja sunnib Püha Vaimu lahkuma. Ta soovis, et Püha Vaim oleks koos temaga. Ja seepärast ta ei vandunud.

Andrei oli koolis uus ja senimaani oli Nikolai kuuendas klassis ainuke, kes tahtis temaga sõbrustada. Aga Nikolai tüütas teda vandumise pärast iga ainumas päev. Ja iga päev väsis Andrei üha enam ei ütlemisest. Pealegi

kartis Andrei, et Nikolai lakkab temaga sõbrustamast ja siis on ta päris ükski.

„Ütle vaid üks vandesõna,” nõudis Nikolai pärast kooli. „Siis jätan ma su rahule.” Lõpuks oli Andrei tüütamisest nii väsinud, et ütles ühe vandesõna – ühe, mis polnud *liiga* halb.

Nikolai noogutas. „Tore, nüüd oled sa üks meie seast.” Pärast seda rääkisid ka teised Nikolai sõbrad Andreiga. Nad sõid koos temaga lõunat ja mängisid

vahetunnis temaga jalgpalli. Kuid kuuluda Nikolai sõprade punkti oli kui astuda vesiliivale. Mida rohkem ta nendega koos aega veetis, seda enam rääkis ja käitus ta nende moodi. Ja nemad kõik vandusid. Rohkesti. Nad naersid üksteise üle ja solvasid üksteist. Nad rääkisid halba oma õpetajate kohta. Tihti said nad vihaseks ja käitusid õelalt. Ajapikku tundis Andrei ennast tihedamini vihasena ja leidis üha enam põhjuseid vandumiseks.

Ühel õhtul, kui ema ja isa ära olid, vaidlesid Andrei ja tema vanem õde Katja selle üle, millist filmi vaadata. Enne kui Andrei selle üle isegi mõtles, lipsas tal suust välja vandesõna.

Katja oli jahmunud. „Ma räägin emale ära.”

Andrei jooksis oma tuppa ja pööratas ukse kinni. Mis kõikidel viga oli? Miks nad teda kogu aeg vihale ajasid? Kui vanemad koju jõudsid, paotas Andrei ust ja kuulis, kuidas Katja kaebas: „Ema, Andrei vandus.”

„Mida?” oli ema üllatunud. „Andrei ei vannuks iialgi.”

Andrei sulges oma ukse ja vajus voodile. Ta mõtles, kui palju ta oli pärast vanduma hakkamist muutunud. Ta polnud juba kaua aega Püha Vaimu tundnud.

Andrei põlvitas oma voodi kõrvale ja palvetas. „Kallis Taevane Isa, mul on väga kahju, et olen nii õel ja vihane olnud. Palun vabandust, et ma vanduma hakkasin. Ma parandan ennast.”

Palvetades täitis soe tunne Andrei südame. Esimest korda pärast vanduma hakkamist tundis ta ennast tõeliselt õnnelikuna. Ta teadis, et Jumal armastab teda ja ta võib tunda Püha Vaimu. Ta tundis, et talle on andestatud, ja teadis, et võib end muuta ja saada paremaks.

Pärast palvetamist rääkis ta emale tõtt ja vabandas Katja ees. Seejärel tundis Andrei end paremini. Meeleparandus tõi hea tunde.

Järgmisel päeval ei söönud Andrei koolis lõunat koos Nikolai pundiga. Selle asemel istus ta koos lastega, keda ta ei tundnud. Andrei teadis, et see võtab küll aega, aga ta leiab sõpru, kes on head ja rõõmsad ega vannu. Just nagu tema. ■

Artikli autor elab Utah' osariigis Ameerika Ühendriikides.

VÕ

VÄLJAKUTSE

„Ma kasutan Taevase Isa ja Jeesuse Kristuse nimesid aupaklikkusega. Ma ei vannu ega kasuta labaseid sõnu”
(Minu evangeeliumistandardid).

Ühele paberilehe küljele kirjuta või joonista, milliseid tundeid sinus tekitavad head sõnad. Teisele küljele kirjuta või joonista, milliseid tundeid sinus tekitavad halvad sõnad.

Loe 3. Moosese 19:12. Miks on tähtis kasutada Taevase Isa ja Jeesuse Kristuse nimesid aupaklikkusega?

Küsi vanemalt või juhilt, miks me peaksime kasutama häid sõnu ja kuidas see on neid õnnistanud.

Esitan endale väljakutse ...

Vanem
David A. Bednar
Kaheteistkümne
Apostli Kvoorumist

Kuidas saan aidata oma perel tugev olla?

Ütle oma perele, et armastad neid, ja näita seda tegudega.

Tunnista asjadest, mille toetus sa tead Püha Vaimu mõju kaudu. Jaga oma tunnistust inimestega, keda sa kõige enam armastad.

Osale hea meelega perepalves ja pere pühakirjalugemises. Aita aktiivselt kaasa pereõhtul ja muuda see lõbusaks.

Ole ustav taastatud Jeesuse Kristuse evangeeliumi õppimisel, selle järgi elamisel ja selle armastamisel.

Joy D. Jones

Algühingu
üldjuhataja

Valmistu TEMPLIKS iga päev

Kui ma olin üheksa-aastane, oli mul imeline Algühingu õpetaja nimega õde Kohler. Olin väga häbelik ja tema oli nii õrn, et mulle meeldis temaga koos olla. Ühel päeval andis ta igapäevale meist paberilehe. Me kõik kirjutasime, mida me soovime teha, kui vanemaks saame. Mina kirjutasin: „Õppida ülikoolis ja abielluda templis.” Ma kleepisin selle paberilehe oma kapiukse kohale. Õhtuti paistis tänavavalgusti valgus minu aknast sisse. Ma vaatasin oma paberilehte. See meenutas mulle, et ma soovin templisse minna.

Tol ajal oli maailmas vaid 12 templit. Ma soovisin külastada neid kõiki.

Alati, kui minu ema ja isa puhkust planeerisid, viisid nad meie pere templisse. Me elasime Ameerika Ühendriikides Oregoni osariigis. Lähim tempel asus ligi 1000 km kaugusel Kanadas Alberta maakonnas Cardstonis. Meie autol polnud õhukonditsioneer. Istusin koos venna ja õega tagaistmel. Riputasime märja rätiku autoaknast välja. Seejärel panime selle endale kaela peale, et end jahutada.

Kui lõpuks templit nägime, olime vaimustuses! Ma ei teadnud, mis seal sees toimub, kuid meie vanemad olid alati rõõmsad, kui nad sealt väljusid. Ma teadsin,

et tempel on väga tähtis. Ma teadsin, et see on Issanda koda. (Pildil olen mina valges särgis.)

Kui olin saanud 12-aastaseks, õnnestus mul teha templiristimisi mitmes templis. Kui ma kohtasin oma tulevast abikaasat, sain teada, et ka tema armastab templit. Me abiellusime Utah' osariigis Manti templis.

Te võite valmistuda templiks iga päev. Minge templisse alati kui võimalik. Puudutage templi seinu. Kui minu lapselaps Jarret oli 11-aastane, uuris ta igal pühapäeval koos isaga pereajalugu. Ta leidis üle 200 esivanema nime. Nüüd on ta 12-aastane ja ta võib nende esivanemate eest teha templitööd.

Kui te olete templis, võite kõndida seal, kus kõndis Jeesus. See on Tema koda. Ma loodan, et palvetate iga päev, et Taevane Isa aitaks teil valmistuda sisenema templisse ja tunda Tema armastust. ■

Star särab

Jane McBride

Põhineb tõestisündinud lool

„On tore olla koos
sinuga Algühingus”
(Children’s Songbook, lk 254).

Star sikutas oma riideid. Tal oli ikka veel imelik tunne Kirikus kleiti kanda. Tema vanas kirikus kandsid tüdrukud pühapäeviti pikki või lühikesi pükse. Aga mitte tema uues kirikus. Tema ja ta ema olid just saanud ristitud Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirikus.

Star ohkas peeglisse vaadates. Ta oli elevil, et saab esimest korda ametliku liikmena kirikusse minna, kuid samal ajal ta ka närveeris natuke. Varem oli ta olnud terve aja kirikus koos emaga. Aga seekord pidi ta minema Algühingusse.

Star pilgutas oma peegelpildile silma. Aga mis saab, kui ta teiste sekka ei sobi? Mis saab, kui ta teistele lastele ei meeldi?

„Star? Kas sa oled valmis?” hüüdis ema.

Star läks allkorrusele. „Kas ma näen korralik välja?” küsis ta.

„Sa näed kaunis välja.”

Star tegi grimassi. „Sa pead nii ütleva. Sa oled mu ema.”

„Sul on õigus. Ma pean seda ütleva. Sest see on tõsi.”

Star naeratas veidike. Ema oskas alati tema enesetunnet parandada. Kuid ta tundis ikka veel,

kuidas kõhus keeras. Mis saab, kui ükski laps temaga rääkida ei taha? Tal oli koolis sõpru, aga ükski neist polnud tema uue kiriku liige. Ta soovis, et tal oleks kas või üks sõber, kes koos temaga kirikusse läheks.

„Mulle meenus just midagi, mida ma tegema pean,” ütles ta emale.

Ta jooksis tagasi üles ja põlvitas oma voodi äärde. „Kallis Taevane Isa, palun aita mul sõpru leida. Ma usun, et see, mida misjonärid õpetasid, on tõde, aga ma kardan.”

Star jäi põlvili ja kuulatas. Hetke pärast tundis ta sulnist rahutunnet ega olnud enam nii närvis.

Kirikus istus Star koos emaga ühe pere kõrval, kellel oli kolm väikest tütart. Vanemad tutvustasid endid ja rääkisid enne koosoleku algust emaga. Star aitas tüdrukutel värvida pilti Jeesusest.

Piiskop Andrews tuli nende juurde. „Õde Cunningham! Star! Kui tore teid täna näha!” Piiskop naeratas kõigile soojalt ja surus nende kätt. Star oli unustanud, kui kenad kõik kirikus olid. Ehk õnnestub tal siiski endale sõber leida.

Pärast sakramendikoosolekut läks Star Algühingusse. Istudes vaatas ta närveerides teisi lapsi. Teised rääkisid omavahel ega paistnud teda tähele panevat. Stari süda heitus. Ta peab ikkagi üksinda olema.

Just samal hetkel astus tuppa Stari-vanune tüdruk. „Ta paistab ka närveerivat,” mõtles Star. „Ma võiksin minna ja temaga rääkida.”

Star tõmbas sügavalt hinge ja astus tüdruku juurde. „Tere! Minu nimi on Star. Ma olen siin uus. Kas sa tahaksid minu kõrvale istuda?” Star hoidis hinge kinni. Kas tüdruk tahaks tema sõber olla?

Tüdruku näole ilmus uje naeratus. „Minu nimi on Sarah. Ma olen siin samuti uus. Mu pere kolis alles äsja Ontario osariigist siia.”

„Minu ema ja mina saime kaks nädalat tagasi ristitud,” ütles Star. „Ma pole kindel, mida ma tegema pean.”

Sarah naeratas laiemalt. „Küll me selles koos selgust saame.”

Star ja Sarah istusid oma klassi juurde. Mõnikord tabas Star Sarah pilgu ja naeratas. Sarah naeratas vastu. Star tundis rahu ja rõõmu.

Ta teadis, et Taevane Isa oli vastanud tema palvele ja aidanud tal leida sõbra.

Klassis palus õpetaja Staril ja Sarah'il ennast tutvustada. Star tõusis püsti. „Minu nimi on Star Cunningham. Mina ja mu ema saime kaks nädalat tagasi ristitud.” Ta vaikis hetke ja tema näole ilmus suur naeratus, kui ta oma uut sõpra vaatas. „Ja see on minu sõber Sarah.” ■
Artikli autor elab Ameerika Ühendriikides Colorado osariigis.

MÕTLE SELLELE

Kuidas sa võid tervitada kedagi, kes on kirikus uus?

Ole valgus

Elizabeth Pinborough

Armasta

Ära räägi taga

Andesta

Toeta

Innusta

Kutsu

Kuula

Sõbrusta

„Hoidke oma valgus kõrgel, et see võiks paista maailmale! Vaadake, mina olen see valgus, mida te peate kõrgel hoidma” (3Ne 18:24).

Me võime olla valguseks teistele, kui oleme tõelised sõbrad. Loe järgnevaid ideid ja täienda soovitusi omaenda mõtetega. Iga kord, kui kirjutad kellegi nime, kelle vastu soovid näidata armastust, värvi ära osa päikesest.

1. **Armasta teisi:** võid omada nende elus suurt mõju! Kristus armastab neid, seega püüa näidata neile seda armastust.

Kes: _____

2. **Andesta:** kui keegi sulle haiget teeb, siis püüa näha asju tema vaatenurgast. Andestades võid aidata tema südant pehmendada.

Kes: _____

3. **Innusta:** kiida oma sõprade tugevaid külgi. Näe nendes parimat isegi siis, kui neil on veel arenguruumi. Ise parem olles aitad sa ka neid!

Kes: _____

4. **Kuula Püha Vaimu:** sinu sõnad võivad muuta halva olukorra heaks. Püha Vaim aitab sul teada, mida öelda ja kuidas olla lahke.

Kes: _____

5. **Ära räägi taga:** ebasõbralikud sõnad teevad haiget. Mõtle teistest head ja eira negatiivseid mõtteid.

Kes: _____

6. **Toeta oma sõpru:** oma sõbra spordivõistlust või koolinäidendit vaatama minnes võid aidata tal tunda, et armastad teda.

Kes: _____

7. **Kutsu teisi evangeeliumi õppima:** isegi kui nad ei võta vastu seda, mida nendega jagad, oled näidanud, et hoolid neist küllalt, et seda nendega jagada.

Kes: _____

8. **Sõbrusta erinevate inimestega:** teistel on palju head, mida jagada. Kristus abistas ja armastas kõiki inimesi igas olukorras.

Kes: _____

Evangeeliumi levitamine

Kasutage neid, et jagada Kiriku ajaloo lugusid.

Samuel Smith

Hyrum Smith

Parley P. Pratt

Kui Kirik oli organiseeritud, soovis Taevane Isa, et kõik kuuleksid evangeeliumi. Esimene misjonär oli Joseph Smithi vend Samuel. Hyrum, Josephi vanem vend, õpetas samuti teistele evangeeliumi. Ühel päeval ütles mees nimega Parley P. Pratt Hyrumile, et oli veetnud terve päeva Mormoni Raamatut lugedes. Hyrum õpetas talle rohkem Kiriku kohta ja ta sai ristitud. Seejärel teenis Parley misjonil! Ta sa Kirikus juhiks.

Lisainfot Kiriku ajaloo pühakirjategelaste kohta saate aadressilt liahona.lds.org.

Mõeldes Jeesusest

Lindsay Tanner

Põhineb tõestisündinud lool

Mía oli põnevil. See oli tema
Mesimene kord käia kirikus.
Misjonärid rääkisid tema perele sellest
kirikust. Tema pere otsustas tulla.

Mía vaatas ringi. Ta nägi laual valget
lina. Midagi oli selle all.

„Mis lina all on?” küsis Mía ühelt
misjonärit.

Õde Hanson naeratas. „Seal on
sakrament.”

Sakrament. See oli keeruline sõna.

Mía oli kuulnud, kuidas misjonärid
sellest emmele ja issile rääkisid. Kuid
ta polnud kindel, mis see on.

Kõik laulsid laulu. Kaks meest
kergitasid valget lina. Selle all olid
kandikud leivaga. Mía jälgis, kuidas
mehed leiva tükkideks murdsid.

Pärast laulu ütles üks meestest palve.
Teised mehed jaotasid leiba kõikidele.

„Leib aitab meil meeles pidada
Jeesuse keha,” sosistas õde García.

Mía võttis tüki leiba. Ta kujutas Jeesust seismas enda ees.

Siis öeldi teine palve. Mehed ulatasid väikeste veetopsidega täidetud kandikuid.

„Vesi aitab meil meeles pidada Jeesuse verd,“ sosistas õde García. „Ta suri meie eest, kuna Ta armastab meid.“

Mía võttis veetopsi. Ta mõtles sellele, kui palju Jeesus teda armastas. Ta tundis, nagu teeks Jeesus talle suure kalli.

Hiljem andis õde Hanson Míale väikese pildi Jeesusest. „Me sööme leiba ja joome vett, et pidada meeles Jeesust ja anda lubadus Teda järgida.“ Ta naeratas. „Mida sa sakramendist arvasid?“

Mía vaatas Jeesuse pilti. Talle meenus see soe tunne, mida ta oli tundnud. Ta naeratas. „See oli tore! Ma armastan Jeesust!“ ■

Artikli autor elab Ameerika Ühendriikides California osariigis.

Jeesus andis meile sakramendi

Kim Webb Reid

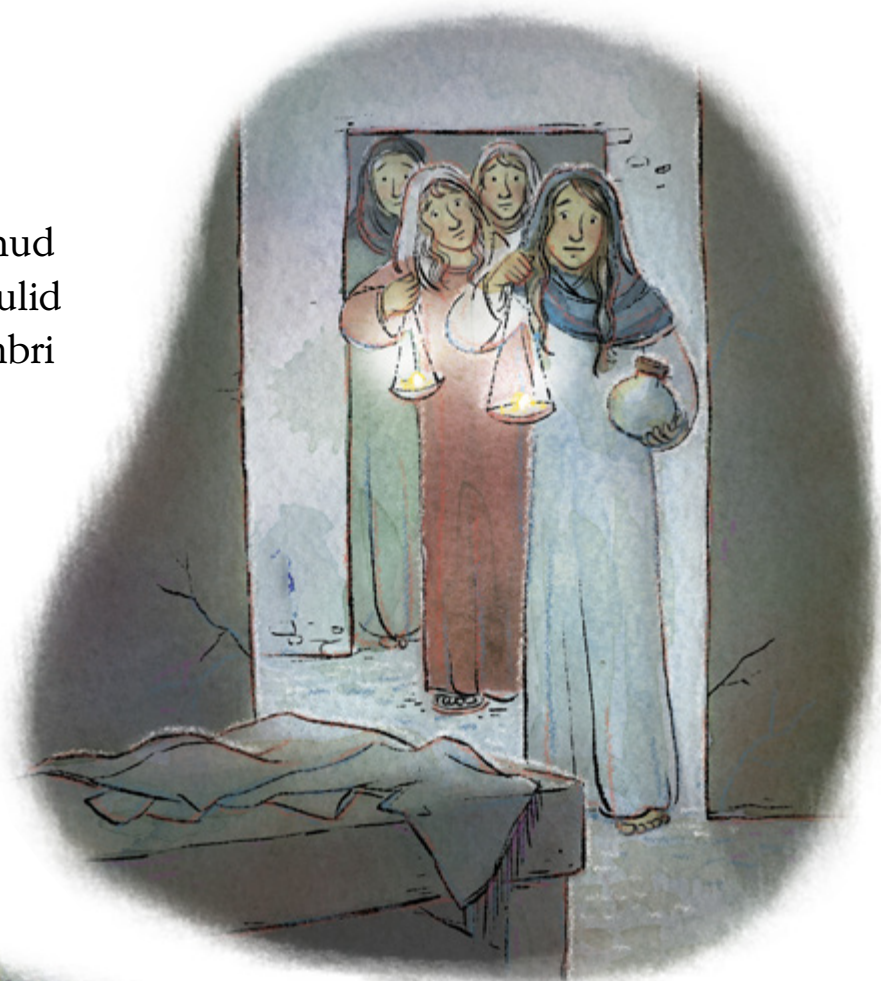

Jeesus teadis, et tema aeg maa peal hakkas lõppema. Ta kogus oma apostlid kokku viimseks õhtusöömaajaks. Ta andis neile sakramenti ja palus neil Teda alati meeles pidada.

Jeesus läks aeda palvetama. Ta tundis valu iga inimese pattude ja kurbuste pärast. Seejärel suri Ta ristil ja maeti hauakambrisse.

Jeesuse surmale järgnenud pühapäeva hommikul tulid mõned naised hauakambri juurde. Kivi oli ukseava eest ära veeretatud ja hauakamber oli tühi. Kus oli Jeesus?

Ta elas taas! Maaja Magdaleena nägi Jeesust. Ta külastas oma apostleid, et nad oleksid valmis õpetama evangeeliumit pärast seda, kui Ta taevasse läks.

Kui ma võtan sakramenti, mõtlen ma Jeesusele. Ma mõtlen sellele, et Ta elas ja suri ning tõusis üles minu eest, nii saan ka mina uuesti elada! ■

Lihavõtteliiliad

Kaunid lihavõtteliiliad võivad meile meenutada imelist päeva, mil Jeesus üles tõusis. Sellele pildile on peidetud viis valget liiliat. Iga kord, kui leiad ühe liilia üles, nimeta üks asi, mida oled Jeesuse kohta õppinud.

Vanem
Bruce R. McConkie
(1915–1985)

Kaheteistkümne
Apostli Kvoorumist

JUMALA VÄGI

Usk on vägi ja vägi on preesterlus.

Jumal on Jumal, kuna Ta on kogu usu, väe ja preesterluse kehastus. Elu, mida Tema elab, kutsutakse igaveseks eluks.

Ja meie saame Tema-sarnaseks ainult sedavõrd, kui võrd me saavutame Tema usu, omandame Tema väe ja rakendame Tema preesterlust. Ja kui me oleme saanud Tema-sarnaseks täielikus ja tõelises mõttes, siis saame ka meie igavese elu.

Usk ja preesterlus käivad käsikäes. Usk on vägi ja vägi on preesterlus. Kui oleme saanud usku, saame preesterluse. Seejärel, preesterluse kaudu, kasvame usus, kuni meil on kogu vägi ja oleme saanud Issanda-sarnaseks.

Meie aeg siin surelikkuses on katse-aeg ja proovilepanekute aeg. Siin olles on meil võimalus täiustada oma usku ja kasvada preesterluse väes.

Püha preesterlus tegi rohkem inimeste täiustamise heaks Eenoki päevil kui ühelgi teisel ajal. Tol ajal tunti seda kui Eenoki korda (vt ÕL 76:57), see oli vägi, mille kaudu teda ja tema rahvast muudeti. Ja nemad muudeti, kuna neil

oli usku ja nad rakendasid preesterluse väge.

Issand tegi Eenokiga igavese lepingu, et kõigil, kes saavad preesterluse, on vägi – usu kaudu – juhtida ja kontrollida kõiki asju maa peal, trotsida rahvaste sõjavägesid ja seista hiilguses ja ülenduses Issanda ees.

Melkisedek oli sarnase usuga mees „ja tema rahvas tegi õigemeelsuse tegusid ning võitis taeva poolehoiu, ja nad otsisid Eenoki linna” (JST, 1Ms 14:34). ..

Mis on siis preesterluse õpetus? Ja kuidas me võime elada Issanda teenijatena?

See õpetus on, et Jumal, meie Isa, on hiilguse, täiuslikkuse ja ülenduse

saanud isik, kelle käes on kogu vägi ja võim ja valitsemine, kes teab kõike ja on lõpmatu kõigis oma omadustes ning kes elab pereüksuses.

See on, et meie Igavene Isa on saanud selle kõrge hiilgusastme ja täiuslikkuse ja väe, kuna Tema usk on täiuslik ja Tema preesterlus on piiritu.

See on, et preesterlus on Jumala väe nimi ja kui me oleme saanud Tema-sarnaseks, peame me võtma vastu ja rakendama Tema preesterlust või väge, nagu Tema seda rakendab. ..

See on, et meil on usu kaudu vägi juhtida ja kontrollida kõiki asju, nii ajalikke kui vaimseid, teha imetegusid ja täiustada elusid; seista Jumala juures ja olla nagu Tema, kuna oleme saavutanud Tema usu, Tema täiuslikkuse ja Tema väe ehk teisisõnu Tema preesterluse täiuse.

See on siis preesterluse õpetus, millest ei ole ega saa olla midagi suuremat. See on vägi, mille me võime saada usu ja õigemeelsuse kaudu. ..

Tõepoolest on preesterluses vägi – vägi, mida me püüame saada, et seda kasutada, vägi, mis, me pühendunult palume, et see võiks olla meie ja meie järglaste peal igavesti. ■

Preesterluse üldistungi kõnest „The Doctrine of the Priesthood” (Ensign, mai 1982, lk 32–34).

**ELSPETH YOUNG. „MINUL ON
KA TEISI LAMBAID“**

Ülestõusnud Issand külastas oma „teisi lambaid“ (3Ne 15:21) Ameerika mandril ja mujal. Nefi rahvas „läks ja nad pistsid oma käed tema külje sisse, ja katsusid naelte jälgi tema kätel ja tema jalgadel; ja seda nad tegid, astudes ükshaaval ette, kuni nad kõik olid käinud ja oma silmaga näinud ja oma kätega katsunud ning teadsid kindlalt ja andsid tunnistust, et see on tema, kelle tulemisest olid prohvetid kirjutanud.“ (3Ne 11:15–15)

Selle väljaande teemad

NOORTELE TÄISKASVANUTELE

Patriarhaalse õnnistuse mõistmine

Patriarhaalne õnnistus ei räägi meile kõike, mis meie elus juhtub, kuid annab meile isikliku teekaardi, mis aitab juhatada meid suure õnneni, mis Taevasel Isal meie jaoks varuks on.

lk 44

NOORTELE

lk 58

NAD NÄGID **TEDA**

Nad olid ülestõusnud Kristuse tunnistajad. Kuidas võime meie seista tunnistajatena tänapäeval?

LASTELE

Jeesus andis meile sakramendi

Me võtame igal nädalal sakramenti. Kuid kas teie lapsed teavad, mispärast?

lk 76

